

Ekonomická Univerzita

Dátum exportu: 04.01.2017 01:01

1. **Štedré odstupné schválili 85-tim zamestnancom**
[Téma: Ekonomická univerzita; STV Dvojka, 17:45; 02/03/2016; Správy RTVS z regiónov; z domova; Ivana Fedorová]
2. **Skupina Softec má nového výkonného riaditeľa, dosiahla historicky najvyššie tržby**
[Téma: Ekonomická univerzita; touchit.sk; 02/03/2016; Tlačové správy; redakcia touchIT]
3. **Našou slabinou sú regióny aj školstvo**
[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 03/03/2016; 52/2016; s.: 11; PREČO ÍŠŤ VOLIŤ; Katarína Ragáčová]
4. **Ambasádorka ženských ME 19 Ivana Surovcová: Žijem s tímom, budem s dievčatami**
[Téma: Ekonomická univerzita; cas.sk; 02/03/2016; PR články; PR článok]
5. **From hardware to soft skills**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 02/03/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]
6. **Škriniar: "Bud' dvere otvoríte, alebo iba stlačíte kľučku."**
[Téma: Ekonomická univerzita; Hornonitrianske noviny; 01/03/2016; 08/2016; s.: 13; SPEKTRUM; PAVEL ŠKRINIAR]
7. **Dobrovoľný odchod z U. S. Steel Košice**
[Téma: Ekonomická univerzita; STV Jednotka, 16:00; 03/03/2016; Správy RTVS; z domova; Ivana Fedorová]
8. **Žilinský región môže byť New Yorkom Slovenska**
[Téma: Ekonomická univerzita; Kysucké noviny; 01/03/2016; 08/2016; s.: 40; inzercia; PR-CL]
9. **Nezáujmom dávame priestor neschopným**
[Téma: Ekonomická univerzita; Noviny Stredného Považia; 01/03/2016; 08/2016; s.: 3; POLITICKÁ INZERCIA; Inzercia]
10. **Na Ekonomickej univerzite je Centrum severoamerických štúdií**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 07/03/2016; Školský servis; Školský servis]
11. **Fešandy**
[Téma: Ekonomická univerzita; Plus 7 dní; 10/03/2016; 10/2016; s.: 14,15; AKTUÁLNE; red]
12. **Ženy berú top pozície, lebo chcú dokázať, že na to majú**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 10/03/2016; 48/2016; s.: 13; TOP 10 ŽIEN SLOVENSKEHO BIZNISU; Petra Jamrichová]
13. **Za desať rokov Divé maky pomohli 150 mladým rómskym talentom**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 10/03/2016; Školský servis; TASR]
14. **VIDEO: Za desať rokov Divé maky pomohli 150 mladým rómskym talentom**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 10/03/2016; TASR]
15. **Za desať rokov Divé maky pomohli 150 mladým rómskym talentom**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 10/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
16. **Banášová a Polnišová si adoptovali rómske talenty**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 10/03/2016; Spravodajstvo; TASR]
17. **Posielate prihlášku na vysokú školu?**
[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 11/03/2016; 59/2016; s.: 13,14,15,16,17; užitočná pravda poradňa; Zuzana Hlavačková]
18. **Nekultivuje vzťahy, je pôžitkár, vie rátať, nekradne a veľmi chce byť premiérom**
[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 10/03/2016; Slovensko; Monika Tódová]
19. **Nekradne, je pôžitkár a chce byť premiérom**
[Téma: Ekonomická univerzita; Denník N; 11/03/2016; 49/2016; s.: 2,3; Profil; MONIKA TÓDOVÁ]
20. **Bratislavský región sa predstaví v Berlíne**
[Téma: Ekonomická univerzita; bratislava.dnes24.sk; 11/03/2016; Bratislava; Nina Táboorská]
21. **Práca vo svojom odbore? Rarita**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 17/03/2016; 53/2016; s.: 15; KARIÉRA; Martin Ducár]
22. **Frankofónni študenti sa môžu uchádzať o stáže alebo aj zamestnanie**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 17/03/2016; Školský servis; TASR]

- 23. Osem osobností Slovenska si prevzalo ocenenie Zlatý biatec za rok 2015**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 17/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
  - 24. Zahraničné investície prinášajú ovocie, SR je v produktivite špička**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 19/03/2016; TASR]
  - 25. Zahraničné investície prinášajú ovocie, SR je v produktivite špička**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 19/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
  - 26. Deravý pracovný trh**
[Téma: Ekonomická univerzita; Markíza, 19:00; 19/03/2016; Televízne noviny; z domova; Andrea Mačošková]
  - 27. Slovensko je špička v raste produktivity práce, potrebuje však viac**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 20/03/2016; TASR]
  - 28. TO JE ONO! ZVUK PRE MŇA**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 21/03/2016; 55/2016; s.: 48,49; Prečo nie; redakcia]
  - 29. Bratislava slzám vidieka neverí**
[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 19/03/2016; 66/2016; s.: 14,15; neznáma história; Vladimír Jancura]
  - 30. Slovensko je špička v raste produktivity práce, potrebuje však viac**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 20/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
  - 31. Ministerstvo zdravotníctva má riadiť krízový manažér**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 21/03/2016; 55/2016; s.: 3; SPRAVODAJSTVO; Martina Chudá, vor]
  - 32. Bratislava slzám vidieka neverí**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 21/03/2016; Žurnál; Vladimír Jancura]
  - 33. Poslankyňa na vozíčku**
[Téma: Ekonomická univerzita; Život; 23/03/2016; 12/2016; s.: 10,11,12; politika; RICHARD FILIPKO]
  - 34. Toto je vláda štvorkoalície Smer, SNS, Most-Híd, Siet'**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 23/03/2016; Spravodajstvo; Redakcia]
  - 35. Martin Filko: Sme ochotní riskovať naše kariéry**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 30/03/2016; eTREND/Ekonomika; Filip Obradovič]
  - 36. Ekonómovia z Košíc budú reprezentovať Slovensko na finále v Maca**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/03/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]
  - 37. Ekonómovia z Košíc budú reprezentovať Slovensko na finále v Číne**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/03/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]
  - 38. Nevyhnutné inovácie**
[Téma: Ekonomická univerzita; Profit; 30/03/2016; 07/2016; s.: 6; ĽUDIA A BIZNIS; EDUARD ŽITŇANSKÝ]
  - 39. Košickí študenti ekonómie pcestujú do Číny**
[Téma: Ekonomická univerzita; korzar.sme.sk; 30/03/2016; Spravodajstvo; kap]
  - 40. Meniť svet chcel Martin Filko už v detstve**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 30/03/2016; Spravodajstvo; Lýdia Vojtaššáková]
  - 41. Zoznam zástupcov najmocnejších mužov vo vláde je už známy: Pozrite si profily štátnych tajomníkov**
[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 31/03/2016; topky.sk; TMZ]
  - 42. Martin Filko: Sme ochotní riskovať naše kariéry**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/03/2016; Filip Obradovič / Trend]
  - 43. Ekonóm, ktorý chcel zreformovať krajinu...**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 30/03/2016; Spravodajstvo; Lenka Buchláková]
  - 44. ČAS UPRATAŤ ŠTÁT**
[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 31/03/2016; 13/2016; s.: 16,17,18,19; Rozhovor; Filip Obradovič]
  - 45. Posledná plavba**
[Téma: Ekonomická univerzita; Plus 7 dní; 31/03/2016; 13/2016; s.: 10,11,12; AKTUÁLNE; MARTINA RUTTKAYOVÁ, IVAN MEGO]
  - 46. Ekonómovia z Košíc budú reprezentovať Slovensko na finále v Macau**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 31/03/2016; Školský servis; Rastislav Ručinský]
-

1. Štedré odstupné schválili 85-tim zamestnancom

[Téma: Ekonomická univerzita; STV Dvojka, 17:45; 02/03/2016; Správy RTVS z regiónov; z domova; Ivana Fedorová]

Zdeno Zubák, moderátor RTVS: "Podľa informácií RTVS dobrovoľný odchod z U.S. Steelu za štedré odstupné schválili 85 zamestnancom. Koľko oceliarov chcelo využiť tento program však vedenie konkretizovať nechce. Odbory navrhli využiť podobný program dobrovoľného odchodu v tomto roku ešte raz, ak sa situácia na trhu s ocelou zlepší."

Ivana Fedorová, redaktorka RTVS: "Košícký U.S. Steel ponúkal niektorým zamestnancom, ktorí sa rozhodnú dobrovoľne odísť, odstupné v maximálnej výške až 10 mesačných plátov. Podľa našich informácií odstupné schválili 85 zamestnancom. Z toho podľa šéfa miestnych odborov je takmer jedna tretina robotníkov, čo považuje za málo."

Mikuláš Hintoš, šéf odborov U. S. Steel Košice: "Avšak zamestnávateľ mal v svojej kompetencii rozhodnúť o tom, ktoré pracovné miesta naozaj zruší, nakoľko vo výrobe je počet zamestnancov stále poddimenzovaný."

Ivana Fedorová: "Vedenie spoločnosti odmietlo komentovať počet výpovedí i rozhodnutia o odstupnom. Jeho výška vraj bude individuálna. Ak sa situácia v európskom oceliarstve zlepší, odbory navrhujú využiť podobný program dobrovoľného odchodu ešte raz."

Mikuláš Hintoš: "Aby umožnil zamestnancom z výroby odísť s tým, aby sa pracovné miesto nerušilo, zobrali sme nových zamestnancov s nástupnými plátmi, čím by zároveň zamestnávateľ mohol usporiť nejaké mzdové náklady a zároveň by podstatným spôsobom znížil priemerný vek vo firme."

Ivana Fedorová: "V U.S. Steele počas uplynulých týždňov rokovali o novej kolektívnej zmluve. Platnosť tej aktuálnej končí v marci."

Mikuláš Hintoš: "Snahou obidvoch strán je ukončiť kolektívne vyjednávanie v stanovenom termíne, avšak nevylučujeme, že mzdovú časť a oblasť sociálnu budeme rozoberať niekedy koncom kolektívneho vyjednávania, aby sme počkali ako sa naozaj situácia v hutníctve vyvinie ďalej."

Ivana Fedorová: "Ako jeden z hlavných problémov uvádzajú oceliari vysokú cenu energií a hlavne pretlak lacnej čínskej ocele na európskom trhu. Podľa analytika Čína síce avizuje zníženie výroby ocele, no nie je známe kedy presne sa tak stane."

Peter Baláž, **Ekonomická univerzita v Bratislave** (telefonát): "Európa musí prísť k zásadným štruktúrnym zmenám a musí postupne minimalizovať všetky riziká, ktoré súvisia s tým, že by produkovali také výrobky, v ktorých iné krajiny alebo iné firmy majú vyššiu konkurenčnú výhodu."

Ivana Fedorová: "Košícký U.S. Steel zamestnáva viac ako 10 tisíc ľudí. V otázke hromadného prepúšťania ho obmedzuje memorandum, ktoré podpísali s vládou pred 3 rokmi. Ivana Fedorová, RTVS."

[Späť na obsah](#)

2. Skupina Softec má nového výkonného riaditeľa, dosiahla historicky najvyššie tržby

[Téma: Ekonomická univerzita; touchit.sk; 02/03/2016; Tlačové správy; redakcia touchIT]

Významná slovensko-česká konzultačno-softvérová skupina Softec dnes oznámila personálne zmeny vo vedení skupiny. Aleša Mičovského po siedmich rokoch na pozícii výkonného riaditeľa nahradil Peter Morávek (39), ktorý bol doteraz zodpovedný za divíziu poisťovacích systémov. Okrem toho do vedenia skupiny prichádzajú traja noví členovia a vzniká nová pozícia pre inovácie. Zmeny umožnia Softecu naďalej rásť a rozširovať svoje konzultačné služby v synergii s vlastnými softvérovými riešeniami.

Peter Morávek, pôsobiaci vo vedení skupiny od roku 2012 bude zodpovedný za riadenie aktivít Softecu na slovenskom, českom a zahraničných trhoch. Pred nástupom do Softecu pracoval na vedúcich pozíciách v telekomunikačných ale aj medzinárodných softvérových spoločnostiach (napr. Slovak Telekom, Asseco Central Europe). Znalosti domáceho aj zahraničného trhu sú aktívum, ktoré skupina Softec v najbližšom čase určite využije. Je absolventom **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

Aleš Mičovský, ktorý bol výkonným riaditeľom Softecu od roku 2009, naďalej ostáva v radoch vedenia skupiny ako riaditeľ pre výrobu. Počas jeho pôsobenia rozšírila skupina svoje služby do desiatich krajín

Európy, stala sa IT firmou roka 2012, alebo sa podieľala na vytvorení ojedinelého výskumného centra používateľského zážitku UX@FIIT v Bratislave, ktoré je svojim pracoviskom pre 20-člennú skupinu unikátom vo svete.

Peter Morávek, komentuje svoje zvolenie slovami: "Rád by som do skupiny priniesol väčší medzinárodný rozmer, rýchlejší rast a najmä inovácie. U klientov sme dlhodobo vnímaní ako stabilný a kvalitný partner pri poskytovaní služieb a riešení pre ich biznis a v spomínaných troch oblastiach vidím priestor na rozvoj. Našou prioritou bude aj naďalej poskytovať nielen služby a riešenia s vysokou pridanou hodnotou, no zároveň rozširovať pôsobnosť skupiny na Slovensku, v Česku a najmä v zahraničí, kde už onedlho očakávame zahájenie významných projektov. Mojm osobným práním je, aby sa Softec vedel v médiách pravidelne vyjadrovať k budúcnosti technológií a ich prínosom pre biznis zákazníkov."

Významné zmeny sa dotkli aj ďalších divízií, kde nastali posuny vo vedúcich pozíciách a vznik funkcie riaditeľa pre inovácie, čo vytvára ešte širší priestor pre Softec vyvíjať inovačné riešenie pre svojich klientov. Novými členmi vedenia skupiny sa tak stali:

- Eva Balogová zodpovedná za riadenie divízie medzinárodných poisťovacích systémov
- Peter Polák, ktorý bude viesť divíziu bankových systémov
- Peter Varga, ktorý sa stal riaditeľom divízie systémov pre poisťovne a maklérov

Všetci traja menovaní sú dlhoročnými pracovníkmi skupiny s hlbokými znalosťami a skúsenosťami z oblastí, ktoré budú v nasledujúcom období v skupine Softec rozvíjať a riadiť.

Funkcie riaditeľa pre inovácie sa ujal Jan Masaryk zodpovedný za rozvoj nových smerov pôsobenie skupiny Softec.

Staronovými členmi vedenia zostávajú Daniel Scheber (zástupca výkonného riaditeľa), Alexander Rehorovský (poradenstvo), Martin Melišek (financie), Roman Janota (telekomunikácie), Peter Polakovič (verejná správa) a Mário Mitas (Softec CZ).

Spoločnosť Softec takisto oznámila predbežné hospodárske výsledky za rok 2015. Tržby skupiny sa zvýšili na historicky najvyššiu sumu 17,4 milióna EUR, čo je nárast o 8% v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Za úspechom stoja predovšetkým nové projekty v oblasti bankovníctva, poisťovníctva, telekomunikácií a verejnej správy.

Skupina Softec potvrdila svojimi výsledkami aj v roku 2015 svoje postavenie stabilného a významného poskytovateľa softvérových riešení a konzultačných služieb pre finančný sektor, telekomunikácie a verejnú správu. V projektoch, ktoré Softec riešil, bol kladený dôraz na optimalizáciu procesov, inovatívnosť riešení a prínos pre klientov. Dôkazom, že sa Softecu podarilo naplniť očakávania svojich zákazníkov efektívne, je aj významný nárast pridanej hodnoty na zamestnanca, ktorá medziročne vzrástla o 16%. Zisk skupiny sa priblížil k hranici 2 miliónov EUR.

Skupina zamestnáva viac než 250 zamestnancov, má pracoviská v štyroch mestách: Bratislava, Praha, Žilina a Prievdza a poskytuje služby pre klientov v 10 krajinách strednej a východnej Európy.

Rok 2015 bol pre Softec úspešný aj čo sa týka ocenení. Projekt „Elektronické služby Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR“ získal hneď dve ocenenia, hlavnú cenu Rádia Slovensko za najprínosnejší IT projekt v oblasti modernej verejnej správy a digitalizácie spoločnosti, ktorý uľahčuje život občanom na Slovensku a zároveň cenu ITAPA 2015 za tretie miesto v kategórii Nové služby. V rámci spolupráce s FIIT STU v Bratislave Softec vybudoval a dodal riešenia pre ojedinelé Výskumné centrum používateľského zážitku UX@FIIT, ktoré je svojim pracoviskom pre 20-člennú skupinu unikátom vo svete.

V tomto roku má Softec opäť rastové ciele. Štartuje nové veľké projekty v poisťovníctve a telekomunikáciách, zvyšuje podiel svojich konzultačných služieb, ktoré je schopný dodať v synergii s vlastnými softvérovými riešeniami, rozširuje biznis v zahraničí a to všetko s dôrazom na vysoký stupeň pridanej hodnoty pre klienta.

[Späť na obsah](#)

3. Našou slabinou sú regióny aj školstvo

[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 03/03/2016; 52/2016; s.: 11; PREČO ÍSŤ VOLIŤ; Katarína Ragáčová]

Ekonom: Stotisíc nových pracovných miest je len politický slogan bez reálneho podkladu

Zákony, ktoré vplyvajú na firmy a na pracovný trh na Slovensku, sú dnes oveľa menej flexibilné, ako boli pred pár rokmi. Z toho dôvodu môžeme mať pri ďalšej kríze problém zvládnuť nezamestnanosť, myslí si ekonóm MARTIN KAHANEC.

Premiér Robert Fico tvrdí, že vláda vytvorila za uplynulé štyri roky 130-tisíc pracovných miest. Súhlasíte s ním?

(smiech)... "To je vymyslené číslo. Muselo by sa to porovnať s tým, čo by v danej situácii dosiahla iná vláda. Pracovné miesta vytvárajú zamestnávateľia. Samozrejme, že im v tom pomáha aj legislatíva... Dobrým príkladom je Nemecko, kde aj počas krízy, keď sa ekonomika spomalila, nezamestnanosť vďaka reformám klesala. Tie majú veľký potenciál umožniť firmám udržať zamestnanosť aj v čase krízy."

Máte pocit, že naše zákony sú dobre nastavené? Keď ako príklad zoberieme, že sa zaviedli odvody z dohôd. Je to v poriadku?

"Ak vzrastú náklady na prácu o desať percent, zníži sa zamestnanosť približne o tri percentá, to vychádza z medzinárodných štúdií. A práve dohody boli flexibilné hlavne pre ľudí, ktorí sú ťažko zamestnateľní. Nemci počas krízy vo veľkej miere využívali inštitút minijobov, ktoré môžu uzatvárať ľudia pri zárobku do 450 eur. Neplatia pri nich všetky odvody a sú možné výnimky. Menej kvalifikovaní si vďaka nim našli prácu. Na jednej strane rozumiem argumentu, že každá práca by mala byť rovnakou mierou zdanená, ale potom treba uvažovať, ako podporiť flexibilitu trhu práce, aby ľudia, ktorí nemajú dobré predpoklady sa zamestnať, sa predsa len zamestnali. Kritici hovoria, že pri dohodách neboli ľudia chránení, ale pre ekonomiku je potrebné, aby trh práce bol schopný reagovať na výkyvy."

Tvrdíte, že dnes máme horšie zákony.

"V porovnaní so zákonmi, ktoré sme tu mali pred pár rokmi, sme sa trochu vrátili naspäť, ale vzhľadom na to, že ekonomika ide relatívne dobre, nemá sprísňovanie legislatívy nejaké katastrofálne dôsledky."

Môže sa stať v prípade ďalšej krízy, ktorá nemusí byť úplne nereálna vzhľadom na to, čo sa deje v Číne, že budeme mať väčšie problémy zvládnuť nezamestnanosť?

"Myslím, že áno. Ak ekonomika ide dobre, nie sú veľké turbulencie, firmy majú čas reagovať na problémy a sú schopné zvládať ich, aj keď sú zákony menej flexibilné, ale problém môže nastať, ak sa zníži rast."

Premiér tiež tvrdí, že vytvorí ďalších stotisíc pracovných miest. Myslíte, že je to reálne?

"Toto vnímam ako politické slogany. Nemajú žiadny reálny podklad."

Faktom však je, že nezamestnanosť klesla pod 11 percent a Slovensko sa priblížilo k priemeru eurozóny.

"To, že nezamestnanosť u nás klesla, je pekné, ale stále je relatívne vysoká v porovnaní s okolitými krajinami. A priemer eurozóny deformujú Grécko, Španielsko či Taliansko. My sa musíme porovnávať s krajinami, ako sú Česko, Maďarsko alebo Poľsko. Ak sa pozrieme na ne, vidíme, že naša nezamestnanosť je vysoká."

V Česku je nezamestnaných len necelých päť percent práceschopných ľudí. Pritom mu prognózujú nižší rast ako Slovensku. Vidíte u nás problém aj v inom ako v nepružných pracovných zákonoch?

"Veľký problém je, že slovenský vzdelávací systém nedostatočne reaguje na zmeny na trhu práce. My produkujeme absolventov, ktorí do veľkej miery nespĺňajú očakávania zamestnávateľov. Tí musia stále veľa investovať, aby ich noví zamestnanci nadobudli dostatočné schopnosti. Školstvo je strategický podnik, do ktorého treba investovať, robiť reformy."

Vláda sa snaží prepojiť trh práce so školami. Pomôže to?

"V mnohých krajinách to už funguje. My sme s prepájaním školy a praxe začali dosť neskoro. Tiež si nie som istý, do akej miery sa zámery realizovali tak, aby mali reálny dosah."

Učíte na vysokej škole v Budapešti aj v Bratislave. Ako hodnotíte iniciatívu učiteľov vstúpiť do štrajku pre platy?

"Docent na Slovensku s 15 rokmi praxe má plat 900 eur mesačne, odborný asistent v Nemecku má

okolo tritisíc eur mesačne. Je preto ťažké nájsť kvalitných ľudí, ktorí by robili v našom školstve, ale plošne zvýšiť platy bez toho, aby sa zároveň nezmenil spôsob práce v školách, nemá zmysel. Vyšším mzdám musí zodpovedať zvýšená produktivita. Faktom je, že v základnom alebo v strednom školstve bude veľký problém. Keď odíde generácia učiteľov, ktorá tam teraz učí, nastanú zlé časy."

O koľko nižšiu mieru nezamestnanosti by sme mali, keby bolo naše školstvo na úrovni západných krajín?

"V súčasnosti na to neexistujú odhady, ale určite by bola nižšia. Mohli sme byť oveľa ďalej, keby sme robili väčšie reformy na trhu práce aj v školstve. Nezamestnanosťou ľudia reálne trpia. Okrem toho je problém, že nezamestnanosť sa koncentruje v regiónoch."

Prečo sa nedarí stierať regionálne rozdiely?

"Dôvodom je cestná i železničná infraštruktúra, ktorá sa síce zlepšuje, ale stále je nedostatočná. Regionálne rozdiely zvyšuje aj fakt, že Slovensko patrí medzi krajiny s najvyššou mierou vlastníctva bytov a domov. Mobilita práce je aj preto veľmi nízka. Hodnota nehnuteľností v regiónoch je omnoho nižšia ako v ekonomických centrách. A potom je veľmi náročné presunúť sa z regiónu do centier."

Vláda chce dávať peniaze aj na výstavbu nájomných bytov. Je to jedno z opatrení jej sociálnych balíčkov. Bude to však len v okresoch s vysokou mierou nezamestnanosti, kde neplynú investície. Nemala by skôr investovať do výstavby nájomných bytov v mestách, kde je práca, dokonca je problém zohnať pracovnú silu?

"Z pohľadu trhu práce by to tak malo byť. Tam, kde je nedostatok ľudí na trhu práce, by sa mali presúvať ľudia z regiónov. A na to potrebujú bývanie."

Podpora bývania by mala byť jedným z nástrojov aktívnej politiky trhu práce. Sú ňou však aj rekvalifikačné kurzy. Idú na ne peniaze, ale nikto nesleduje, či sa ľudia zamestnali v odbore, na ktorý sa preškolili.

"Slovensko má celkovo zle nastavenú aktívnu politiku trhu práce. Dáva do nej málo peňazí. Väčší problém však je, že nevieme, ktoré opatrenia fungujú a ktoré nie. To, že nemáme relevantné analýzy, je veľký problém. Robíme politiku trhu práce, ale nevyhodnocujeme ju. Nemáme takmer nikoho, kto by tieto analýzy metodologicky korektne robil."

Mal by na tie účely vzniknúť nejaký inštitút?

"Na ministerstve financií ho máme. Vznikol aj pri ministerstve školstva. Jedným z najväčších slovenských problémov je nezamestnanosť a ministerstvo práce takýto inštitút nemá. Na Slovensku nevieme základné veci o trhu práce. Nemci si takéto analýzy v spolupráci s vedcami vypracujú a potom sa sústredia na opatrenia, ktoré naozaj prinášali efekty a vedeli ich aj lepšie nastaviť. A my namiesto toho posielame ľudí na počítačový rekvalifikačný kurz, hoci v ich okolí sa s ním vôbec neuplatnia."

Regióny sú jedna vec, ale zhoršuje sa napríklad aj štruktúra nezamestnaných, keďže je väčší podiel znevýhodnených nezamestnaných na celkovej nezamestnanosti.

"Áno, máme tu skupiny na okraji spoločnosti – sú to ľudia často prakticky bez reálnej šance zamestnať sa. Ide napríklad o ľudí bez vzdelania, dlhodobu nezamestnaných, ľudí nad 50 rokov, Rómov. Lenže u nich nefungujú populistické riešenia a skratky. Vyžaduje si to veľa úsilia a prináša to výsledky až za horizontom jedného volebného obdobia."

Aké by bolo riešenie?

"Populistický nápad by mohol byť, že im znížime sociálne dávky, aby sme ich prinútili pracovať. Toto však považujem za úplne scestné. Títo ľudia by upadli do biedy, už teraz sú na hranici chudoby, čo ešte viac znižuje ich možnosti na trhu práce. Okrem toho obrovský negatívny dosah to môže mať na ich deti. Ťažšia cesta menej populistická –, ale s lepšími vyhlídkami na úspech – by bola investícia do ich vzdelania, čím by sa zvýšil ich potenciál na trhu práce."

Opäť sme pri vzdelaní.

"Áno, považuje ho naozaj za jeden z najväčších problémov. Aj z pohľadu znižovania nezamestnanosti."

Katarína Ragáčová

To, že nezamestnanosť u nás klesla, je pekné, ale stále je relatívne vysoká v porovnaní s okolitými

krajinami. Musíme sa porovnávať s Českom, Maďarskom či Poľskom.

Martin Kahanec

Je spoluzakladateľom a riaditeľom na výskum na Stredoeurópskom inštitúte na výskum práce. Od januára 2012 pôsobí ako docent na Stredoeurópskej univerzite v Budapešti a od novembra 2015 spolupracuje s Národohospodárskou fakultou **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Ako hosťujúci vedecký pracovník pôsobí na Inštitúte na štúdium práce (IZA) Bonne a na Harvardovej univerzite.

FOTO:

Ak ide ekonomika dobre, sú firmy schopné zvládať problémy, aj keď sú zákony menej flexibilné, hovorí ekonóm Martin Kahanec. FOTO SME – JOZEF JAKUBČO

[Späť na obsah](#)

4. Ambasádorka ženských ME 19 Ivana Surovcová: Žijem s tímom, budem s dievčatami

[Téma: Ekonomická univerzita; cas.sk; 02/03/2016; PR články; PR článok]

PR článok

Snúbi sa v nej šarm, profesionalita a dynamika. Úplne samozrejme to viedlo organizátorov majstrovstiev Európy žien do 19 rokov k ponuke, aby sa stala ambasádorkou šampionátu. Pre Ivanu Surovcovú je pohyb životom, rozhodla sa okamžite - júlový turnaj tak získal veľkú podporu.

Ako ide spolu Ivana Surovcová a futbalový európsky šampionát žien do 19 rokov?

"Skvele, nie? Ale priznám sa, že pri prvom oslovení zo strany organizátorov, aby som sa stala jednou z tvári tohto turnaja, som bola zaskočená. No musím sa priznať, že zároveň potešená, naozaj veľmi potešená. Ja som živel, rada sa hýbem a od detstva je môj život spojený s pohybom, športom. Futbal som síce nikdy nehrala, ale joga či beh ma sprevádzajú celý môj aktívny čas. A ešte – je to pre mňa výzva a ja mám rada férové výzvy. Už som to raz kdesi povedala, že vlastne utekám pred starobou."

A kopanie do lopty by ste si neskúsili?

"Mám dvoch starších bratov, Andreja a Tomáša, takže je jasné, že som si do lopty koplá. Hoci do brány som asi netrafila... Takže ja som bola ten dievčenský model s vybíjanou, volejbalom a hádzanou. A tanec je mojím spôsobom tiež kolektívna činnosť, je tam partner, ktorého výkon je podstatný pre spoločné vyznenie našej aktivity."

Ako by ste odpovedali na otázku, v čom je čaro futbalu, prečo priťahuje milióny ľudí po celom svete?

"Odpovedí by boli tisíce, lebo každého môže vábiť niečo iné. A ženy určite niečo iné ako mužov."

Čo láka na futbale ženy fanúšičky?

"Pekní muži (smiech). Najmä pekní muži."

A čo mužov?

"Samozrejme, pekné ženy! Futbalistky sú dnes naozaj pekné, to sa hádam so mnou nebude nikto vadiť. Ale nepochybne, mužov na futbale láka aj adrenalín, boj, súťaživosť. A potom pocit víťazstva. Ten je dôležitý."

A čo vás?

"Emócie futbalistov či futbalistiek. Sledujem ich prejavy, ako prežívajú zápas i jednotlivé okamihy. No a potom si v duchu hovorím, že koľko toho nabehali za 90 minút..."

Páči sa vám Cristiano Ronaldo?

"Ako chlap to nie je môj typ (smiech). Ale futbalista je to skvelý."

Prospieva futbal telu i duši?

"Rozhodne! Beh je prirodzený spôsob ako si šetrne formovať postavu a sama za seba môžem povedať, že mám beh rada. Dokonca dlhé trate. Počas behu sa ventilujem, vnútorne sa upokojujem, dostávam sa do duševnej rovnováhy. A keď mám náročný program či riešim nejaké otázky, šport je pre mňa ten správny spôsob na nájdenie rovnováhy, prečistenie hlavy. A viete, kedy je mi najlepšie?"

Kedy?

"Po športe, po výkone. Prináša mi pre život a úsmev potrebné endorfíny a zároveň upokojenie."

Aký ste fanúšik?

"Nie som úplný fanatik, ale som veľmi emotívny divák a priaznivec. Žijem s tímom na ihrisku. Hmm, môj priateľ je profesionálny hokejista, takže najmä keď hrá on, musím držať sedačku predou mnou, lebo bývam nervózna. Keď hral finále Stanley cupu, nechala som tam kilogramy či hektolitry emócií. Ale nebola som v tom jediná, všetci okolo mňa skandovali, prežívali a užívali si to."

Počas európskeho šampionátu budú potrebovať naše dievčatá silnú podporu, dotancujete na turnaj?

"Pre Slovensko je to úžasná možnosť zviditeľniť sa, ukázať Európe, akí príjemní sme ľudia. Pre tím trénera Petroviča zas príležitosť predviesť sa v tom najlepšom svetle a turnaj bude mostom k ľuďom, medzi nimi a tribunami. Ja určite za dievčatami prídem a s nimi počas majstrovstiev budem a verím, že moje poslanie bude úspešné."

KTO JE IVANA SUROVCOVÁ

Narodila sa 24. júla 1986 v Nitre, tanečníčka, choreografka, podnikateľka. Od detstva tancuje, svoj nespochybniteľný talent ukázala v súťaži Let's Dance, ktorú napokon vyhral jej brat Tomáš s herečkou Michaelou Čobejovou. Miluje tanec, s bratom boli majstrami Slovenska a štvrtfinalisti majstrovstiev sveta v Melbourne, a tancovania sa nevzdala ani po rokoch, ktoré žije po boku hokejistu Mariána Gáboríka. Hoci je cestovanie do a z Los Angeles náročné, stále je ústretová aj voči pracovným ponukám zo Slovenska. Spoločne s Katarínou Štumpfovou sa dala na podnikanie, ženám ponúkajú ozdobné metalické tetovania a doplnky. Absolvovala **Ekonomickú univerzitu**, obchodnú fakultu, zameranie obchod a marketing. Bola tvárou reklamnej kampane kozmetického firmy Gillette, potom športovej značky Reebok, je ambasádorkou majstrovstiev Európy žien do 19 rokov na Slovensku.

Viac o ME hráčok do 19 rokov na webstránke, facebooku a instagrame.

Foto:

Ambasádorka ženských ME 19 Ivana Surovcová: Žijem s tímom, budem s dievčatami. Zdroj - PR článok

[Späť na obsah](#)

5. From hardware to soft skills

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 02/03/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]

CNAS **EUBA** je Centrum severoamerických štúdií **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, avšak nie je súčasťou žiadnej fakulty, programu ani odboru. CNAS je jedným z centier oblastných štúdií, ktorých poslaním je šíriť poznatky o krajinách daného regiónu a podporovať všestranný rozvoj vzťahov **Ekonomickej univerzity v Bratislave** s univerzitami, podnikmi a inými inštitúciami krajín danej oblasti. CNAS ponúka študentom **EUBA** okrem iného možnosť zapojiť sa do tréningov mäkkých zručností - soft skills, do biznis kurzov v spolupráci s medzinárodnými korporáciami a v neposlednom rade pre nich pripravuje kurzy z oblastných štúdií Severnej Ameriky. O službách, ktoré CNAS poskytuje, nám porozpráva výkonný riaditeľ centra Peter Rusiňák.

Akí študenti sú cieľovou skupinou? Akou formou sa môžu prihlásiť?

Naše kurzy nie sú vedené prednáškovou formou, kurzy sú vedené formou seminárov a workshopov, aby sa dalo pracovať na konkrétnych situáciách... nie len počúvať, ale byť konfrontovaný s realitou. Chceme, aby bol študent aktívny, a aby sa vlastnou aktivitou pripravoval na život po absolvovaní štúdia. Nepracujeme s masou, uprednostňujeme tých, ktorí dokážu vystúpiť z radu a chcú byť lepší, majú záujem urobiť aj niečo navyše. Nevyhľadávame priemerných študentov.

Keďže kurzy sú univerzitou akceptované ako výberové (voliteľné) predmety, študenti sa musia prihlásiť formou online dotazníka, ktorý je zverejnený na webe cnas.**euba**.sk alebo na facebookovom profile

CNAS **EUBA**. Všetky kurzy CNAS sú na univerzite akreditované a sú vyučované v anglickom jazyku.

Ste Centrum severoamerických štúdií, ako spolupracujete konkrétne so Severnou Amerikou?

Naša univerzita je členom Americkej obchodnej komory na Slovensku (AmCham). V spolupráci s ňou sme vytvorili kurzy Americká obchodná kultúra a etika a Ľudské zdroje v americkej praxi, kde vedúci pracovníci firiem združených v AmCham oboznamujú našich študentov so špecifikami americkej obchodnej kultúry a vysvetľujú vplyv etiky na ekonomické vzťahy. Cieľom nie je len poskytnúť informácie a poznatky z hospodárskeho a obchodného prostredia Severnej Ameriky, ale hlavne ukázať, ako ich správne aplikovať do praxe a to prostredníctvom prípadových štúdií vyučovaných optikou biznis prostredia.

Prečo práve severoamerický región?

Štúdium severoamerického regiónu má osobitný význam. Spojené štáty i Kanada, ako aj súkromné podniky a inštitúcie, vznikajúce v tomto regióne, hrajú dôležitú rolu na globálnej scéne. USA a Kanada sú tiež spojencami Slovenska a našimi partnermi v euroatlantickom priestore. Súčasťou amerického a kanadského národa sú státisíce Slovákov, ktorých krajiny prijali za svojich občanov, a ktorí pomáhali budovať ich prosperitu a demokraciu a ochraňovať ich bezpečnosť. Dnes čoraz viac Američanov a Kanadčanov prichádza na Slovensko práve vďaka dynamickému biznis prostrediu. Kurzy ponúkané v Centre severoamerických štúdií pomáhajú študentom spoznať to, čo máme spoločné, i to, v čom sa líšime. Amerika dodnes fascinuje svet i strednú Európu svojimi paradoxmi. Naše kurzy pomáhajú študentom lepšie sa orientovať a dokázať z amerických skúseností uplatniť to, čo je relevantné pre Slovensko.

Stále viac ide vo výučbe do popredia biznis-akademická spolupráca. Aký je Váš názor na tieto zmeny?

Ako univerzita si veľmi uvedomujeme potrebu držať krok s biznisom a pripravovať takých absolventov, aby ich firmy nemuseli ešte rok zaúčať po nástupe do zamestnania, ale aby sa stali efektívnymi zamestnancami ihneď po nástupe do práce. Hlavným motívom našich zmien v prístupe k vzdelávaniu je zahrnutie soft skills tréningov do výučby. Je to požiadavka pracovného trhu, keď manažéri ľudských zdrojov a náboroví pracovníci uvádzajú mäkké zručnosti ako najvýraznejší nedostatok u absolventov. Ide hlavne o projektový manažment, zvládnutie času a stresových situácií, prezentačné zručnosti, analytické myslenie a zodpovednosť za svoje vlastné rozhodnutia. Tradične ide o prierezové zručnosti, potrebné prakticky v akejkoľvek práci. Študenti kvalitne ovládajú teoretickú bázu, ale nedostatky v kľúčových mäkkých zručnostiach ich diskvalifikujú v boji o pracovnú pozíciu s rovnako kvalitnými absolventmi, ktorí napr. lepšie zvládajú prácu v tímoch.

Akú úlohu na **EU** v Bratislave v tomto zohráva práve CNAS?

Ako som už spomínal, vzhľadom k potrebe zmien v systéme výučby na vysokých školách sme sa zamerali na prepájanie vzdelávania s praxou. CNAS funguje ako most medzi dvoma brehmi – akadémiou a svetom biznisu. Do výučby prinášame, prostredníctvom expertov z firiem, pohľad čisto reálny a praktický, využiteľný a aplikovateľný v skutočných situáciách. Tento aspekt sa preniesol aj do skladby ponúkaných kurzov. Máme špecializované kurzy ako napr. Výzvy líderstva, ktorý je zameraný na rozvoj vodcovských schopností študentov, ktorí sa po skončení štúdia na **EU** v Bratislave majú stať lídrami v biznise. Druhou novinkou, plánovanou do akademického roka 2016/2017, je akreditovaný kurz o soft skills zameraných na zvládnutie pracovného pohovoru, kde, ľudovo povedané, je potrebné vedieť "správne sa predat". Ide hlavne o komunikačné zručnosti uchádzača, ktoré budú vďaka kurzu rozvíjané s cieľom uspieť na pohovore. Aktuálne vstupuje priamo do aktivít CNAS 18 firiem, z čoho osobitne IBM, DELL, Lenovo a mimovládna organizácia PDCS majú samostatné ucelené kurzy. Ďalšie firmy a AmCham vzdelávajú študentov v rámci zdieľaných kurzov.

Viac informácií o Centre severoamerických štúdií **EU** v Bratislave nájdete na cnas.euba.sk.

[Späť na obsah](#)

6. Škriniar: "Bud' dvere otvoríte, alebo iba stlačíte kľučku."

[Téma: Ekonomická univerzita; Hornonitrianske noviny; 01/03/2016; 08/2016; s.: 13; SPEKTRUM; PAVEL ŠKRINIAR]

Prečo by ste mali ísť študovať na vysokú školu? Niekoľko rád dáva Pavel Škriniar z Fakulty podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

Opäť je tu obdobie, keď sa na stredných školách rozhoduje o budúcom profesijnom smerovaní. Maturanti sa začínajú zaujímať o podmienky vstupu na vysoké školy a ich záujmu neujde ani úspešnosť

absolventov v praxi. Iste, dobré meno a značka akademickej pôdy môžu pootvoriť dvere. No je to vždy absolvent, kto chytá kľučku. Je iba na ňom, či ňou dvere otvorí dokorán, alebo ich pred sebou zatvorí. O úspešnosti absolventa v praxi totiž rozhoduje predovšetkým postoj k riešeniu úloh, zodpovednosť za svoje výstupy i ochota absorbovať nové poznatky. A na vysokej škole sa takéto niečo z učebníc neučí. Učia sa tam však veci, za ktorými stojí bádanie, testovanie, skúmanie a životné skúsenosti mnohých ľudí z celého sveta. Počas piatich rokov sa k študentom dostávajú informácie a poznatky, na ktorých získanie či objavenie ľudstvo potrebovalo desiatky až stovky rokov. Takéto univerzum vedomostí nemožno v nijakom prípade považovať za niečo bezcenné. Veď svojim adresátom ponúka možnosť vyvarovania sa chýb a ukazuje hlavne tú vydarenú cestu vývoja. Tým skracuje čas potrebný na úspešné dosiahnutie cieľov. Naučiť sa dá aj schopnosť spolupracovať s ostatnými. Rôzne projekty, neraz zadávané firmami spolupracujúcimi s univerzitou, dávajú priestor (a niekedy i povinnosť, ak ide o zápočet či skúšku) na zžitie sa s výhodami tímovej práce. A okrem toho netreba zabúdať na v podstate ešte bezstarostný študentský život plný nespočetných možností všetkého druhu. Za získané vzdelanie a vedomosti z akejkolvek školy sa určite netreba hanbiť. Hanbu by mali pociťovať tí, ktorí premrhali päť rokov jedinečných príležitostí. Vysoká škola je fantastickým odrazovým mostíkom do života. Stačí sa iba dobre odraziť. Preto by som parafrázoval slávny výrok. Nepýtaj sa, čo môže vysoká škola urobiť pre teba. Opýtaj sa, čo môžeš na vysokej škole urobiť ty pre seba.

PAVEL ŠKRINIAR

[Späť na obsah](#)

7. Dobrovoľný odchod z U. S. Steel Košice

[Téma: Ekonomická univerzita; STV Jednotka, 16:00; 03/03/2016; Správy RTVS; z domova; Ivana Fedorová]

Janette Štefánková, moderátorka: "Dobrovoľný odchod z U. S. Steel podľa informácií RTVS schválili osemdesiatim piatim zamestnancom. Koľko oceliarov chcelo takto odísť, vedenie nepovedalo. Odbory navrhli využiť podobný program dobrovoľného odchodu v tomto roku ešte raz, ak sa situácia na trhu s oceľou nezlepší."

Ivana Fedorová, redaktorka: "Košický U. S. Steel ponúkal niektorým zamestnancom, ktorí sa rozhodnú dobrovoľne odísť, odstupné v maximálnej výške až desiatich mesačných platov. Podľa našich informácií odstupné schválili osemdesiatim piatim zamestnancom. Z toho podľa šéfa miestnych odborov je takmer jedna tretina robotníkov, čo považuje za málo."

Mikuláš Hintoš, šéf odborov U. S. Steel Košice: "Avšak zamestnávateľ mal v svojej kompetencii rozhodnúť o tom, ktoré pracovné miesta naozaj zruší, nakoľko vo výrobe je počet zamestnancov stále poddimenzovaný."

Ivana Fedorová: "Vedenie spoločnosti odmietlo komentovať počet výpovedí i rozhodnutia o odstupnom. Jeho výška vraj bude individuálna. V U. S. Steele počas uplynulých týždňov rokovali o novej kolektívnej zmluve. Platnosť tej aktuálnej končí v marci."

Mikuláš Hintoš: "Snahou obidvoch strán je ukončiť kolektívne vyjednávanie v stanovenom termíne, avšak nevyklúčujeme, že mzdovú časť a oblasť sociálnu budeme rozoberať niekedy koncom kolektívneho vyjednávania, aby sme počkali, ako sa naozaj situácia v hutníctve vyvinie ďalej."

Ivana Fedorová: "Ako jeden z hlavných problémov uvádzajú oceliari vysokú cenu energií a hlavne pretlak lacnej čínskej ocele na európskom trhu. Podľa analytika Čína sice avizuje zníženie výroby ocele, no nie je známe, kedy presne sa tak stane."

Peter Baláž, **Ekonomická univerzita v Bratislave** (telefonát): "Európa musí prísť k zásadným štruktúrnym zmenám a musí postupne minimalizovať všetky riziká, ktoré súvisia s tým, že by produkovali také výrobky, v ktorých iné krajiny alebo iné firmy majú vyššiu konkurenčnú výhodu."

Ivana Fedorová: "Košický U. S. Steel zamestnáva viac ako desaťtisíc ľudí. V otázke hromadného prepúšťania ho obmedzuje memorandum, ktoré podpísali s vládou pred tromi rokmi."

[Späť na obsah](#)

8. Žilinský región môže byť New Yorkom Slovenska

[Téma: Ekonomická univerzita; Kysucké noviny; 01/03/2016; 08/2016; s.: 40; inzercia; PR-CL]

Martin Kapitulík (30), rodený Žilinčan, absolvent **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Spolu s otcom sa venuje rodinnému podnikaniu. Je poslancom Žilinskej župy a Mestského zastupiteľstva v Žiline. Kandiduje s číslom 13 do Národnej rady SR za #SIETĚ. Má ambíciu byť v parlamente hlasom severného Slovenska. Ľudia v našom regióne si podľa neho zaslúžia omnoho viac, ako momentálne dostávajú. Ambiciózne dodáva, že Žilinský kraj môže byť ekonomickým ťahúňom celej krajiny.

Čo vedie mladého človeka aby zakúsil svet politiky?

Stará politika za 26 rokov od novembrovej revolúcie dodnes nedokázala vytvoriť ľuďom dobré podmienky pre spokojný život, bezproblémový štart do rodiny, či dobre zaplatenú prácu. Najmä mladí ľudia, ktorí sú konfrontovaní s touto realitou, kvôli tomu čoraz častejšie odchádzajú do zahraničia. My Slováci sme pracovitý národ plný šikovných ľudí, nemáme problém uplatniť sa vonku. Mojm cieľom však je, aby ľudia mohli žiť spokojný život tu doma, na Slovensku a aby tí, čo odišli, mali dôvod vrátiť sa. Na to však musíme vytvoriť podmienky. Štát je povinný svojim občanom ponúknuť kvalitné služby a kvalitný život. V tom stará politika zlyháva na celej čiare. Starí politici potrebujú občanov iba pred voľbami, aby im dali svoje hlasy a oni mohli ďalej žiť svoj pohodlný život. Lenže štát má slúžiť ľuďom a nie politikom.

Máte s tým osobnú skúsenosť?

Nikto to nemá dnes jednoduché. Problém nájsť si dobre platenú prácu nemajú iba mladí ľudia, ale aj ľudia v produktívnom veku. Keď po desaťročiach dobrej roboty prídete o prácu, uplatnenie sa hľadá veľmi ťažko. Po vysokej škole ma to tiež ťahalo von. Veľa mojich priateľov dodnes žije a pracuje v zahraničí. U mňa však zvíťazil pocit zodpovednosti a puto ku krajine, v ktorej som sa narodil a vyrastal. Navyše mám aj silné rodinné zázemie, ktoré si veľmi vážim. Mám Slovensko a hlavne žilinský región rád, mám tu rodinu, priateľov a nevedel som si predstaviť, že by som ich na dlhšie opustil. Veľa ľudí však nemá na výber, lebo náš štát nefunguje ako by mal. A to treba zmeniť. Čiže, preto politika. Vždy som bol presvedčený o tom, že ak chcete pozitívne zmeniť svoje okolie, je treba ísť príkladom a osobne sa za veci postaviť. Nielen kritizovať, ale reálne ukázať, že problémy sa dajú riešiť.

Do mestského a krajského parlamentu ste priniesli "nový vietor", teraz chcete meniť roky zaužívané pravidlá vo veľkej politike?

Viete, keby veci fungovali, nič a nikoho by sme meniť nemuseli. Dnes však vidíme, že to nefunguje. Za relatívne krátky čas, čo sme si spolu s kolegami vyhrnuli rukávy a pustili sme sa do komunálnej politiky, veci sa začali hýbať. Už na prvom zasadnutí sa nám napríklad podarilo v Žiline sprístupniť zasadania komisii verejnosti. Ešte nedávno zasadali poslanci bez "dozoru" Žilinčanov. Okamžite sa ukázalo, že aj takéto jednoduché opatrenie vie ľuďom pomôcť. To je moja cesta. Počúvať a rozprávať sa s občanmi a robiť pre nich. Riešiť ich reálne problémy a nie problémy, ktoré si starí politici často "vyrábajú sami", aby potom mali čo riešiť.

Hovoríte, že máte riešenia. Ľudia však už politikom neveria...

Možno je čas dať iba priestor novej generácii, ktorá vníma politiku nie ako teplé miestečko v parlamente, ale ako verejnú službu. Ak má štát slúžiť ľuďom, potom v prvom rade musia politici slúžiť a pracovať pre ľudí a nie pre seba. A pokiaľ si ľudia zvolia takýchto zástupcov, potom sa veci v prospech ľudí postupne aj začnú meniť. Je zrejmé, že starí politici to nezmenia.

Chcete byť hlasom regiónu, čo je podľa vás najväčší problém, čo vás najviac trápi?

Nejde o to, čo trápi mňa, dôležité je, čo trápi ľudí. A zo stretnutí s nimi vnímam množstvo problémov. Mohol by som začať podnikateľským prostredím a rozvojom obchodu, prejsť cez podporu rodín, školstvo, šport a dopravu až k zdravotníctvu. Pre mňa je podstatné to, že nielen chceme, ale sa ani nebojíme tieto problémy riešiť. Pokým nebudú dobre fungovať aspoň základné verejné služby a neumožníme ľuďom rozvíjať sa, nebude sa rozvíjať ani náš región. A žilinský región má podľa mňa na to, aby sa stal "ekonomickým ťahúňom" nielen severného, ale časom aj celého Slovenska.

Nie je to trochu prehnané, Žilina ako ekonomické centrum Slovenska?

Vôbec nie. Treba si uvedomiť, že Žilina a kraj ako celok má v rámci Slovenska, ale hlavne Európy, ideálnu polohu. Už dnes je napríklad Liptov lídrom v cestovnom ruchu a svoje rezervy majú aj Kysuce, Orava, Terchová, či Rajec. V Žiline a na Turci má tradíciu strojársky priemysel. Aj v súčasnosti sa stavajú ďalšie fabriky. Brzdu v rozvoji vidím najmä v tom, že štát si neplní dobre domáce úlohy. Musíme konečne prestať hádzať ľuďom a našim zamestnávateľom poľenú pod nohy. Zahraničným firmám štát dáva všemožné rôzne podpory a našich domácich podnikateľov v tom lepšom prípade iba ignoruje, ako sa dá spolplatiť a byrokraticky udupáva. A všetko ide na úkor vyšších platov zamestnancov. Pretože o čo viac štát zaťažuje podniky - zamestnávateľov, o to menej je na reálne výplaty pre ľudí. O čo vyššie dane, odvody a rôzne poplatky, o to menšie mzdy. Navyše, to čo štát takto vlastne ľuďom "povyťahuje z

ich vrecák", vidlami potom rozhadzuje. V lepšom prípade na služby, ktoré nefungujú, v horšom sa rozkradnú ako to vidíme pomaly dennodenne.

V čom spočíva váš plán? Čo môžu ľudia od vás čakať?

Jedným zo systémových opatrení je napríklad lepšie prerozdelenie peňazí v rámci štátneho aparátu. Vo väčšine prípadov stačí robiť veci efektívnejšie, neplytvat' a nedovoliť kradnúť.

[Späť na obsah](#)

9. Nezaujmom dávame priestor neschopným

[Téma: Ekonomická univerzita; Noviny Stredného Považia; 01/03/2016; 08/2016; s.: 3; POLITICKÁ INZERCIA; Inzercia]

V politike je nováčikom. V parlamentných voľbách kandiduje na miesto poslanca za stranu #Sieť. K rozhodnutiu ovplyvňovať verejné dianie ho vyprovokovala doba. O problémoch a možných riešeniach hovoríme s Ing. Pavlom Horákom.

Čo vás priviedlo k politike?

- Na Slovensku sa podmienky pre mladých ľudí neustále zhoršujú. Neverím, že staršia generácia poslancov vie reálne posúdiť problémy, ktoré súvisia so založením rodiny. So známymi sme často viedli diskusie o spoločenskom dianí. Keď sme sa však pred poslednými parlamentnými voľbami rozhodovali komu dať hlas, zistili sme, že naša generácia nemá koho voliť a najmä, nemá z čoho vyberať. Preto mi prišla vhod ponuka od strany Sieť, ktorá je alternatívou. So Sieťou je reálna šanca ovplyvňovať veci za účasti odborníkov z regiónov, ktorí doposiaľ nechceli alebo nedostali v politike priestor.

Stretávate sa s názormi, že niektoré myšlienky strany sú idealistické?

- Politika Sieť je postavená na pragmatických základoch. Ako som už uviedol, piliermi sú odborníci vo všetkých oblastiach. Na druhej strane, ľudia sú z politiky znechutení a na to, aby sa prebudil optimizmus, trochu ideálov nezaškodí.

Ľudia prestali politikom veriť a tento fakt môže ovplyvniť účasť vo voľbách...

- Mal som obdobia, kedy som to vnímal rovnako. Dnes cítim, že to nie je správny postoj. Politika ovplyvňuje životy nás všetkých a nemôžeme sa tváriť, že sa nás to netýka. Kauzy vo vysokých kruhoch, byrokracia na všetkých úrovniach, prietahy pri povoleniach, rôzne nezmyselné poplatky a obmedzenia sú výplodmi práve politikov. Nezaujmom prenechávame riadenie štátu v rukách neschopných. Z pozície manažéra už dlhší čas pozorujem zhoršujúce sa postavenie silnej strednej triedy, ktorá poskytuje prácu ľuďom bez akejkoľvek štátnej podpory. Podmienky na prácu a podnikanie sa tu pre lacné politické body vytvárajú najmä zahraničným firmám, ktoré za výhodných daňových podmienok generujú zisk pre svoje krajiny. Toto sa deje vo všetkých oblastiach ekonomiky, kde sa pri obrích projektoch nabaľujú najmä spriaznení. Štát namiesto toho, aby ľuďom slúžil, veci komplikuje.

Dlhodobo sa zapájate do činnosti OZ Naša Beluša, ktoré okrem iného, rieši problémy rozširovania ťažieb v miestnom kameňolome. Aké ste v tomto smere podnikli aktivity?

- Cez OZ Naša Beluša, ktorého som členom, sme momentálne v jednaní s novými majiteľmi. Robíme všetko preto, aby upustili od zvýšenia ťažby a zosúladiť svoje podnikanie s plánmi na dlhodobý rozvoj regiónu. V spolupráci s obcou zároveň pracujeme na vyhlásení vrcholov Hradišťa, kde sa lom nachádza, za národnú kultúrnu pamiatku. Belušské Slatiny chceme i naďalej preferovať ako turistickú a rekreačnú oblasť. Cieľom je prilákať ľudí späť do prírody a vrátiť Slatinám ich pôvodný lesk. Napomôcť tomu môžu i nové turistické chodníky či prepojenie k cyklotrasám na Mojtiine, kde sa na úrovni obce vykonávajú konkrétne kroky.

Z pozície poslanca NR by bola pomoc regiónu dosiahnuteľnejšia...

- Určite áno. Nečakáme však, že sa otvoria nebesá a stane sa zázrak. Sľubované investície sa rozplynuli a s nimi i sen o bohatšom kultúrnom živote. Preto sú naše základné predpoklady podrobené skúške. Spoločne organizujeme rôzne kultúrne podujatia a akcie, ktoré sa tešia veľkému záujmu. Musím však skonštatovať, že bez toho, aby sme sa aktívne zasadili za náš región aj na tých najvyšších úrovniach a bez pomoci politikov, nemôžeme čakať zlepšenie.

Na mítingoch ste často konfrontovaní s problémami ľudí. Čo ich na programe Sieť zaujalo najviac?

- Určite hmotná zodpovednosť a vylúčenie schránkových firiem. V každodennom boji o prežitie slušne zarábajúcich a podnikajúcich ľudí vyznievajú priam strašidelne kauzy typu: "Tretia najziskovejšia na Slovensku bola neznáma schránková firma s väzbou na škandalózne kompu..." Všetky peniaze uliate schránkami sa na Slovensku strácajú nevedno kam. A sú to peniaze občanov, za ktoré by sa žilo rodinám, zdravotníctvu a školstvu lepšie. Preto sa nečudujeme, že nemocnice sú v žalostnom stave a naše deti učia veľakrát dôchodcovia.

Strana Sieť chce podporiť aj zmenu volebného systému, kde by boli poslanci volení podľa regiónov. Ste s tým stotožnený?

- S týmto bodom plne súhlasím a od začiatku sme ho navrhovali. Pre obce by to bol veľký progres. Obyvatelia regiónov najlepšie poznajú problémy, ktoré ich trápia a je potrebné ich riešiť. Poslanci sa budú musieť zodpovedať priamo ľuďom, ktorí ich poznajú. Posun by nastal aj vo vzťahu k rozvoju obce, kde sú v tejto dobe podstatné eurofondy, a s tými je bez politickej podpory problém. Pod drobnohľadom ľudí by sa nemohla stať taká absurdnosť, ako v obci Peťov s päťdesiatimi obyvateľmi, kde z prostriedkov EÚ vybudovali kruhový objazd za 3,7 milióna eur. Politika by bola oveľa transparentnejšia.

VOLÍME 20 #sieť

124 POL HORÁK

FOTO:

Pavol Horák je absolventom **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Jeho meno je profesijne späté s manažovaním medzinárodného obchodu. S manželkou žije v Beluši - časť Podhorie.

[Späť na obsah](#)

10. Na **Ekonomickej univerzite** je **Centrum severoamerických štúdií**

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 07/03/2016; Školský servis; Školský servis]

CNAS **EUBA** je Centrum severoamerických štúdií **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, avšak nie je súčasťou žiadnej fakulty, programu ani odboru.

Bratislava 7. marca (SkolskyServis.sk) - CNAS je jedným z centier oblastných štúdií, ktorých poslaním je šíriť poznatky o krajinách daného regiónu a podporovať všestranný rozvoj vzťahov **Ekonomickej univerzity v Bratislave** s univerzitami, podnikmi a inými inštitúciami krajín danej oblasti. CNAS ponúka študentom **EUBA** okrem iného možnosť zapojiť sa do tréningov mäkkých zručností - soft skills, do biznis kurzov v spolupráci s medzinárodnými korporáciami a v neposlednom rade pre nich pripravuje kurzy z oblastných štúdií Severnej Ameriky. O službách, ktoré CNAS poskytuje, nám porozpráva výkonný riaditeľ centra Peter Rusiňák.

Akí študenti sú cieľovou skupinou? Akou formou sa môžu prihlásiť?

Naše kurzy nie sú vedené prednáškovou formou, kurzy sú vedené formou seminárov a workshopov, aby sa dalo pracovať na konkrétnych situáciách... nie len počúvať, ale byť konfrontovaný s realitou. Chceme, aby bol študent aktívny, a aby sa vlastnou aktivitou pripravoval na život po absolvovaní štúdia.

Nepracujeme s masou, uprednostňujeme tých, ktorí dokážu vystúpiť z radu a chcú byť lepší, majú záujem urobiť aj niečo navyše. Nevyhľadávame priemerných študentov.

Keďže kurzy sú univerzitou akceptované ako výberové (voliteľné) predmety, študenti sa musia prihlásiť formou online dotazníka, ktorý je zverejnený na webe cnas.**euba**.sk alebo na facebookovom profile CNAS **EUBA**. Všetky kurzy CNAS sú na univerzite akreditované a sú vyučované v anglickom jazyku.

Ste Centrum severoamerických štúdií, ako spolupracujete konkrétne so Severnou Amerikou?

Naša univerzita je členom Americkej obchodnej komory na Slovensku (AmCham). V spolupráci s ňou sme vytvorili kurzy Americká obchodná kultúra a etika a Ľudské zdroje v americkej praxi, kde vedúci pracovníci firiem združených v AmCham oboznamujú našich študentov so špecifikami americkej obchodnej kultúry a vysvetľujú vplyv etiky na ekonomické vzťahy. Cieľom nie je len poskytnúť informácie a poznatky z hospodárskeho a obchodného prostredia Severnej Ameriky, ale hlavne ukázať, ako ich správne aplikovať do praxe a to prostredníctvom prípadových štúdií vyučovaných optikou biznis prostredia.

Prečo práve severoamerický región?

Štúdiom severoamerického regiónu má osobitný význam. Spojené štáty i Kanada, ako aj súkromné podniky a inštitúcie, vznikajúce v tomto regióne, hrajú dôležitú rolu na globálnej scéne. USA a Kanada

sú tiež spojencami Slovenska a našimi partnermi v euroatlantickom priestore. Súčasťou amerického a kanadského národa sú státisíce Slovákov, ktorých krajiny prijali za svojich občanov, a ktorí pomáhali budovať ich prosperitu a demokraciu a ochraňovať ich bezpečnosť. Dnes čoraz viac Američanov a Kanadčanov prichádza na Slovensko práve vďaka dynamickému biznis prostrediu. Kurzy ponúkané v Centre severoamerických štúdií pomáhajú študentom spoznať to, čo máme spoločné, i to, v čom sa líšime. Amerika dodnes fascinuje svet i strednú Európu svojimi paradoxmi. Naše kurzy pomáhajú študentom lepšie sa orientovať a dokázať z amerických skúseností uplatniť to, čo je relevantné pre Slovensko.

Stále viac ide vo výučbe do popredia biznis-akademická spolupráca. Aký je Váš názor na tieto zmeny? Ako univerzita si veľmi uvedomujeme potrebu držať krok s biznisom a pripravovať takých absolventov, aby ich firmy nemuseli ešte rok zaúčať po nástupe do zamestnania, ale aby sa stali efektívnymi zamestnancami ihneď po nástupe do práce. Hlavným motívom našich zmien v prístupe k vzdelávaniu je zahrnutie soft skills tréningov do výučby. Je to požiadavka pracovného trhu, keď manažéri ľudských zdrojov a náboroví pracovníci uvádzajú mäkké zručnosti ako najvýraznejší nedostatok u absolventov. Ide hlavne o projektový manažment, zvládnutie času a stresových situácií, prezentačné zručnosti, analytické myslenie a zodpovednosť za svoje vlastné rozhodnutia. Tradične ide o prierezové zručnosti, potrebné prakticky v akejkoľvek práci. Študenti kvalitne ovládajú teoretickú bázu, ale nedostatky v kľúčových mäkkých zručnostiach ich diskvalifikujú v boji o pracovnú pozíciu s rovnako kvalitnými absolventmi, ktorí napr. lepšie zvládajú prácu v tímoch.

Akú úlohu na **EU** v Bratislave v tomto zohráva práve CNAS?

Ako som už spomínal, vzhľadom k potrebe zmien v systéme výučby na vysokých školách sme sa zamerali na prepájanie vzdelávania s praxou. CNAS funguje ako most medzi dvoma brehmi – akadémiou a svetom biznisu. Do výučby prinášame, prostredníctvom expertov z firiem, pohľad čisto reálny a praktický, využiteľný a aplikovateľný v skutočných situáciách. Tento aspekt sa preniesol aj do skladby ponúkaných kurzov. Máme špecializované kurzy ako napr. Výzvy líderstva, ktorý je zameraný na rozvoj vodcovských schopností študentov, ktorí sa po skončení štúdia na **EU** v Bratislave majú stať lídrami v biznise. Druhou novinkou, plánovanou do akademického roka 2016/2017, je akreditovaný kurz o soft skills zameraných na zvládnutie pracovného pohovoru, kde, ľudovo povedané, je potrebné vedieť "správne sa predat". Ide hlavne o komunikačné zručnosti uchádzača, ktoré budú vďaka kurzu rozvíjané s cieľom uspieť na pohovore. Aktuálne vstupuje priamo do aktivít CNAS 18 firiem, z čoho osobitne IBM, DELL, Lenovo a mimovládna organizácia PDCS majú samostatné ucelené kurzy. Ďalšie firmy a AmCham vzdelávajú študentov v rámci zdieľaných kurzov.

Viac informácií o Centre severoamerických štúdií **EU** v Bratislave nájdete na cnas.euba.sk.

[Späť na obsah](#)

11. Fešandy

[Téma: Ekonomická univerzita; Plus 7 dní; 10/03/2016; 10/2016; s.: 14,15; AKTUÁLNE; red]

Do nového parlamentu zasadne takmer pätina žien. Niektoré budú pre kolegov skutočnou pastvou pre oči

Slovenský volič do parlamentu posunul aj dvadsaťdeväť žien. Asi neprekvapí, že najväčšie sexice dotiahol do zákonodarného zboru šéf strany Sme rodina Boris Kollár, ktorý je všeobecne známy svojím vycibreným vkusom na nežné pohlavie. Ak ho doteraz premieňal nanajvýš tak na plodenie potomkov, aktuálne sa vďaka multiteckovi môžu na nové kolegyně tešiť aj zástupcovia ostatných strán a hnutí. Samozrejme, máme na mysli hlavne pôvab, ktorým dámy od Kollára oplývajú.

Šarmom a intelektom však v parlamente očaria i dámy z iných strán a hnutí. Napríklad Katarína Cséfalvayová zo Siete, Jana Kiššová a Lucia Nicholsonová z SaS, nežne pôsobiaca Veronika Remišová z OĽaNO či štíhla modrooká blondína zo Smeru Monika Jankovská.

Jana Kiššová - SaS

Do poslaneckých lavíc nezasadne 41-ročná Jana prvýkrát. Poslankyňou sa stala už v roku 2010. Je zakladajúcou členkou liberálnej strany Sloboda a Solidarita. Predtým pôsobila v známej súkromnej spoločnosti, kde zastávala post personálnej a výkonnej riaditeľky. Vo voľnom čase rada skáče saltá do vody.

Adriana Pčolinská - Sme rodina

Zokruhu žien, ktoré vyhľadáva Boris Kollár, sa trošku vymyká. Je totiž nielen sympatická, ale i mimoriadne vzdelaná. Prednáša na dvoch vysokých školách a vydala aj odborné publikácie. Jej

akademickú povest' tak môže vstup do Kollárovej strany hádam trošku pošramotiť. Má 37 rokov a jej manželom je Vladimír Pčolinský, v minulosti pravá ruka ministrov vnútra Vladimíra Palka a Daniela Lipšica. Majú spolu dcéru.

Petra Krištúfková - Sme rodina

Ako sme písali v minulom čísle, 38-ročná krásavica má za sebou pestrú minulosť. Stihla vzťahy s niekoľkými mafiánmi, s jedným, dnes už mŕtvym zavraždeným - Róbertom Diničom má dcéru. Druhú má so svojim aktuálnym straníckym šéfom Borisom Kollárom. Je tiež autorkou pamätného výroku: Radšej budem sedieť smutná v Mercedese ako veselá v električke.

Veronika Remišová - OĽaNO

Do Národnej rady SR sa prebojovala na kandidátke OĽaNO. Bola dokonca jej líderkou. Má 39 rokov a verejnosť ju pozná najmä ako bojovníčku proti korupcii. Upozornila na kauzu Kompa či na čudné pozadie firmy na výrobu dokladov, ktorej vláda Roberta Fica odklepla krátko pred voľbami investičnú pomoc vo výške 18 miliónov eur.

Katarína Cséfalvayová - Siet'

Táto 31-ročná šarmantná tmavovláska ovláda šesť cudzích jazykov! Je prodekankou pre zahraničné vzťahy na Fakulte medzinárodných vzťahov **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, kde sa venuje napríklad výskumu hospodárskej diplomacie či problematiky vzácnosti vodných zdrojov. Ktovie, ako sa pri tom všetkom vyrovná s občasnou prílišnou jednoduchosťou až primitívnosťou slovenského parlamentu.

Lucia Nicholsonová SaS

Bývalá novinárka a exmanželka známeho investigatívca Toma Nicholsona. Sama o sebe tvrdí, že nemá rada, keď ju niekto označí za političku. Vraj sa tak necíti, lebo srdcom je matka, novinárka, športovkyňa a niekto, koho vyrušujú rôzne skrivodlivosti sveta, a ona má neustále nutkanie naprávať ich. Má 39 rokov a v minulosti už zastávala post štátnej tajomníčky na ministerstve práce.

Monika Jankovská - Smer

Z najpočetnejšieho poslaneckého klubu je jednou zo štyroch žien, ktoré sa za sociálnych demokratov dostali do parlamentu. Doteraz zastávala post štátnej tajomníčky ministerstva spravodlivosti, kde spustila agendu Brániť sa oplatí. Je zameraná na boj proti úžerníkom a nebankovkám. Má 45 rokov, manžela gynekológa, švagra sudcu, ktorých nepriamym „rodinným príslušníkom“ bol aj zavraždený mafiánsky bos Peter Čongrády. Rodičia bratov Jankovských totiž pôsobili ako vychovávateľa v detskom mestečku Zlatovce, kde sa starali aj o štyroch súrodencov Čongrádyovcov.

Martina Šimkovičová - Sme rodina

Dlhoročná tvár najsledovanejšieho televízneho spravodajstva. O prácu v televízii Markíza prišla 44-ročná blondína minulý rok na jeseň, krátko po tom, ako na sociálnej sieti počas materskej dovolenky šírila videá proti utečencom. Má tri deti a s rodinou žijú v Rakúsku. Zdá sa však, že problémy Slovákov ju mimoriadne trápia. Preto im chce ako poslankyňa pomáhať a chrániť ich. Aj pred utečencami.

[Späť na obsah](#)

12. Ženy berú top pozície, lebo chcú dokázať, že na to majú

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 10/03/2016; 48/2016; s.: 13; TOP 10 ŽIEN SLOVENSKEHO BIZNISU; Petra Jamrichová]

Vyhlasovateľom rebríčka Top 10 žien slovenského biznisu sú HN, hlavným partnerom je spoločnosť PwC.

BIZNIS A ŽENY

Martin Kele, generálny riaditeľ strojárskych skupiny Matador, pre Hospodárske noviny:

S Martinom Kelem sme sa stretli v príznačný deň: 8. marca. "Každý rok dávame na Medzinárodný deň žien našim kolegyňiam ako pozornosť kvet. A rovnako to bude aj tentoraz," vraví generálny riaditeľ jednej z najvýznamnejších strojárskych skupín nielen u nás Matador.

Petra Jamrichová

Skupina Matador, na ktorej čele stojíte, sa čoraz viac presadzuje v priemyselnom vývoji a výskume. Pôsobíte v strojárskom odvetví, čo je naozaj tvrdý biznis. Sú pozornosti pre ženy vhodné?

Žena zostane vždy ženou. Za akýchkoľvek okolností – aj v biznise. Aj preto sa snažíme ženám dávať pocit, že sú výnimočné. Že sú v našej spoločnosti veľkým prínosom. Medzinárodný deň žien je jednou z príležitostí, ako im to ukázať.

Pre top manažéra je dôležité obkľúčiť sa správnymi ľuďmi. Keď si vyberáte manažment, rozhoduje pohlavie?

Sme výsledkovo orientovaná skupina. V Matadore naozaj nezohráva podstatnú rolu, či kandidát na top pozíciu je muž, alebo žena. Rozhodujúci je fakt, či sa ten-ktorý človek na dané miesto hodí, aké má za sebou výsledky a či je schopný stotožniť sa s tým, čo od neho očakávame. Samozrejme, sú pozície, kde sa viac hodí muž a kde viac žena.

Strojárstvo je najmä o mužoch...

To je pravda, keďže technika a jej odbory sú mužom rozhodne bližšie ako nežnejšej časti populácie. Avšak v našej skupine máme ženy aj na naozaj vysokých postoch, pričom napríklad na personálovom oddelení sú iba ženy.

Prečo?

Personalista je človek, ktorý by mal byť akýmsi slnkom v spoločnosti. Mal by ľudí motivovať, dobíjať ich pozitívnou energiou. Ruku na srdce: ženy toto dokážu skôr ako muži. To, že máme v HR oddelení len ženy, tak nejako vyšlo samo od seba. Boli jednoducho lepšie kandidátky ako muži.

Matador zamestnáva len priamo 1 800 ľudí. To musí byť na manažment a predovšetkým šéfa veľký tlak. Ste v biznise rovnako tvrdý na mužov i ženy?

V tomto smere som sa vyvíjal. Musím priznať, že v mojich manažérskych začiatkoch som rozdiely nerobil. Moje kolegyne ma však veľa naučili a postupom času ma i tvarovali. Pochopil som, že žena si predsa len vyžaduje iný prístup. Dnes viem, že to tak má byť a je to správne.

Čo to znamená?

S mužským kolegom sa viem baviť kritickejšie a niekedy, keď je to potrebné, aj dôraznejšie.

V biznise rozhodujú čísla, no niekedy nesklame ani intuícia. Tá je skôr ženskou doménou. Stavili ste niekedy aj na ňu?

Naša skupina je jeden veľký tím, tak robíme i rozhodnutia. Samozrejme, sú rozhodnutia, ktoré vyslovene prináležia mne, a sú tiež rozhodnutia, ktoré majú v rukách výlučne akcionári. Platí pritom, že v Matadore veľa počúvame na argumenty. Či už sa o svojom názore snažia presvedčiť muži, alebo ženy. Súhlasím, že dať niekedy na intuíciu, ktorú majú ženy naozaj lepšiu ako muži, môže byť správny krok. V minulosti sa mi to koniec koncov osvedčilo. Avšak nie vždy. Aj s tým mám skúsenosti. Na 90 percent u nás platia čísla, fakty, výsledky, informácie, ale niekedy zaváži aj pocit. To je tých 10 percent.

Ženy berú pozície, lebo si chcú dokázať, že na to majú. Plat nezohráva úlohu. Muži aj pre finančné ohodnotenie. Platí to?

Ja sám vidím, aké je niekedy ťažké skombinovať rodinný život s prácou, obdivujem ženy, ktoré to dokážu. Ženy majú stále ambíciu dokazovať mužom, že zvládnu rodinu i kariéru. Podľa mňa je pri nich práve toto najdôležitejšou motiváciou.

Sú u vás ženy na vysokých postoch docenené za svoju prácu rovnako ako muži?

V Matadore rozdiely nerobíme. Každá pozícia je férovo ohodnotená a má určité benefity. Ak prichádza na danú pozíciu žena alebo muž a splňa naše kritériá, v mzde rozdiely nie sú.

Žien na vrcholových pozíciách je na Slovensku ešte stále málo. Prečo?

Ja osobne nemám pocit, že to tak je. A to aj vďaka súťaži Top 10 žien slovenského biznisu, kde som porotcom už štvrtýkrát za sebou. Spoznal som veľké množstvo úspešných žien, za ktorými stoja úžasné a obdivuhodné príbehy.

Kto je Martin Kele

Vyštudoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. V Matadore pracuje od roku 1995, pričom prešiel viacerými oddeleniami – šéfoval odboru strategického riadenia ľudských zdrojov, bol finančno-ekonomický riaditeľ firmy Matadoru v Rusku, ako aj finančno-ekonomický riaditeľ spoločnosti Matador Industries. Od roku 2012 je generálny riaditeľ skupiny.

Poznáte úspešnú manažérku? HN a PwC vyhlasujú 5. ročník ankety Top 10 žien slovenského biznisu:

Do 17. marca 2016 má verejnosť možnosť na základe nominačného formulára nominovať ženy do rebríčka Top 10. Súčasťou formulára je zdôvodnenie, prečo by mala nominovaná žena patriť medzi Top 10. Nominácie môže podávať verejnosť, ale môžu sa nominovať aj samy ženy. Nominačný hárok nájdete na webe: top10zien.sk Po ukončení nominácií verejnosťou odborná porota urobí užší výber, spracuje nominácie a vypracuje rebríček Top 10 žien slovenského biznisu. Slávnostné vyhlásenie výsledkov sa uskutoční v júni 2016 na špeciálnom HNClube. O rebríčku Top 10 Do rebríčka možno nominovať každú ženu, ktorá je manažérkou. Pracuje na Slovensku a možno ju považovať za ženu reprezentujúcu domáci biznis. Nie je činná v politickej sfére. Z rebríčka nie sú vyňaté ženy, ktoré v priebehu roka menili zamestnanie.

Zloženie poroty:

Marcela Šimková, šéfredaktorka, HN Alica Pavúková, partner, PwC Martin Kele, generálny riaditeľ, Matador Holding Daniela Mišurová, generálna riaditeľka, DHL Express Slovakia Evita Urbaníková, zakladateľka vydavateľstva EvitaPress, šéfredaktorka magazínu Evita Drahomíra Mandíková, riaditeľka firemných vzťahov, Plzeňský Prazdroj Tomáš Drucker, predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, Slovenská pošta Peter Zálešák, predseda predstavenstva, Nay Ivan Marták, riaditeľ úseku stratégie, Orange Slovensko Robert Verbich, finančný riaditeľ, Osram Slovensko, Maďarsko, Česko Jozef Kausich, riaditeľ firemného bankovníctva, VÚB banka

FOTO:

"Sme výsledkovo orientovaná skupina. V Matadore naozaj nezohráva podstatnú rolu, či kandidát na top pozíciu je muž, alebo žena. Rozhodujúci je fakt, či sa ten-ktorý človek na dané miesto hodí," vraví Martin Kele.

[Späť na obsah](#)

13. Za desať rokov Divé maky pomohli 150 mladým rómskym talentom

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 10/03/2016; Školský servis; TASR]

Prostredníctvom programu dnes študuje 36 mladých Rómov na umeleckých školách, gymnáziách, ale aj na univerzitách.

Bratislava 10. marca (TASR) - Občianske združenie Divé maky dnes v Bratislave predstavilo inšpiratívne rómske talenty. Organizácia za desať rokov pomohla cez svoj štipendijný program viac ako 150 mladým rómskym talentom zo sociálne znevýhodneného prostredia, aby mohli inšpirovať svojich rovesníkov. Prostredníctvom programu dnes študuje 36 mladých Rómov na umeleckých školách, gymnáziách, ale aj na univerzitách.

Jedným z talentov je aj 19-ročný Adrián Sivák, ktorý pochádza z obce Varadka na východnom Slovensku. Pôvodne bol v Divých makoch zaradený ako tanečný talent, kým sa nezačal profilovať ako výborný študent. Adrián bude tento rok maturovať na gymnáziu v Bardejove a po jeho skončení chce pokračovať v štúdiu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. "S Divými makmi som začal spolupracovať v roku 2006, keď som prešiel talentovými skúškami. Dali mi nové skúsenosti a prostriedky k tomu, aby som mohol študovať, rozvíjať svoj talent, tiež sa medializovať a ukázať ľuďom, že aj tak to ide," uviedol na stretnutí s médiami mladík, ktorému sice pomáhajú rodičia, ale má aj svoju "adoptívnu" mamu a daryňku Petru Polnišovú. Herečka podporuje nadaného Adriána štyri roky, so svojim "divým makom" sa dnes videla prvýkrát naživo. "Keď niekto nemá prostriedky na to, ale chce rozvíjať svoj talent, maká na seba a na svojom osobnom rozvoji, tak by mal dostať šancu," komentovala svoju podporu Divých makov Polnišová, ktorá svojho času združenie zviditeľnila kampaňou - Rómovia by mali začať makať... na svojom talente.

Stálou daryňkou je aj moderátorka Adela Banášová, ktorá podporuje 15-ročného Michala Jarku. Michal žije so sestrami a rodičmi v malom dvojizbovom domčeku v osade. Rezbárstvu venuje svoj voľný čas, ale venuje sa aj divadlu a v škole patrí medzi najlepších žiakov v triede. "Videla som v tom zmysel, Miša

som si vybrala aj z toho dôvodu, že on je rezbár a ja som pragmatik, som fanúšikom remesiel - mať v ruke remeslo a vedieť niečo robiť, aby sa človek vedel zamestnať a reálne sa zaradiť do spoločnosti," zdôvodnila Banášová svoju podporu výtvarného talentu z Čičavy.

Medzi darcami, ktorí podporujú talentované rómske deti a mladých prostredníctvom Divých makov, nie sú len známe tváre. Pomáhajú im ľudia z rôznych regiónov Slovenska, pričom najväčšia podpora smeruje talentom do banskobystričského, košického a prešovského kraja. Ako pre TASR uviedla správkynia združenia Barbora Kohútiková, momentálne sa konajú talentové skúšky, na ktorých vyberú ďalších 15 "divých makov". Do výberového procesu ich môže prihlásiť vyplnením prihlášky ktokoľvek. "Potrebný je aj doklad o talente, pri študijných talentoch nám stačí vysvedčenie a odporúčanie od učiteľa. Prihlášky hodnotí komisia, v treťom kole nasleduje návšteva rodiny. V prípade, že súhlasí so zapojením, potom zostavíme rozpočet a hľadáme darcu," vysvetlila Kohútiková a na margo programu dodala: "Veľmi sa tešíme, že podporujeme novú generáciu Rómov, ktorí budú lámať spoločenské predsudky voči ostatným a pomôžu celej komunite. Všetci absolventi Divých makov, ktorí už úspešne ukončili štúdium, sú dnes zamestnaní a naplno integrovaní do spoločnosti."

[Späť na obsah](#)

14. VIDEO: Za desať rokov Divé maky pomohli 150 mladým rómskym talentom

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 10/03/2016; TASR]

Prostredníctvom programu dnes študuje 36 mladých Rómov na umeleckých školách, gymnáziách, ale aj na univerzitách.

Rómovia z Bačkova v okrese Trebišov, ktorým pred pár dňami zhoreli domovy, bývajú dočasne v stanoch. Bez strechy nad hlavou ostalo 92 ľudí. Obec nemá peniaze, aby im dostatočne pomohla. Foto: TASR/Roman Hanc

Bratislava 10. marca (TASR) - Občianske združenie Divé maky dnes v Bratislave predstavilo inšpiratívne rómske talenty. Organizácia za desať rokov pomohla cez svoj štipendijný program viac ako 150 mladým rómskym talentom zo sociálne znevýhodneného prostredia, aby mohli inšpirovať svojich rovesníkov. Prostredníctvom programu dnes študuje 36 mladých Rómov na umeleckých školách, gymnáziách, ale aj na univerzitách.

Jedným z talentov je aj 19-ročný Adrián Sivák, ktorý pochádza z obce Varadka na východnom Slovensku. Pôvodne bol v Divých makoch zaradený ako tanečný talent, kým sa nezačal profilovať ako výborný študent. Adrián bude tento rok maturovať na gymnáziu v Bardejove a po jeho skončení chce pokračovať v štúdiu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. "S Divými makmi som začal spolupracovať v roku 2006, keď som prešiel talentovými skúškami. Dali mi nové skúsenosti a prostriedky k tomu, aby som mohol študovať, rozvíjať svoj talent, tiež sa medializovať a ukázať ľuďom, že aj tak to ide," uviedol na stretnutí s médiami mladík, ktorému síce pomáhajú rodičia, ale má aj svoju "adoptívnu" mamu a daryňu Petru Polnišovou. Herečka podporuje nadaného Adriána štyri roky, so svojím "divým makom" sa dnes videla prvýkrát naživo. "Keď niekto nemá prostriedky na to, ale chce rozvíjať svoj talent, maká na seba a na svojom osobnom rozvoji, tak by mal dostať šancu," komentovala svoju podporu Divých makov Polnišová, ktorá svojho času združenie zviditeľnila kampaňou - Rómovia by mali začať makať... na svojom talente.

Stálou daryňou je aj moderátorka Adela Banášová, ktorá podporuje 15-ročného Michala Jarku. Michal žije so sestrami a rodičmi v malom dvojizbovom domčeku v osade. Rezbárstvu venuje svoj voľný čas, ale venuje sa aj divadlu a v škole patrí medzi najlepších žiakov v triede. "Videla som v tom zmysel, Miša som si vybrala aj z toho dôvodu, že on je rezbár a ja som pragmatik, som fanúšikom remesiel - mať v ruke remeslo a vedieť niečo robiť, aby sa človek vedel zamestnať a reálne sa zaradiť do spoločnosti," zdôvodnila Banášová svoju podporu výtvarného talentu z Čičavy.

Medzi darcami, ktorí podporujú talentované rómske deti a mladých prostredníctvom Divých makov, nie sú len známe tváre. Pomáhajú im ľudia z rôznych regiónov Slovenska, pričom najväčšia podpora smeruje talentom do banskobystričského, košického a prešovského kraja. Ako pre TASR uviedla správkynia združenia Barbora Kohútiková, momentálne sa konajú talentové skúšky, na ktorých vyberú ďalších 15 "divých makov". Do výberového procesu ich môže prihlásiť vyplnením prihlášky ktokoľvek. "Potrebný je aj doklad o talente, pri študijných talentoch nám stačí vysvedčenie a odporúčanie od učiteľa. Prihlášky hodnotí komisia, v treťom kole nasleduje návšteva rodiny. V prípade, že súhlasí so zapojením, potom zostavíme rozpočet a hľadáme darcu," vysvetlila Kohútiková a na margo programu dodala: "Veľmi sa tešíme, že podporujeme novú generáciu Rómov, ktorí budú lámať spoločenské predsudky voči ostatným a pomôžu celej komunite. Všetci absolventi Divých makov, ktorí už úspešne ukončili štúdium, sú dnes zamestnaní a naplno integrovaní do spoločnosti."

[Späť na obsah](#)

15. Za desať rokov Divé maky pomohli 150 mladým rómskym talentom

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 10/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Bratislava 10. marca (TASR) - Občianske združenie Divé maky dnes v Bratislave predstavilo inšpiratívne rómske talenty. Organizácia za desať rokov pomohla cez svoj štipendijný program viac ako 150 mladým rómskym talentom zo sociálne znevýhodneného prostredia, aby mohli inšpirovať svojich rovesníkov. Prostredníctvom programu dnes študuje 36 mladých Rómov na umeleckých školách, gymnáziách, ale aj na univerzitách.

Jedným z talentov je aj 19-ročný Adrián Sivák, ktorý pochádza z obce Varadka na východnom Slovensku. Pôvodne bol v Divých makoch zaradený ako tanečný talent, kým sa nezačal profilovať ako výborný študent. Adrián bude tento rok maturovať na gymnáziu v Bardejove a po jeho skončení chce pokračovať v štúdiu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. "S Divými makmi som začal spolupracovať v roku 2006, keď som prešiel talentovými skúškami. Dali mi nové skúsenosti a prostriedky k tomu, aby som mohol študovať, rozvíjať svoj talent, tiež sa medializovať a ukázať ľuďom, že aj tak to ide," uviedol na stretnutí s médiami mladík, ktorému síce pomáhajú rodičia, ale má aj svoju "adoptívnu" mamu a daryňku Petru Polnišovú. Herečka podporuje nadaného Adriána štyri roky, so svojím "divým makom" sa dnes videla prvýkrát naživo. "Keď niekto nemá prostriedky na to, ale chce rozvíjať svoj talent, maká na sebe a na svojom osobnom rozvoji, tak by mal dostať šancu," komentovala svoju podporu Divých makov Polnišová, ktorá svojho času združenie zviditeľnila kampaňou - Rómovia by mali začať makať... na svojom talente.

Stálou daryňkou je aj moderátorka Adela Banášová, ktorá podporuje 15-ročného Michala Jarku. Michal žije so sestrami a rodičmi v malom dvojizbovom domčeku v osade. Rezbárstvu venuje svoj voľný čas, ale venuje sa aj divadlu a v škole patrí medzi najlepších žiakov v triede. "Videla som v tom zmysel, Miša som si vybrala aj z toho dôvodu, že on je rezbár a ja som pragmatik, som fanúšikom remesiel - mať v ruke remeslo a vedieť niečo robiť, aby sa človek vedel zamestnať a reálne sa zaradiť do spoločnosti," zdôvodnila Banášová svoju podporu výtvarného talentu z Čičavy.

Medzi darcami, ktorí podporujú talentované rómske deti a mladých prostredníctvom Divých makov, nie sú len známe tváre. Pomáhajú im ľudia z rôznych regiónov Slovenska, pričom najväčšia podpora smeruje talentom do banskobystrického, košického a prešovského kraja. Ako pre TASR uviedla správkynia združenia Barbora Kohútiková, momentálne sa konajú talentové skúšky, na ktorých vyberú ďalších 15 "divých makov". Do výberového procesu ich môže prihlásiť vyplnením prihlášky ktokoľvek. "Potrebný je aj doklad o talente, pri študijných talentoch nám stačí vysvedčenie a odporúčanie od učiteľa. Prihlášky hodnotí komisia, v treťom kole nasleduje návšteva rodiny. V prípade, že súhlasí so zapojením, potom zostavíme rozpočet a hľadáme darcu," vysvetlila Kohútiková a na margo programu dodala: "Veľmi sa tešíme, že podporujeme novú generáciu Rómov, ktorí budú lámať spoločenské predsudky voči ostatným a pomôžu celej komunite. Všetci absolventi Divých makov, ktorí už úspešne ukončili štúdium, sú dnes zamestnaní a naplno integrovaní do spoločnosti."

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

16. Banášová a Polnišová si adoptovali rómske talenty

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 10/03/2016; Spravodajstvo; TASR]

Adoptívnymi matkami sa stali v programe Divé maky, ktorý za desať rokov činnosti pomohol už 150 mladým rómskym talentom.

Na snímke zľava divý mak Michal Jarka, Adela Banášová, divý mak Marián Sivák a Petra Polnišová. Moderátorka a herečka sú ich adoptívnymi mami v programe Divé maky. (Zdroj - TASR - Andrej Galica)

BRATISLAVA. Občianske združenie Divé maky dnes v Bratislave predstavilo inšpiratívne rómske talenty. Organizácia za desať rokov pomohla cez svoj štipendijný program viac ako 150 rómskym talentom zo sociálne znevýhodneného prostredia, aby mohli inšpirovať svojich rovesníkov.

Ako pre TASR uviedla správkynia združenia Barbora Kohútiková, momentálne sa konajú talentové skúšky, na ktorých vyberú ďalších 15 divých makov. Do výberového procesu ich môže prihlásiť vyplnením prihlášky ktokoľvek.

Nadaný Mário Žiga počas stretnutia Divých makov s programovými adoptívnymi mamami Petrou Polnišovou a Adelou Banášovou v Bratislave 10. marca 2016. (zdroj: TASR)

"Potrebný je aj doklad o talente. Pri študijných talentoch nám stačí vysvedčenie a odporúčanie od učiteľa. Prihlášky hodnotí komisia, v treťom kole nasleduje návšteva rodiny. V prípade, že súhlasí so zapojením, potom zostavíme rozpočet a hľadáme darcu," vysvetlila Kohútiková.

Prostredníctvom programu dnes študuje 36 mladých Rómov na umeleckých školách, gymnáziách, ale aj na univerzitách. Jedným z talentov je aj 19-ročný Adrián Sivák, ktorý pochádza z obce Varadka na východnom Slovensku. Pôvodne bol v Divých makoch zaradený ako tanečný talent, kým sa nezačal profilovať ako výborný študent.

Adrián bude tento rok maturovať na gymnáziu v Bardejove a po jeho skončení chce pokračovať v štúdiu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

"S Divými makmi som začal spolupracovať v roku 2006, keď som prešiel talentovými skúškami. Dali mi nové skúsenosti a prostriedky k tomu, aby som mohol študovať, rozvíjať svoj talent, tiež sa medializovať a ukázať ľuďom, že aj tak to ide," uviedol na stretnutí s médiami mladík, ktorému síce pomáhajú rodičia, ale má aj svoju daryňu - adoptívnu mamu Petru Polnišovú.

Herečka podporuje nadaného Adriána štyri roky, so svojím divým makom sa dnes videla prvýkrát naživo.

"Keď niekto nemá prostriedky na to, ale chce rozvíjať svoj talent, maká na sebe a na svojom osobnom rozvoji, tak by mal dostať šancu," komentovala svoju podporu Divých makov Polnišová, ktorá svojho času združenie zviditeľnila kampaňou - Rómovia by mali začať makať... na svojom talente.

Stálou daryňou je aj moderátorka Adela Banášová, ktorá podporuje 15-ročného Michala Jarku. Michal žije so sestrami a rodičmi v malom dvojizbovom domčeku v osade. Rezbárstvu venuje svoj voľný čas, ale venuje sa aj divadlu a v škole patrí medzi najlepších žiakov v triede.

"Videla som v tom zmysel, Miša som si vybrala aj z toho dôvodu, že on je rezbár a ja som pragmatik, som fanúšikom remesiel. Mať v ruke remeslo a vedieť niečo robiť, aby sa človek vedel zamestnať a reálne sa zaradiť do spoločnosti," zdôvodnila Banášová svoju podporu výtvarného talentu z Čičavy.

Adela Banášová vidí zmysel v podpore remeselných zručností výtvarne nadaných detí. (zdroj: TASR)

Medzi darcami, ktorí podporujú talentované rómske deti a mladých prostredníctvom Divých makov, nie sú len známe tváre. Pomáhajú im ľudia z rôznych regiónov Slovenska.

"Veľmi sa tešíme, že podporujeme novú generáciu Rómov, ktorí budú lámať spoločenské predsudky voči ostatným a pomôžu celej komunite. Všetci absolventi Divých makov, ktorí už úspešne ukončili štúdium, sú dnes zamestnaní a naplno integrovaní do spoločnosti," uviedla Barbora Kohútiková.

Správkyňa Divých makov Barbora Kohútiková. (zdroj: TASR)

[Späť na obsah](#)

17. Posielate prihlášku na vysokú školu?

[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 11/03/2016; 59/2016; s.: 13,14,15,16,17; užitočná pravda poradňa; Zuzana Hlavačková]

Nestihli ste poslať prihlášku na vysokú školu alebo by ste radšej uprednostnili iný odbor? Stále máte možnosť poslať prihlášku. Väčšina slovenských vysokých škôl a univerzít ešte ponúka šancu prihlásiť sa na prijímacie pohovory.

Zuzana Hlavačková

Viaceré vysoké školy ponúkajú možnosť poslať prihlášku štandardne do 29. februára, školy s talentovými skúškami ešte v skorších termínoch. Ak ste nespravili talentové skúšky, premeškali termín do konca februára alebo sa rozhodli študovať iný odbor, stále existuje šanca prihlásiť sa a absolvovať prijímacie konanie na verejných aj súkromných školách. Podrobný prehľad o tom, ktoré vysoké školy sú to a do akého termínu si treba podať prihlášku, nájdete na stránkach Ústavu informácií a prognóz školstva www.uips.sk. Niektoré školy dokonca dávajú možnosť poslať prihlášku až do letných mesiacov júl a august. Väčšina škôl má posledný termín, dokedy treba poslať prihlášku, už tento mesiac. Čo sa týka termínu, do ktorého škola akceptuje prihlášku, rozhoduje dátum osobného podania prihlášky, dátum

odoslania elektronickej prihlášky alebo dátum na pečiatke pošty. Prihláška musí byť teda doručená v termíne určenom fakultou alebo vysokou školou. Štandardný dátum – koniec februára, do ktorého prijímali prihlášky fakulty s najžiadanejšími odbormi, ste síce premeškali, ale vybrať stále možno medzi mnohými rôznymi odbormi v humanitnom, prírodovednom aj technickom smere.

Pokračovanie – s. 15

Dokončenie – s. 13

Zamerať sa môžete dokonca aj na školy, kde nemusíte skladať prijímacie skúšky a po splnení určitých podmienok (napr. prospech do určitého priemeru), vás prijímú bez absolvovania prijímacích pohovorov. Ide o školy, ktoré si predpoklady na štúdium overia počas prvého ročníka, po ktorom niektorí študenti neprejdú cez takzvané skúškové sito a ďalej v štúdiu nepokračujú.

Pozvánku od vybranej školy absolvovať prijímacie konanie zaručuje nielen poslanie prihlášky do stanoveného termínu, ale aj to, či je správne vyplnená a nechýbajú žiadne údaje. Viaceré školy ponúkajú možnosť podať prihlášku elektronicke, ak to nie je možné, využite tlačivo ŠEVT, ktoré si môžete stiahnuť na internetových stránkach s informáciami o štúdiu na vysokých školách. Stiahnuť ho možno aj na stránkach samotnej školy, kde chcete študovať, alebo ho kúpiť v príslušných predajniach. Podanie elektronickej prihlášky ponúka výhodu v tom, že ušetríte peniaze za formulár a navyše sa vyhnete návšteve pošty. Dôležité je priložiť potvrdenie o zaplatení administratívneho poplatku. Prístup k elektronickým prihláškam nájdete na internetových stránkach školy, väčšinou v priečinku Prijímacie konanie alebo Elektronická prihláška.

Na každý odbor si musíte podať prihlášku zvlášť a ku každému zvlášť aj uhradiť poplatok. Doklad môže mať podobu ústrižku na pošte zaplatenej zloženky, doklad o bankovom prevode alebo o elektronickej platbe. Pokiaľ neposielate prihlášku elektronicke, je dobré ju poslať doporučené, prípadne ju osobne zaniešať do podateľne školy.

Aby ste sa vyhli prípadným problémom, na základe ktorých škola neakceptuje vašu prihlášku a nepozve vás na prijímacie pohovory, je dobré dôkladne si naštudovať, čo jednotlivé školy vyžadujú a presne podľa toho prihlášku vyplniť.

Podrobné informácie poskytnú študijné oddelenia a internetové stránky jednotlivých fakúlt a vysokých škôl. Na týchto stránkach sú publikované pokyny k vyplňaniu elektronickej a papierovej prihlášky, aký je poplatok za prijímacie konanie, spôsob dokladovania platby, požadované prílohy prihlášky a termíny prijímacích skúšok. Zistiť tu možno, či škola vyžaduje napríklad Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti od lekára a aké iné rôzne dokumenty vám nesmú chýbať.

Niektoré školy zaratúvajú body za rôzne súťaže a olympiády, preto je dobré priložiť diplomy potvrdzujúce umiestnenie. Priložiť k prihláške možno aj rôzne jazykové certifikáty. Na základe získaného certifikátu z jazyka vám škola napríklad môže odpustiť prijímačky z cudzieho jazyka.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Ako vybrať vysokú školu

Typ školy

Vysoká škola – univerzita poskytuje vzdelávanie vo všetkých troch stupňoch, pričom vykonáva a vykazuje vedeckú činnosť, ktorá priamo súvisí s ponúkanými študijnými programami. Odborná vysoká škola poskytuje vzdelanie v programoch prvého stupňa a zaoberá sa najmä aplikovaným výskumom. Vysoká škola poskytuje vzdelanie v programoch prvého a druhého stupňa a v spojených programoch (prvý a druhý dohromady) a zaoberá sa hlavne základným výskumom. Vysoké školy sa obvykle delia na fakulty, ktoré sa ďalej delia na menšie, špecializované katedry.

Odbor a program

Študijný odbor je tá oblasť, ktorá je predmetom vzdelávania, je definovaná obsahom, ktorý je určovaný oblasťou a rozsahom vedomostí a schopností, ktoré patria do profilu absolventa. Študijný program je súbor predmetov a pravidiel na ich absolvovanie zostavený tak, že ich úspešné absolvovanie vám umožní získať vysokoškolské vzdelanie.

Forma a metóda

Existuje niekoľko základných foriem štúdia, ktoré sa často zamieňajú.

Denná forma znamená, že študent sa denne zúčastňuje na vzdelávacích činnostiach.

Externá forma štúdia je charakteristická hlavne samoštúdiom, ktoré sa dopĺňa konzultáciami s pedagógmi.

Prezenčná metóda znamená, že učitelia sú v priamom kontakte so študentmi, a teda študijné programy v dennej forme štúdia sa väčšinou uskutočňujú prezenčnou metódou štúdia.

Distančná (diaľková) metóda zastupuje priamy kontakt učiteľa so študentom komunikáciou prostredníctvom iných komunikačných kanálov (napr. cez internet a podobne).

Stupeň štúdia

Štúdium na vysokých školách sa v súčasnosti organizuje v trojstupňovom systéme, bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programov. Rozhodnutie o tom, v akom stupni študovať, závisí predovšetkým od dosiahnutého vzdelania a zamerania, ktorému sa chceš venovať.

Bakalársky študijný program: trvá najmenej tri roky a najviac štyri roky (architektúra, výtvarné umenie a dizajn).

Magisterský, inžiniersky a doktorský študijný program: trvá najmenej jeden rok a najviac tri roky tak, aby štandardná dĺžka štúdia podľa bakalárskeho študijného programu a nadväzujúceho študijného programu 2. stupňa v tom istom, alebo príbuznom študijnom odbore predstavovala spolu najmenej 5 rokov. Môže sa uskutočňovať aj ako súvislé štúdium spájajúce prvý a druhý stupeň vysokoškolského vzdelávania. V tomto prípade je štandardná dĺžka štúdia najmenej 4 roky a najviac 6 rokov.

Doktorandský študijný program: štandardná dĺžka štúdia v dennej forme je najmenej tri roky, a najviac štyri roky, v externej forme najviac päť rokov.

Výber konkrétnej školy

Závisí predovšetkým od programu, ktorý chcete študovať, teda od toho, či ho daná škola ponúka, a tiež od mnohých ďalších faktorov, ktoré si ďalej opíšeme. Ďalší výber môžete smerovať dvojakým spôsobom. Buď najprv zvolíte školu podľa globálneho zamerania a budete ďalej zisťovať, aké má fakulty, alebo viete, akú fakultu chcete študovať, a budete vyberať školy, ktoré danú fakultu majú.

Voľba fakulty: pre voľbu správnej fakulty je nutné poznať zameranie, ktoré chcete študovať. Ak ho už poznáte, použite zoznam fakúlt na vyhľadanie zodpovedajúcej fakulty. Ak napríklad chcete byť učiteľom, vyhľadajte v zozname pedagogickú fakultu a hneď vidíte, na ktorých univerzitách táto fakulta existuje. Pri každej fakulte nájdete základné kontaktné informácie, odkaz na zoznam programov, ktoré fakulta ponúka, informácie o počtoch prijímaných študentov, o prijímacích skúškach a odkazy na vzorové testy z minulých rokov.

Voľba školy: K voľbe konkrétnej školy sa dostanete dvoma spôsobmi. Ak ste si vybrali štúdium na univerzite, najprv si vyberte konkrétnu fakultu, a podľa toho ešte len univerzitu, ktorá danú fakultu má. Ak váš program ponúkajú aj vysoké školy, preskočte výber fakulty a hľadajte priamo konkrétnu školu.

Voľba konkrétneho študijného programu: je pre vaše budúce štúdium asi najzásadnejším krokom. Voľba študijného programu ovplyvní nielen to, aké predmety budete študovať, ale hlavne vašu budúcu možnosť uplatnenia na trhu práce. Odpovedať si treba na niekoľko zásadných otázok: Aké študijné programy je možné študovať? Aké programy možno študovať na konkrétnej škole alebo fakulte? Na ktorých školách alebo fakultách môžem študovať konkrétny program?

Študijný program vyberajte predovšetkým s ohľadom na obsah programu, študované predmety, dĺžku štúdia, možnosť budúceho uplatnenia v praxi, možnosti nadväzujúceho štúdia, ale aj na to, čo vás baví a v akom povolani sa budete v budúcnosti cítiť dobre.

Súkromná alebo verejná škola? Táto voľba je skôr subjektívna, ale môže byť tiež podstatná. Medzi súkromnou a verejnou školou vyberajte v prípade, že ponúkajú rovnaký program, o ktorý máte záujem. Vyberajte najmä na základe vašej finančnej situácie, a tiež na základe odporúčaní na kvalitu školy.

Ďalšie faktory ovplyvňujúce výber: Poloha školy – záleží na vás, ako veľmi je tento faktor pre vás dôležitý. Môžete vyberať podľa toho, ako ďaleko je škola od vášho bydliska, aké je dopravné spojenie, aké sú v mieste sídla školy možnosti pre voľný čas. Takmer všetky verejné vysoké školy ponúkajú dostatok miest v študentských internátoch, preto vzdialenosť školy od vášho bydliska nemusí byť problémom.

Prestíž, referencie – ak máte možnosť, vypočujte si názor hlavne bývalých alebo súčasných študentov

danej školy, tí vám poskytnú najlepší názor na kvalitu výučby a hlavne prístup školy k študentom.

Veľkosť školy – veľkosť školy môže mať vplyv hlavne na prístup školy k študentom. Môže sa stať, že školy s veľkým počtom študentov sa príliš nevenujú individuálnym potrebám študentov. Na druhej strane, veľké školy sú schopné zabezpečiť vyššiu kvalitu výučby vedenej poprednými odborníkmi. To však nemusí byť vždy pravidlom. V tomto prípade dajte skôr na konkrétne referencie.

Ďalšia ponuka súvisiaca so štúdiom – do rozhodovania o konkrétnej škole môžete tiež zahrnúť jej ponuku mimo študijných a iných aktivít. Zistíte si, aké škola poskytuje študentom ubytovanie a stravovanie. Je v škole zázemie na rôzne športové aktivity? Poskytuje škola študentom prístup k počítačom a internetu? Ponúka zaujímavé voliteľné predmety?

Na ktoré školy možno ešte podať prihlášku

termín prihlášky závisí od konkrétnej fakulty a študijného programu

Akadémia Policajného zboru v Bratislave

Akadémia umení v Banskej Bystrici

Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií

Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom

Ekonomická univerzita v Bratislave

Hudobná akadémia Jána Albrechta v Banskej Štiavnici

Katolícka univerzita V Ružomberku

Prešovská univerzita v Prešove

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Slovenská technická univerzita

Stredoeurópska vysoká škola v Skalici

Technická univerzita v Košiciach

Technická univerzita vo Zvolene

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne

Trnavská univerzita v Trnave

Univerzita J. Seleyho v Komárne

Univerzita Komenského v Bratislave

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Vysoká škola Danubius v Sládkovičove

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave

Žilinská univerzita v Žiline

Národné porovnávacie skúšky: náhrada prijímacieho konania

nahrádzajú alebo dopĺňajú prijímacie skúšky na desiatky fakúlt VŠ. Čoraz viac fakúlt prijíma uchádzačov

práve na základe testov Národnej porovnávacej skúšky (NPS)

ide o písomné testy, ktoré môžu buď dopĺňať, alebo celkom nahradiť prijímacie skúšky na vysokú školu. V Česku funguje tento systém od roku 2000, na Slovensku začal v roku 2008. Prináša zjednodušenie prijímacieho konania pre školy a viaceré výhody pre uchádzačov:

prihlásiť sa môžete na viacero termínov prijímačiek, prihlasujete sa online

najbližšie termíny skúšok: 3. apríl, 30. apríl a 28. máj

Testy

1. Všeobecné študijné predpoklady

tento test je na Slovensku najčastejšie zaraďovaným testom do prijímacieho konania. Test je svojím spôsobom "neprijemný", pretože sa naň vlastne nedá naučiť a pri každom termíne čakajú iné úlohy

má štyri oddiely, ktoré majú preveriť schopnosti, ktoré by mal mať každý vysokoškolák: verbálny (25 min, 23 úloh), logický (30 min, 22 úloh), argumentačný (30 min, 22 úloh) a kvantitatívny (25 min, 23 úloh).

Ako test riešiť?

pre úspešné vyriešenie testu nie je potrebné zodpovedať všetky otázky (je zostavený tak, aby na priemerné skóre stačilo správne zodpovedanie približne 50 % otázok). Preto nemusíte byť nervózni z toho, že na riešenie máte málo času.

určite je však vhodné zvoliť správnu stratégiu. Myslite napríklad na spôsob bodovania odpovedí: – za nesprávnu odpoveď sa vám časť bodu odráta (1/4 bodu za úlohy, v ktorých vyberáte z 5 odpovedí, 1/3 bodu pri výbere zo 4 možností). Správna je vždy jedna odpoveď, ak nezaškrtnete viac možností alebo žiadnu, nič sa nepočíta ani neodčíta. – riešiť môžete v ľubovoľnom poradí, ale len v rámci jedného oddielu. Riešite najprv jednoduché úlohy. Pravdepodobne nestihnete vyriešiť všetky, no každá z nich má rovnakú bodovú hodnotu, ktorú môžete za odpoveď získať.

Základy spoločenských vied

Obsah skúšky vychádza z náplne stredoškolského predmetu základy spoločenských vied v rozsahu, v akom je vyučovaný na gymnáziu, ale odporúča sa pracovať aj s literatúrou a sledovať aktuálne informácie o politickom dianí v tlači. Na test máte 60 minút, čas by vám malo na vyriešenie stačiť. Obsahuje tri časti: Spoločnosť a jedinec (úlohy zo psychológie, sociológie, z filozofie), Štát a právo (úlohy z odboru práva a politológie), Hospodárstvo a svet (úlohy z ekonómie, európskej integrácie a moderných dejín). Na stránkach spoločnosti Scio, ktorá testy prevádzkuje, si môžete test vyskúšať. Scio vytvorilo aj skúšku z matematiky, ekonómie, biológie, chémie a z anglického a nemeckého jazyka.

Vyhodnocovanie testov

V teste dosiahnete určité skóre, ktoré sa prevedie na percentil. To je číslo, ktoré určuje poradie medzi ostatnými účastníkmi konkrétneho termínu. Inak povedané, ukazuje, koľko percent uchádzačov ste v ten deň v teste predbehli. Ak ste z maxima 100 bodov napríklad získali len 30 bodov, pokojne môžete mať percentil 100, ak všetci ostatní získali v teste 29,75 a menej bodov.

Každý oddiel je vyhodnotený samostatným percentilom, niektoré fakulty prihládajú na tieto čiastkové výsledky, ale väčšina hlavne na celkový. Pri viacerých termínoch nie je možné kombinovať percentily z rôznych oddielov.

Koľko to stojí

Pri vyplňaní prihlášky si vyberáte variant skúšky z troch možností: mini – 17 eur, skúška a stručné výsledky, štandard 20 eur: skúška a výsledky s individuálnou analýzou (šance na prijatie, porovnanie s ostatnými), pri jazykovej skúške certifikát a "semafor výsledkov", čo sú riešenia a prístup k testu už v deň NPS, komplet – 28 eur: okrem toho, čo obsahuje Štandard, je tu navyše SMS asistent (zasielanie SMS o skúške, prihláške a ďalších) a certifikát s výsledkom.

Niektoré fakulty poskytujú svojim uchádzačom jeden termín zadarmo vystavením poukazu (napríklad Fakulta sociálnych vied Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave,), iné vám za podanú prihlášku vydajú poukaz na dvojicu skúšok (Farmaceutická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave).

Ako prebieha skúška

Skúška sa začína tým, že sa najneskôr v čase začiatku dostavíte na miesto konania. Adresa budovy, v ktorej skúšku vykonáte, je uvedená v pozvánke. Budova sa otvára najneskôr 20 minút pred začiatkom. Vo vstupnej časti nájdete vyvesené zoznamy účastníkov, z ktorých zistíte, v ktorej miestnosti vykonáte skúšku. Do budovy nesmie vstúpiť okrem účastníkov skúšky a osôb poverených Scio nikto ďalší. Pokiaľ vás teda bude na skúšku niekto sprevádzať, musí počítať s tým, že po celý čas skúšky zostane mimo budovy. Ak prídete neskoro, nájdete zamknutú budovu a nebudete sa môcť zúčastniť na skúške.

Kontrola totožnosti:

Do učebne sa dostavia administrátori a začne vlastná skúška. Administrátori podľa občianskych preukazov alebo pasov skontrolujú totožnosť. Overte si, či je váš občiansky preukaz alebo pas platný. Pri kontrole dokladu bude skontrolovaná jeho platnosť, vaše rodné číslo, fotografia na doklade a budete požiadaní o podpis. Pokiaľ nebude administrátor skúšky schopný identifikovať vás podľa fotografie a podpisu, požiadava vás ešte o ďalší preukaz. Ak ste občiansky preukaz stratili alebo vám bol odcudzený, predložíte potvrdenie o jeho strate a iný preukaz s fotografiou. Pokiaľ nepredložíte platný občiansky preukaz alebo pas, bude vám umožnené skúšku vykonať, ale jej výsledky nemôžu byť použité pre potreby prijímacieho konania.

Začatie skúšky:

1. Po kontrole, či sú všetci účastníci skúšky na svojich miestach, rozdáajú administrátori odpovedové hárky.
2. Odpovedové hárky (OH) sú pripravené a vytlačené menovite. Vždy skontrolujte, či ste dostali svoj odpovedový hárok a podpíšte ho.
3. Administrátori ešte znovu zopakujú, ako bude skúška prebiehať a zodpovedajú prípadné otázky. Ak budete mať nejasnosti týkajúce sa vyplňovania odpovedových hárkov alebo ďalšie otázky, je to posledná príležitosť opýtať sa.
4. V ďalšom kroku nechajú administrátori účastníkov skontrolovať pečať na obálke so zadáním. Po kontrole je obálka rozpečatená a účastníkom sú rozdane zadania. Zadanie ponecháte ležať na lavici zatvorené až do chvíle, kým administrátori dajú pokyn: "Môžete začať pracovať." Potom až môžete zadanie otvoriť. Od tohto okamihu máte vymedzený čas na riešenie a administrátori nesmú odpovedať na žiadne otázky.
5. Pokiaľ v priebehu skúšky z akýchkoľvek dôvodov opustíte učebňu, musíte odovzdať svoj odpovedový hárok a už sa nesmiete vrátiť. Výnimkou je potreba odísť na toaletu. V takom prípade musíte odovzdať odpovedový hárok a mobilný telefón a za sprievodu administrátora môžete toaletu navštíviť. Čas na skúšku sa vám však nenastavuje.

Fotografovanie:

Pred začatím skúšky navštívi učebňu náhradný administrátor alebo koordinátor, aby vyfotografoval alebo pomocou videokamery nakrútil rozsadenie účastníkov v učebni. Vytvorené budú iba celkové zábery. Fotografie či video zábery sú po skúškach uložené a archivované. Ako dôkazový materiál slúžia iba v prípade spochybnenia totožnosti účastníka skúšky alebo v prípade sporov týkajúcich sa totožnosti účastníka. Na iné účely použité nebudú.

Ukončenie skúšky:

Pred koncom vás administrátor upozorní, že zostáva 5 minút do konca skúšky. Ak budete so všetkými úlohami hotoví skôr, môžete si svoju prácu prekontrolovať. Opustiť učebňu bude možné až po úplnom skončení skúšky.

Na pokyn administrátora: "Prosím, ukončíte prácu," neodkladne odložte písacie potreby a v pokoji čakajte, pokým administrátori pozbierajú odpovedové hárky. Tí ich potom vložia do obálky, ktorú zapečatia a dvaja z účastníkov skúšky potvrdia pečať svojimi podpismi. Rovnako tak od vás zoberú zadanie. Zadanie skúšky si nie je možné ponechať (budú však zverejnené na našich internetových stránkach).

Po zozbieraní zadania a odpovedových hárkov vyzve administrátor účastníkov na vyplnenie protokolu o priebehu skúšky. Vyplnenie nie je povinné, ale pokiaľ budete mať pripomienky k priebehu, využite túto príležitosť. Po skončení skúšok už nebude braný zreteľ na akékoľvek pripomienky k priebehu skúšky

Prehľad fakúlt s NPS

Banská Bystrica: UMB, Filozofická fakulta, UMB, Ekonomická fakulta, UMB, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov

Bratislava: UK Bratislava, Farmaceutická fakulta, STU Bratislava, Fakulta architektúry, UK Bratislava, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky, STU Bratislava, Fakulta informatiky a informačných technológií MAT, Aj, UK Bratislava, Fakulta sociálnych a ekonomických vied

Košice: UPJŠ, Prírodovedecká fakulta, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie, TUKE, Fakulta elektrotechniky a informatiky, UPJŠ, Fakulta verejnej správy VŠP / OSP

Nitra: SPU, Fakulta ekonomiky a manažmentu, UKF, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, UKF, Fakulta stredoeurópskych štúdií

Prešov: PU, Fakulta manažmentu, PU, Fakulta zdravotníckych odborov

Trnava: UCM Trnava, Fakulta sociálnych vied

Žilina: ŽU, Fakulta riadenia a informatiky, ŽU, Fakulta bezpečnostného inžinierstva

[Späť na obsah](#)

18. Nekultivuje vzťahy, je pôžitkár, vie rátať, nekradne a veľmi chce byť premiérom

[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 10/03/2016; Slovensko; Monika Tódová]

VOLBY 2016: Zoznam zvolených poslancov Výsledky za okresy (mapa) Výsledky za obce (mapa)

Kto je Richard Sulík, ktorý chce zostaviť širokú pravicovú vládu? Aj jeho kolegovia zo SaS sa čudujú, ako sa ich predsedovi darí načúvať aj druhým. Nedostatok empatie prejavoval vo vzťahoch aj v politike roky.

Richard Sulík sa narodil 12. januára 1968. Po revolúcii založil firmu Faxcopy, ktorú v roku 2001 predal. Bol poradcom ministra financií Ivana Mikloša, ministra Jána Počiatka, ministerky práce Ivety Radičovej, bol riaditeľom OLO. V roku 2010 sa stal predsedom parlamentu, keď jeho strana SaS získala 12 percent. V máji 2014 bol zvolený za europoslanca. Foto N - Tomáš Benedikovič

Je utorok, tretí deň po voľbách. Richard Sulík má tlačovú besedu s piatimi členmi strany o výsledku volieb. Oznamuje, že je pripravený zostaviť vládu zo strán OĽaNO, SNS, Most-Híd, Sieť a Sme rodina. Z rytmu ho vyruší, keď sa redaktorka televízie Joj pri jeho odpovedi nepozera naňho. "S vami sa bavím pani redaktorka, nepočúvate ma," karhá ju.

S otázkou sa prihlási aj Eugen Korda. V ruke drží telefón, prostredníctvom ktorého chce položiť otázku o utečencoch jeho kolega Andrej Bán. Líder SaSodmieta: "Pán Bán môže prísť na tlačovku, ak chce." K utečencom sa vyjadrí mierne, podporí ho aj "solidárny" Martin Poliačik.

Na záver Sulík odpovedá na otázku, či môže byť premiérom pravicovej vlády aj niekto iný ako on. "Viem si to predstaviť." Kto by to mohol byť? "Vy povedzte, vy ste to povedali," smeje sa.

To, že by bol premiérom pravicovej vlády niekto iný, si on sám práve v tejto chvíli nepredstavuje. Je pripravený byť premiérom tak intenzívne, ako bol pripravený na všetko, čo ho v jeho zaujímavom živote stretlo.

Nemecké detstvo

Jeho otec bol zubár, mama právnička v bratislavskom podniku Kablo. Richard aj jeho dve sestry mladšie o päť a šesť rokov sa narodili v Bratislave. Jedna je zubárka, druhá riadi obchodných zástupcov čerpaciej stanice Aral, žijú v Nemecku a Rakúsku.

Do prvého ročníka základnej školy Sulík nastúpil v dedine Malý Lipník pri Starej Ľubovni. Rodičia sa tam presťahovali za otcovou zubnou praxou. Po roku Bratislavčania zistili, že to nie je život pre nich, a vrátili sa. Bývali v tehlovej bytovke v Ružinovove v triapol izbovom byte. Sulík chodil na základnú školu Ostredková na ružinovskom sídlisku a nastúpil na výberové gymnázium na Novohradskej. Išla mu matematika, dobre sa umiestnil v pytagoriáde. "Bol som výborný v počtoch, vedel som rýchlo rátať z hlavy," hovorí.

Video: Sulík paroduje Fica pred prezidentskými voľbami a hovorí o detstve

V škole bol predseda triedy. "Vždy som bol najneobľúbenejší, ale vždy si ma zvolili za predsedu, lebo vedeli, že som jediný, kto vyhubuje učiteľke. Pokračovalo to aj v Nemecku."

Prečo bol neobľúbený? "Nekultivoval som vzťahy."

V roku 1978 boli Sulíkovci na dovolenke na západe. Ich Žiguli kombi so stanom na streche prešlo cez Rakúsko, Švajčiarsko aj Taliansko. Pustili ich napriek tomu, že neboli v strane. Rodičia naozaj dovolenkovali, ale začali premýšľať, že budú žiť na západe, ako sa vtedy hovorilo. Vznikol plán, že raz sa vrátia. "Nemali sme sa zle, ale tu sa nič nespelo, boli tlaky, aby boli rodičia v strane, chýbala im sloboda," hovorí Sulík.

Znovu ich pustili v roku 1980 do Juhoslávie. Richard na rozdiel od sestier vedel minimálne rok vopred, čo sa chystá, a tešil sa. "Bola to obrovská a úžasná dobrodružná cesta."

Podarilo sa im dostať do Mníchova, kde požiadali o azyl. Hoci bežne dávali emigrantov do centrálného azylového tábora v Zirndorfe, Sulíkovci bývali v penzióne, ktorý im platil sociálny úrad. "Dodnes nerozumiem, prečo sme neboli v Zirndorfe."

Siedmak Richard nastúpil do školy v úplne cudzom prostredí. Trpel na začiatku? "Vy ste si ešte nevšimli, že mám hrošiu kožu?" Rýchlo sa prispôbil a naučil po nemecky. "Začal som žiť tým kapitalistickým spôsobom a veľmi sa mi to páčilo."

Rodičia rok nepracovali, ale keď otec získal povolenie, otvoril si zubnú ambulanciu a začalo sa im dariť. Sulík rád hovorí, že neboli ekonomickí migranti, lebo v Československu sa nemali zle, akurát jeho rodičom chýbala sloboda. V Nemecku sa mali neporovnateľne lepšie.

V devätnástich rokoch odišiel Sulík z domu. Pracoval v SBS-ke ako strážca vo viacerých objektoch a začal študovať za pilota. Neskôr to nechal a študoval fyziku a ekonómiu. Školu skončil až v **Bratislave** na **ekonomickej univerzite**.

Po siedmich rokoch v emigrácii požiadali Sulíkovci pre seba a svoje dcéry o nemecké štátne občianstvo. Podmienkou bolo, že sa vzdajú československého. To už plnoletý Richard Sulík spraviť nechcel, preto sa nikdy nestal Nemcom. Plánoval sa vrátiť domov. Jeho mama aj sestry sú dodnes Nemky. Otec pred tromi rokmi zomrel.

Prečo sa chcel vrátiť? Vyťahuje príhodu, ktorá sa podľa neho dnes ťažko vysvetľuje aj chápe. "Keď som sa po desiatich rokoch v marci 1990 vrátil na to sídlisko, tak to bolo úžasné. Tie isté stromy, tí istí ľudia, nič sa nezmenilo, možno noví dvaja sa prisťahovali."

Keď navštívil rodinu, známych, páčilo sa mu, ako sa správajú. "S Nemcami som vychádzal dobre, ale v ich každodenných situáciách som si viackrát povedal, že takto by som nereagoval. Lepšie to opísať neviem."

foto – TASR

Byt Sulíkovcov štát po emigrácii zhabal, v tom istom vchode však bývali aj starí rodičia v trochu menšom byte. Sulík prišiel v marci 1990 akurát v čase, keď prebiehalo dedičské konanie po ich smrti.

Klondajk po návrate

V lete založil so susedom z Ostredkov Dušanom Vadovičom a jeho známym Mariánom Mýtnym firmu Intercontact, predchodcu Fax & Copy. "Oni dvaja mali už predtým pokusy niečo dovážať, ale nevedeli jazyk." Sulík doviezol dva počítače, rolky termopapiere do tlačiarň, malé prenosné kopírky. "Vedeli sme to predsa za dvojnásobok."

Podobne opísal svoj prvý veľký zárobok aj Boris Kollár. Počítač za 200-tisíc korún predal v Československu za milión. Sulík hovorí, že až také marže nemal. "Bol to naozaj "klondajk", úžasné. Ráno som nevedel, ako skončí môj deň, čo budem robiť večer, kde budem spať. Vždy som bol v ruksaku zbalený."

Prvé dieťa – dcéra Alexandra sa mu narodila v roku 1994. Dnes má 22 a končí štúdium práva v Amsterdame. Syn má 20 a je programátor. So štúdiom informatiky prestal. Pri otcovi boli aj vo volebnú noc. Okrem nich má Sulík s družkou dve malé deti: Viktóriu a Huga, bývajú v byte so záhradou na Kolibe.

"Keď sme emigrovali, tak som nechápal, ako si jedni známi zariadili byt, rovno z obývačky mali

záhradku. Hovoril som si, že takto by som to raz chcel." Ešte predtým býval v dome v Limbachu, po rozvoďte ho predali a kúpil si byt v širšom centre Bratislavy neďaleko ministerstva financií. "Hovoril som si, že raz chcem byť ministrom."

Keď v roku 2001 predal Fax & Copy, chvíľu nepracoval. "Bol som privatier, mal som úžasný život." Cez známych Klimešovcov z Trendu, kde bol Sulík na začiatku krátko riaditeľ, si vybavil trojminútové stretnutie s Ivanom Miklošom, vtedajším ministrom financií. Dal mu papier, kde bolo napísané, kto je a akú má predstavu daňovej reformy. "A už to išlo." Jeho koncept rovnej dane sa za Mikloša stal realitou – bola to novinka, ktorú si všimli aj vo svete.

Neskôr bol poradcom aj ministrom financií Jánovi Počiatkovi zo Smeru a potom sa rozbehla jeho vlastná politická kariéra: založil v roku 2009 Slobodu a solidaritu, stal sa v roku 2010 nečakane predsedom parlamentu, po jeho konflikte pre euroval padla vláda, prežil odchod svojich najbližších ľudí zo strany a teraz je nečakane líder pravice.

Foto N – Tomáš Benedikovič

Ako definujeme čestnosť

"Ak definujeme čestnosť ako nekradnutie, tak je čestný," hovorí Juraj Miškov, ktorý so Sulíkom zakladal SaS, neskôr sa rozišli a Miškov založil stranu Skok. "Je čestné stretávať sa s Kočnerom? Alebo inými problematickými osobami?" pýta sa Miškov na vec, ktorá Sulíkovi výrazne skomplikovala politický život. V januári 2012, kedy bol predsedom parlamentu, bolo zverejnené video, ako Sulík u pochybného podnikateľa Mariána Kočnera rozoberá politickú situáciu. Kamera bola pravdepodobne v Kočnerovom termostate. Sulík sa za stretávanie s Kočnerom ospravedlnil, pripísal to svojej naivite a neskúsenosti.

"Sulík sa napríklad stretol s jedným významným komentátorom a chcel od neho, ešte v čase, keď som bol v SaS, aby napísal, že Brhel je môj bratranec. To vnímam nečestne. Pre mňa existujú nejaké hranice a on ich má posunuté niekde ďalej, alebo ich nemá," hovorí Miškov.

Kedysi blízki spolupracovníci sa zoznámili na mori, na regate na Istrii. Predseda SaS súťažil na jachte v tíme Fax & Copy. Neskôr bol s rodinou aj na Miškovovej jachte.

S Miškovom a Krajcerom sa rozišli. foto – TASR

Keď Sulík nevedel presadiť odvodový bonus, Miškov mu sprostredkoval stretnutia s viacerými politikmi. "V lete 2008 ma zavolať na obed a povedal mi, že pochodil všetky strany a nikto to nechce a jediný spôsob, ako to presadiť, je založiť politickú stranu. Ty, ja, Ďuro Droba a Jozef Mihál."

"Bolo nás málo, ale rozhodol som sa mu pomôcť," povedal Miškov. Sulík je podľa Miškova líder, ale chyba mu schopnosť počúvať a schopnosť dohodnúť sa. O "sociálnom autizme" hovoria viacerí ľudia, ktorí s ním pracovali, bolo im čudné napríklad aj to, že Sulík neudržiaval žiadne vzťahy s rodičmi a niekedy ich aj roky nevidel. Sulík podľa ich pozorovania nevníma význam vzťahov a ľudia sú preňho čísla. Ak niekomu do očí povie niečo kruté, nenapadne mu, že tým môže aj ublížiť.

"Raz som išiel na nejakú párty a Sulík hovorí, že ide so mnou. Povedal som, počkaj, ale ty nemáš pozvánku a on mi odpovedal: Nech ma skúsia vyhodiť," popisuje jeho známy.

Máte sociálne cítenie? "Myslím si, že mám," odpovedá Sulík. Svoj imidž sociálneho autistu si vysvetľuje tým, že ako politik hovorí o systémových riešeniach a nešperkuje to tým, ako sa ho dotýka nešťastia alebo chudoba ľudí.

Dôkazom o jeho empatii má byť aj to, že pomáha viacerým ľuďom – napríklad platí školu rómskej dievčine alebo kúpil vozík pre postihnuté dieťa.

Video: Sulík o Merkelovej a Radičovej

autor: Martina Pažitková

Vie si predstaviť aj to, že pôjde do hladovej doliny. "Viem si predstaviť, že tam pôjdem, ale neviem si predstaviť, že im hovorím niečo iné ako to, čo hovorím – že sa musí dať zamestnávateľom. No nie som Iveta Radičová, ktorá bola v tomto slovenská špička, ale za to viem rátať z hlavy a rozprávať dobré vtipy."

Radičová: Nebola to zrada, ale snáď to už pochopil

Iveta Radičová sa so Sulíkom zoznámila pri téme odvodového bonusu. "Pamätám si jeho

presvedčenosť, zanietenosť, ťažkú diskusiu, či vôbec odvodový bonus môže mať nejaké mínus, nepripúšťal to. Napokon pripustil aspoň korekcie pri dôchodkoch. Rozdielny názor sme mali aj pri návrhu daňovo-odvodovej reformy za našej vlády, s ktorým som zásadne nesúhlasila."

Sulík bol jej poradca, keď bola ministerkou práce. "Vždy som veľmi počúvala jeho argumenty, mali svoj ekonomický racionálny základ. Ale život sa nedá zúžiť len na jeho ekonomickú efektívnosť. Medzi ekonomickou a sociálnou spravodlivosťou nie je rovná sa, často je to práve naopak."

Má podľa Radičovej predsedu SaS sociálnu empatiu? "Oslovuje skupinu, ktorú chce osloviť so svojim jasným ekonomickým programom. Ide o malých, drobných podnikateľov, živnostníkov, to je jeho vrstva a je v tom konzistentný. Je pravdou, že ostatné vrstvy spoločnosti sú mu vzdialenejšie, ale on je presvedčený, že keď vyrieši podnikateľský segment, tak rieši aj situáciu týchto ľudí cez ich zvýšené mzdy a možnosť zamestnať sa. Dnes už azda vie, že takto jednoducho a lineárne to v spoločnosti nefunguje."

Radičová bola prítomná, keď sa Sulíkovi narodili obe deti. "Pred očami sa mi racionálny človek roztopil. No vie byť niekedy vo svojom hodnotení iných až krutý a nespravodlivý."

Keď padala Radičovej vláda. foto – TASR

Hlasovanie Sulíka a SaS o eurovale, ktoré v roku 2011 znamenalo pád jej vlády, za zradu nepovažuje. "Zrada je, keď vám niekto do očí hovorí niečo iné a potom sa od chrbta spreneverí dohode, to nebol tento prípad. Kvalifikujem to ako stret dvoch svetov. Azda už dnes by Richard pripustil, že tak, ako on mal svoje princípy, tak ich mala aj tá druhá strana a že to nebol súboj principiálneho s tými ostatnými bez tváre. Keď sa toto naučí a začne to vnímať, tak mu nebudem musieť posilať žiadnu sms-ku."

Sulík je vnímaný ako politik, ktorý nekradne. Prečo sa nikdy nerozišiel s Ľubomírom Galkom napriek jeho škandálu s odpočúvaním na ministerstve obrany? Galka vtedy Radičová odvolala z funkcie. "Mám svoju teóriu, ale asi si ju nechám radšej pre seba. Podľa mňa ich spájajú nejaké tajomstvá," hovorí Juraj Miškov s tým, že Galko asi na Sulíka vie niečo, čo by mu nepomohlo.

Neoficiálne sa hovorí o tom, že Galko urobil pre Sulíka ešte ako minister obrany viaceré spravodajské služby, ktorých zverejnenie by mu nepomohlo. Sulík to odmieta a Galka dlhodobo obhajuje.

Foto N – Tomáš Benedikovič

Verejné žúry si odpustím, aspoň na chvíľu

Sulíkovi veľmi záleží na tom, čo o ňom píše médiá. Keď si Denník N týždeň pred voľbami vypýtal od predsedov všetkých strán výpis z registra trestov a daňové priznanie, Sulík dokument doniesol osobne do redakcie ako prvý.

Denne číta na webe Denník N, Denník SME, Hospodárske noviny a aktuality.sk. Sleduje nemecké médiá – FAZ, Die Zeit, Focus, Die Welt. Aspoň raz za deň je na Facebooku.

Internet ho kedysi "stvoril". Sulíkove blogy patria dodnes medzi najčítanejšie texty.

Hovorí, že vie rokovať v angličtine, aj keď v Bruseli vystupuje buď po nemecky, alebo po slovensky. "Anglicky sa dohodorím bez problémov."

V auguste 2013 zverejnil Nový čas fotku opitého Sulíka s obliatym tričkom a mladou ženou v náručí.

"Prišla dievčina, že sa chce odfotiť. Už som vedel, že to nebude dobré, ale kolega mi hovorí, že to je v pohode, to je moja zamestnankyňa, o týždeň sa pohádali a ona poslala fotky do Nového Času," hovorí Sulík, ktorý si cez volebnú noc porezal ruku a musel odísť na pohotovosť. Priznáva, že je pôžitkár, ale nemyslí si, že bol na verejnosti opitý často.

To, že mu na nejakej oslave stúpne alkohol do hlavy, považuje za bežné. "Súhlasím, že intenzívny nočný verejný život by som si musel odpustiť, minimálne kým by vláda nepreukázala nejaké výsledky, tomu rozumiem. Rovnako aj tomu, že si nemám obliecť tričko s nápisom Fico chráni zlodějov," smeje sa. Ako predseda parlamentu obedoval s veľvyslancami nahodenými v oblekoch iba v košeli s krátkym rukávom.

"Niekoľkokrát som užil marihuanu a nikdy nič iné. Tie Ficove reči o kokaínových večierkach, to je čistý výmysel. Kokaínu som sa v živote nedotkol, preto som išiel aj na ten test." A ženy? "Ak sa pýtate na ženy, nie som ženatý a žijem s družkou, takto vám odpoviem." Družku mu vraj každý závidí, aká je tolerantná.

Foto N – Tomáš Benedikovič

Pokojnejší?

Sulík hovorí, že má niekoľko kamarátov a menuje: Šembera, Král, Boskovič, Kočiško. Hoci chvíľu hrával na škole hokej, kolektívne športy už pre neho nie sú, teraz hrá iba squash a chodí behať.

Nemá obavy, či zvládne premiérsku rolu. "V roku 2010, keď sme mali tiež 12 percent, som normálne cítil, ako moje telo naprodukovalo obrovské množstvo hormónov a bol som vo vytržení, teraz som ten úspech zvládol oveľa lepšie."

V centrále SaS bol cez volebnú noc divoký žúr. O dvanástich percentách pred voľbami ani nesnívali, prieskumy ukazovali, že budú radi, ak sa dostane do parlamentu.

"Ešte pred výsledkami vo volebnú noc mi povedal, že je preňho dôležité, aby sme my dvaja vychádzali, a dokonca ma objal a urobil všetky tie veci, ktoré ľudia robia, ak majú niekoho radi," hovorí Sulíkova kolegyňa Lucia Nicholsonová, ktorá má na veľa vecí opačný názor ako on. Pozitívna emócia, ak ju Sulík prejaví, podľa nej nie vždy prežije zajtrajší deň, pretože Sulík nevníma svet "úplne štandardne".

"Napríklad my sme teraz z neho všetci odpadnutí, ako prekračuje sám seba. Vedeli sme, že je pripravenejší ako roky predtým, ale z tohto sme uveličení a sme naňho hrdí."

[Späť na obsah](#)

19. Nekradne, je pôžitkár a chce byť premiérom

[Téma: Ekonomická univerzita; Denník N; 11/03/2016; 49/2016; s.: 2,3; Profil; MONIKA TÓDOVÁ]

Kto je Richard Sulík, ktorý chce zostaviť širokú pravicovú vládu? Aj jeho kolegovia zo SaS sa čudujú, ako sa ich predsedovi darí načúvať aj druhým. Nedostatok empatie prejavoval vo vzťahoch aj v politike roky

Je utorok, tretí deň po voľbách. Richard Sulík má tlačovú besedu o výsledku volieb. Oznamuje, že je pripravený zostaviť vládu zo strán OĽaNO, SNS, Most-Híd, Sieť a Sme rodina. Z rytmu ho vyruší, keď sa redaktorka televízie Joj pri jeho odpovedi nepozerá naňho. "S vami sa bavím pani redaktorka, nepočúvate ma," karhá ju. S otázkou sa prihlási Eugen Korda. Drží telefón, cez ktorý chce položiť otázku o utečencoch jeho kolega Andrej Bán. Líder SaS odmieta: "Pán Bán môže prísť na tlačovku, ak chce." K utečencom sa vyjadrí mierne, podporí ho aj "solidárny" Martin Poliačik. Na záver Sulík odpovedá na otázku, či môže byť premiérom pravicovej vlády aj niekto iný ako on. "Viem si to predstaviť." Kto by to mohol byť? "Vy povedzte, vy ste to povedali," smeje sa. To, že by bol premiérom pravicovej vlády niekto iný, si v tejto chvíli nepredstavuje. Je pripravený tak intenzívne, ako bol pripravený na všetko, čo ho v jeho zaujímavom živote stretlo.

NEMECKÉ DETSTVO

Jeho otec bol zubár, mama právnička v bratislavskom Kable. Richard a jeho dve sestry mladšie o päť a šesť rokov sa narodili v Bratislave. Jedna je dnes zubárka, druhá riadi obchodných zástupcov čerpacej stanice Aral. Žijú v Nemecku a Rakúsku. Do prvého ročníka základnej školy nastúpil v dedine Malý Lipník pri Starej Ľubovni. Rodičia sa tam presťahovali z Bratislavy za otcovú zubnú praxou. Po roku zistili, že to nie je život pre nich, a vrátili sa. Bývali v tehlovej bytovke v Ružinovke v triapol izbovom byte. Sulík chodil na základnú školu na ružinovskom sídlisku a nastúpil na 8-ročné výberové gymnázium na Novohradskej. "Bol som výborný v počtoch, vedel som rýchlo rátať z hlavy," pochváli sa. V škole bol predseda triedy. "Vždy som bol najneobľúbenejší, ale vždy si ma zvolili za predsedu, lebo vedeli, že som jediný, kto vyhubuje učiteľke. Pokračovalo to aj v Nemecku." Prečo bol neobľúbený? "Nekultivoval som vzťahy." V roku 1978 vyrazili Sulíkovci na dovolenku na západ. Ich Žiguli kombi so stanom na streche križovalo Rakúsko, Švajčiarsko aj Taliansko. Pustili ich napriek tomu, že neboli v strane. Rodičia vtedy začali premýšľať, že budú žiť na západe. "Nemali sme sa zle, ale tu sa nič nesmel, boli tlaky, aby boli rodičia v strane, chýbala im sloboda," hovorí Sulík. Znovu ich pustili v roku 1980 do Juhoslávie. Richard na rozdiel od sestier vedel minimálne rok vopred, čo sa chystá, a tešil sa. "Bola to obrovská a úžasná dobrodružná cesta." Podarilo sa im dostať do Mníchova, kde požiadali o azyl. Siedmak Richard nastúpil do školy v úplne cudzom prostredí. Trpel na začiatku? "Vy ste si ešte nevšimli, že mám hrošiu kožu?" Rýchlo sa prispôbil a naučil po nemecky. "Začal som žiť tým kapitalistickým spôsobom a veľmi sa mi to páčilo." Rodičia rok nepracovali, ale keď otec získal povolenie, otvoril si zubnú ambulanciu a začalo sa im dariť. Sulík rád hovorí, že neboli ekonomickí migranti, lebo v Československu sa nemali zle, akurát jeho rodičom chýbala sloboda. V Nemecku sa mali neporovnateľne lepšie. V devätnástich rokoch odišiel Sulík z domu. Pracoval v SBS-ke ako strážca vo viacerých objektoch a študoval za pilota. Neskôr to

nechal a študoval fyziku a ekonómiu. Školu skončil až v Bratislave na ekonomickej univerzite. Po siedmich rokoch v emigrácii požiadali Sulíkovci pre seba a dcéry o nemecké štátne občianstvo. Podmienkou bolo, že sa vzdajú československého. To už plnoletý Richard Sulík spraviť nechcel, preto sa nestal Nemcom. Plánoval sa vrátiť domov. Prečo? Objasňuje to príhodou, ktorá sa podľa neho dnes ťažko vysvetľuje aj chápe. "Keď som sa po desiatich rokoch v marci 1990 vrátil na to sídlisko, tak to bolo úžasné. Tie isté stromy, tí istí ľudia, nič sa nezmenilo, možno noví dvaja sa prisťahovali." Keď navštívil rodinu, známych, páčilo sa mu, ako sa správajú. "S Nemcami som vychádzal dobre, ale v ich každodenných situáciách som si viackrát povedal, že takto by som nereagoval. Lepšie to opísať neviem." Byt Sulíkovcov štát po emigrácii zhabal, v tom istom vchode však bývali aj starí rodičia v trochu menšom byte. Sulík prišiel v marci 1990, keď prebiehalo dedičské konanie po ich smrti.

KLONDAJK

V lete založil so susedom z Ostredkov Dušanom Vadovičom a jeho známym Mariánom Mýtnym firmu Intercontact, predchodcu Fax & Copy. "Oni dvaja malí už predtým pokusy niečo dovážať, ale nevedeli jazyk." Sulík doviezol dva počítače, rolky termopapieru do tlačiarň, malé prenosné kopírky. "Vedeli sme to predať za dvojnásobok." Podobne opísal svoj prvý veľký zárobok aj Boris Kollár. Počítač za 200-tisíc korún predal v Československu za milión. Sulík hovorí, že až také marže nemal. "Bol to naozaj 'klondajk' úžasný. Ráno som nevedel, ako skončí deň, čo budem robiť večer, kde budem spať. Vždy som bol v ruksaku zbalený." Prvé dieťa - dcéra Alexandra sa mu narodila v roku 1994. Dnes končí právo v Amsterdame. Syn má 20 a je programátor. So štúdiom informatiky prestal. Pri otcovi boli aj vo volebnú noc. S družkou má Sulík teraz dve malé deti: Viktóriiu a Huga, bývajú v byte so záhradou na Kolibe. "Keď sme emigrovali, tak si jedni známi zariadili byt, rovno z obývačky mali záhradku. Hovoril som si, že takto by som to raz chcel." Ešte predtým býval v dome v Límbachu, po rozvode ho predali a kúpil si byt v širšom centre Bratislavy neďaleko ministerstva financií. "Hovoril som si, že raz chcem byť ministrom." Keď v roku 2001 predal Fax & Copy, chvíľu nepracoval. "Bol som privatier, mal som úžasný život." Cez známych Klimešovcov z Trendu, kde bol Sulík na začiatku krátko riaditeľ, si vybavil trojminútové stretnutie s Ivanom Miklošom, ministrom financií. Dal mu papier, kde bolo napísané, kto je a akú má predstavu daňovej reformy. "A už to išlo." Jeho koncept rovnej dane sa za Mikloša stal realitou - bola to novinka, ktorú si všimli aj vo svete. Neskôr bol poradcom aj ministrovi financií Jánovi Počiatkovi zo Smeru a potom sa rozbehla jeho vlastná politická kariéra: založil v roku 2009 Slobodu a solidaritu, stal sa v roku 2010 nečakane predsedom parlamentu, po jeho konflikte pre euroval padla vláda, prežil odchod svojich najbližších ľudí zo strany a teraz je nečakane líder pravice.

AKO DEFINOVAŤ ČESTNOSŤ

"Ak definujeme čestnosť ako nekradnutie, tak je čestný," hovorí Juraj Miškov, ktorý so Sulíkom zakladal SaS, neskôr sa rozišli a Miškov založil stranu Skok. "Je čestné stretávať sa s Kočnerom? Alebo inými problematickými osobami?" pýta sa Miškov na vec, ktorá Sulíkovi výrazne skomplikovala politický život. V januári 2012, keď bol predsedom parlamentu, bolo zverejnené video, ako u pochybného podnikateľa Mariána Kočnera rozoberá politickú situáciu. Kamera bola pravdepodobne v Kočnerovom termostate. Sulík sa za stretávanie s Kočnerom ospravedlnil, pripísal to svojej naivite a neskúsenosti. "Sulík sa stretol napríklad s jedným významným komentátorom a chcel od neho, ešte v čase, keď som bol v SaS, aby napísal, že Brhel je môj bratranec. To vnímam nečestne. Pre mňa existujú nejaké hranice a on ich má posunuté niekde ďalej, alebo ich nemá," hovorí Miškov. Zoznámili sa na mori, na regate na Istrii. Predseda SaS súťažil na jachte v tíme Fax & Copy. Neskôr bol s rodinou aj na Miškovovej jachte. Keď Sulík nevedel presadiť odvodový bonus, Miškov mu sprostredkoval stretnutie s viacerými politikmi. "V lete 2008 ma zavolať na obed a povedal mi, že pochodil všetky strany a nikto to nechce a jediný spôsob, ako to presadiť, je založiť politickú stranu. Ty, ja, Ďuro Droba a Jozef Mihal." "Bolo nás málo, ale rozhodol som sa mu pomôcť," povedal Miškov. Sulík je podľa Miškova líder, ale chýba mu schopnosť počúvať a schopnosť dohodnúť sa. O "sociálnom autizme" hovoria viacerí ľudia, ktorí s ním pracovali, bolo im čudné napríklad aj to, že Sulík neudržiaval vzťahy s rodičmi a niekedy ich aj roky nevidel. Sulík podľa ich pozorovania nevníma význam vzťahov a ľudia sú preňho čísla. Ak niekomu do očí povie niečo kruté, nenapadne mu, že tým môže aj ublížiť. "Raz som išiel na nejakú párty a Sulík hovorí, že ide so mnou. Povedal som, počkaj, ale ty nemáš pozvánku a on mi odpovedal: Nech ma skúsia vyhodiť," popisuje jeho známy. Máte sociálne cítenie? "Myslím si, že mám," odpovedá Sulík. Svoj imidž sociálneho autistu si vysvetľuje tým, že ako politik hovorí o tyranových riešeniach a nešperkuje to tým, ako sa ho dotýka nešťastie, alebo chudoba ľudí. Dôkazom jeho empatie má byť aj to, že pomáha viacerým ľuďom - napríklad platí školu rómskej dievčine alebo kúpil vozík pre postihnuté dieťa. Vie si predstaviť aj to, že pôjde do hladovej doliny. "Viem si predstaviť, že tam pôjdem, ale neviem si predstaviť, že im hovorím niečo iné ako to, čo hovorím - že sa musí dariť zamestnávateľom. No nie som Iveta Radičová, ktorá bola v tomto slovenská špička, ale za to viem rátať z hlavy a rozprávať dobré vtipy."

RADIČOVÁ: NEBOLA TO ZRADA

Iveta Radičová sa so Sulíkom zoznámila pri téme odvodového bonusu. "Pamätám si jeho

presvedčenosť, zanietenosť, ťažkú diskusiu, či vôbec odvodový bonus môže mať nejaké mínus, nepripúšťal to. Napokon pripustil aspoň korekcie pri dôchodkoch. Rozdielny názor sme mali aj pri návrhu daňovo-odvodovej reformy za našej vlády, s ktorým som zásadne nesúhlasila." Sulík bol jej poradca, keď bola ministerkou práce. "Vždy som veľmi počúvala jeho argumenty, mali svoj ekonomický racionálny základ. Ale život sa nedá zúžiť len na jeho ekonomickú efektívitu. Medzi ekonomickou a sociálnou spravodlivosťou nie je rovná sa, často je to práve naopak." Má podľa Radičovej predsa SaS sociálnu empatiu? "Oslovuje skupinu, ktorú chce osloviť so svojim jasným ekonomickým programom. Ide o malých, drobných podnikateľov, živnostníkov, to je jeho vrstva a je v tom konzistentný. Je pravdou, že ostatné vrstvy spoločnosti sú mu vzdialenejšie, ale on je presvedčený, že keď vyrieši podnikateľský segment, tak rieši aj situáciu týchto ľudí cez ich zvýšené mzdy a možnosť zamestnať sa. Dnes už azda vie, že takto jednoducho a lineárne to v spoločnosti nefunguje." Radičová bola pri tom, - keď sa Sulíkovi narodili obe deti. "Pred očami sa mi racionálny človek roztopil. No vie byť niekedy vo svojom hodnotení iných až krutý a nespravodlivý." Hlasovanie Sulíka a SaS o eurovale, ktoré v roku 2011 znamenalo pád jej vlády, za zradu nepovažuje. "Zrada je, keď vám niekto do očí hovorí niečo iné a potom sa od chrbta spreneverí dohode, to nebol tento prípad. Kvalifikujem to ako stret dvoch svetov. Azda už dnes by Richard pripustil, že tak, ako on mal svoje princípy, tak ich mala aj tá druhá strana a že to nebol súboj principiálneho s tými ostatnými bez tváre. Keď sa toto naučí a začne to vnímať, tak mu nebudem musieť posielat' žiadnu sms-ku." Sulík je vnímaný ako politik, ktorý nekradne. Prečo sa nikdy nerozšíšiel s Ľubomírom Galkom napriek jeho škandálu s odpočúvaním na ministerstve obrany? Galka vtedy Radičová odvolala z funkcie. "Mám svoju teóriu, ale asi si ju nechám radšej pre seba. Podľa mňa ich spájajú nejaké tajomstvá," hovorí Juraj Miškov s tým, že Galko asi na Sulíka vie niečo, čo by mu nepomohlo. Neoficiálne sa hovorí o tom, že Galko urobil pre Sulíka ešte ako minister obrany viaceré spravodajské služby, ktorých zverejnenie by mu nepomohlo. Sulík to odmieta a Galka dlhodobo obhajuje.

VEREJNÉ ŽÚRY SI ODPUSTÍ - NA CHVÍĽU

Sulíkovi veľmi záleží na tom, čo o ňom píše médiá. Keď si Denník N týždeň pred voľbami vypýtal od predsedov všetkých strán výpis z registra trestov a daňové priznanie, Sulík dokument doniesol osobne do redakcie ako prvý. Denne číta na webe Denník N, Denník SME, Hospodárske noviny a aktuality.sk. Sleduje nemecké médiá - FAZ, Die Zeit, Focus, Die Welt. Aspoň raz za deň je na Facebooku. Internet ho kedysi "stvoril" Sulíkove blogy patria dodnes medzi najčítanejšie texty. Hovorí, že vie rokovať v angličtine, aj keď v Bruseli vystupuje buď po nemecky, alebo po slovensky. "Anglicky sa dohodorím bez problémov." V auguste 2013 zverejnil Nový čas fotku opitého Sulíka s ohriatym tričkom a mladou ženou v náručí. "Prišla dievčina, že sa chce odfotiť. Už som vedel, že to nebude dobré, ale kolega mi hovorí, že to je v pohode, to je moja zamestnankyňa. O týždeň sa pohádali a ona poslala fotky do Nového Času," hovorí Sulík, ktorý si cez volebnú noc porezal ruku a musel odísť na pohotovosť. Priznáva, že je pôžitkár, ale nemyslí si, že bol na verejnosti opitý často. To, že mu na nejakej oslave stúpne alkohol do hlavy, považuje za bežné. "Súhlasím, že intenzívny nočný verejný život by som si musel odpustiť, minimálne kým by vláda nepreukázala najeké výsledky, tomu rozumiem. Rovnako aj tomu, že si nemám obliecť tričko s nápisom Fico chráni zlodějov," smeje sa. Ako predseda parlamentu obedoval s veľvyslancami nahodenými v oblekoch iba v košeli s krátkym rukávom. "Niekoľkokrát som užil marihuanu a nikdy nič iné. Tie Ficove reči o kokaínových večierkoch, to je čistý výmysel. Kokaínu som sa v živote nedotkol, preto som išiel aj na ten test." A ženy? "Ak sa pýtate na ženy, nie som ženatý a žijem s družkou, takto odpoviem." Družku mu vraj každý závidí, aká je tolerantná.

POKOJNEJŠÍ?

Sulík hovorí, že má niekoľko kamarátov a menuje: Šembera, Král, Boskovič, Kočiško. Hoci chvíľu hrával na škole hokej, kolektívne športy už pre neho nie sú, teraz hrá squash a chodí behať. Nemá obavy, či zvládne premiérsku rolu. "V roku 2010, keď sme mali tiež 12 percent, som normálne cítil, ako moje telo naprodukovalo obrovské množstvo hormónov a bol som vo vytržení, teraz som ten úspech zvládol oveľa lepšie." V centrále SaS bol cez volebnú noc divoký žúr. O dvanástich percentách pred voľbami ani nespívali. "Ešte pred výsledkami vo volebnú noc mi povedal, že je preňho dôležité, aby sme my dvaja vychádzali, a dokonca ma objal a urobil všetky tie veci, ktoré ľudia robia, ak majú niekoho radi," hovorí Sulíkova kolegyňa Lucia Nicholsonová, ktorá má na veľa vecí opačný názor ako on. Pozitívna emócia, ak ju Sulík prejaví, podľa nej nie vždy prežije zajtrajší deň, pretože Sulík nevníma svet "úplne štandardne" "My sme teraz z neho všetci odpadnutí, ako prekračuje sám seba. Vedeli sme, že je pripravenější ako roky predtým, ale z tohto sme uveličení a sme našho hrdí."

MONIKA TÓDOVÁ

reportérka

Oslovuje jasným ekonomickým programom. Ide o malých podnikateľov, živnostníkov, to je jeho vrstva a je v tom konzistentný. Ostatné vrstvy spoločnosti sú mu vzdialenejšie, ale on je presvedčený, že keď vyrieši podnikateľský segment, tak rieši aj situáciu týchto ľudí cez ich zvýšené mzdy a možnosť

zamestnať sa. Dnes už azda vie, že takto jednoducho a lineárne to v spoločnosti nefunguje.

Iveta Radičová

[Späť na obsah](#)

20. Bratislavský región sa predstaví v Berlíne

[Téma: Ekonomická univerzita; bratislava.dnes24.sk; 11/03/2016; Bratislava; Nina Táboorská]

Na veľtrhu cestovného ruchu ITB Berlín sa zúčastnia aj študenti **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Bratislavský región predvedie svoje krásy a možnosti pre trávenie voľného času.

Krajská organizácia cestovného ruchu Bratislava Region Tourism bude do 13. marca prezentovať bohatú turistickú ponuku bratislavského regiónu na jednom z najväčších podujatí cestovného ruchu svojho druhu na svete – ITB Berlín.

"Nemeckí turisti sú pre bratislavský región veľmi cenní. Podľa štatistík z 1.-3. štvrťroku 2015 sa Nemecko v bratislavskom regióne umiestnilo na 3. mieste v počte návštevníkov v ubytovacích zariadeniach. Počet nemeckých návštevníkov sa tak oproti 1.-3. štvrťroku 2014 zvýšil takmer o 25 percent. Tento záujem o našu destináciu nás veľmi teší. Je to pre nás záväzok, aby sme služby a povedomie o bratislavskom regióne neustále zvyšovali," povedal výkonný riaditeľ krajskej organizácie cestovného ruchu Bratislava Region Tourism Lukáš Dobrocký.

Na veľtrhu ITB Berlín sa zúčastnia aj študenti **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. "Cieľom účasti študentov je oboznámiť budúcich potenciálnych zamestnancov v oblasti cestovného ruchu o fungovaní prezentácie destinácie v zahraničí," informoval Bratislava24.sk Matúš Lajčák z BRT.

Medzinárodný veľtrh cestovného ruchu ITB Berlín otvára svoje brány už od roku 1966, tento ročník je teda už päťdesiaty. Veľtrh predstavuje fórum pre efektívne B2B stretnutia odborníkov zo všetkých oblastí turizmu a cestovania. V rámci odborného sprievodného programu sa organizuje množstvo podujatí, prezentácií, prednášok a seminárov špecializovaných na vybrané segmenty medzinárodného cestovného ruchu.

Bratislavský región predstaví svoje krásy a možnosti pre trávenie voľného času na spoločnej expozícii Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, ktorá združuje komplexnú ponuku cestovného ruchu na Slovensku.

Čítajte tiež: Dunaj sa prebojoval medzi najkrajšie rieky sveta. Britský denník dokonca spomenul aj Bratislavu

Zdroj - Dnes24.sk

[Späť na obsah](#)

21. Práca vo svojom odbore? Rarita

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 17/03/2016; 53/2016; s.: 15; KARIÉRA; Martin Ducár]

TRH PRÁCE

Takmer tretina ľudí s vysokoškolským vzdelaním na úrade práce vyštudovala ekonómiu alebo psychológiu.

Počet ľudí s diplomom sa do roku 2023 zvýši o takmer 130-tisíc. To je jeden zo záverov národného projektu Vysoké školy ako projekt rozvoja vedomostnej spoločnosti. Podľa štúdie však počet pracovných miest dovedy stúpne len o približne 83-tisíc. Výsledok? Nielen viac nezamestnaných, ale aj ľudí pracujúcich mimo svojho odboru. Odborníci sa preto zhodujú v jednom. Dôležité je dobre si premyslieť výber vysokej školy. A možno aj dvakrát.

Plat vždy nerozhoduje

Aktuálne čísla z ústredia práce ukazujú, že najviac nezamestnaných má za sebou ekonomické vzdelanie či štúdium psychológie. Bez práce je takmer 900 absolventov ekonómie a vyše 400 psychológov. Dobré na tom nie sú ani právnici či tí, ktorí študovali bezpečnostný manažment. Podľa experta úseku štatistiky a prognózovania spoločnosti Trexima Ivana Lásku je uplatnenie absolventov na trhu práce

viacrozmerným problémom. "Zohľadňovať musíte aj vhodnosť profesie vzhľadom na vyštudovaný odbor, potenciál ďalšieho uplatnenia či budúci dopyt na trhu práce," hovorí pre HN Láska. Zamestnávateľia už tradične najviac "bažia" po ľuďoch s technickým zameraním, nie vždy sa však stretávajú s úspechom. "Na pracovnom trhu vzniká nepomer medzi ponukami v technickom odvetví a dopytom zo strany uchádzačov, ktorí sa snažia uplatniť v administratíve. Z dlhodobého hľadiska sú zaujímavé práve technicky orientované pracovné pozície," potvrdzuje PR manažérka spoločnosti Profesia Katarína Klembalová. K tomu sa pripája i analytik Treximy. "Perspektívu vidím okrem technických odborov vzdelania aj v softvérovom inžinierstve, informačných systémoch, informatike či kybernetike," dopĺňa. Dokazujú to aj čísla z úradov práce. Absolventi humanitných odborov tvoria viac ako dve tretiny všetkých nezamestnaných.

Strojári mimo Bratislavu

Na trhu práce pre absolventov stále platí, že prácu najľahšie nájdú v Bratislave alebo Košiciach. Spoločnosti tu svojich budúcich zamestnancov oslovujú dokonca samy. "Vo väčšine prípadov ich čaká uplatnenie v stabilnejších spoločnostiach, s lepším príjmom a perspektívou," myslí si project coordinator spoločnosti ManpowerGroup Veronika Ožvoldová. Nie všetky nedostatkové pozície sa však koncentrujú do týchto metropol. "Dopyt po absolventoch v odbore techniky, strojárstva a výroby sa týka výrobných spoločností a priemyselných parkov mimo veľkých miest," objasňuje Ožvoldová. Povinnou jazdou pre absolventa dnešných dní je pracovná skúsenosť. "Študentom odporúčame orientovať svoj záujem aj na duálne vzdelávanie a odbornú prax, ktorou môžu zaujať svojho budúceho zamestnávateľa viac ako pri jednorazových brigádach," hovorí Klembalová.

Jazyky a špecializácia

V praxi sa potvrdzuje, že čím väčšiu špecializáciu zamestnanec má, tým je väčší predpoklad, že jeho plat bude nadpriemerný. S tým súhlasí i produktový manažér Platy.sk. Miroslav Dravecký. "Keby sme nebrali do úvahy manažérske profesie, tak najlepšie zarábajú rôzni špecialisti na IT pozíciách či pozícií key account manager," tvrdí Dravecký pre HN.

Platy absolventov fakúlt po dvoch a štyroch rokoch po ukončení štúdia (v EUR)

Najlepšie platené

Názov školy Fakulta Po 2. roku Po 4. roku

Slovenská technická univerzita v Bratislave Fakulta informatiky a informačných technológií 1 641 1 985

Slovenská technická univerzita v Bratislave Fakulta elektrotechniky a informatiky 1 399 1 809

Univerzita Komenského v Bratislave Fakulta matematiky, fyziky a informatiky 1 326 1 739

Univerzita Komenského v Bratislave Fakulta managementu 1 269 1 744

Ekonomická univerzita v Bratislave Fakulta medzinárodných vzťahov 1 262 1 640

Najhoršie platené

Katolícka univerzita v Ružomberku Filozofická fakulta 699 784

Prešovská univerzita v Prešove Fakulta humanitných a prírodných vied 689 811

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta 687 878

Prešovská univerzita v Prešove Pedagogická fakulta 685 772

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre Fakulta stredoeurópskych štúdií 674 739

Top 10 najlepšie platených miest (v EUR)

Pozícia Absolvent Všetci

1. Špecialisti v oblasti počítačových sietí 1 289 2 393

2. Vývojári softvéru 1 457 2 117

3. Špecialisti v oblasti telekomunikácií 1 168 2 101

4. Finanční analytici a špecialisti 1 388 2 092

5. Systémoví analytici 1 167 2 062

6. Lekári špecialisti 1 233 1 898

7. Špecialisti v oblasti reklamy a marketingu 1 137 1 863

8. Elektroinžinieri a špecialisti energetiky 1 145 1 754

9. Špecialisti v oblasti predaja 1 111 1 745

10. Aplikační programátori 1 296 1 743

Zdroj - štatistické zisťovanie o cene práce ISCP (MPSVR SR)1-04, výpočty TREXIMA Bratislava, rok 2015

Najhoršie odbory podľa počtu absolventov na úrade práce (počet nezamestnaných)

ekonomické vedy 859 psychologické vedy 408 bezpečnostné služby 217 právne vedy 215 pedagogické vedy 212 poľnohospodárskolesnícke vedy 171 učiteľstvo 167 strojárstvo 143 ochrana životného prostredia 123 filozofické vedy 120

Najlepšie odbory podľa počtu absolventov na úrade práce (počet nezamestnaných)

1. polygrafia a médiá 2
2. hutníctvo 4
3. geologické vedy 7
4. farmaceutické vedy 9
5. technická a aplikovaná chémia 11
6. chemické vedy 14
7. fyzikálno-matematické vedy 19
8. spracúvanie dreva a výroba hudob. nástrojov 20
9. potravinárstvo 22
10. veterinárne vedy 24

Dopyt po absolventoch v odbore techniky, strojárstva a výroby je najmä mimo veľkých miest.

Veronika Ožvoldová, project coordinator ManpowerGroup

FOTO:

Analytici v najbližšom období predpokladajú dopyt najmä po absolventoch v odbore softvérového inžinierstva či kybernetiky.

Martin Ducár

[Späť na obsah](#)

22. Frankofónni študenti sa môžu uchádzať o stáže alebo aj zamestnanie

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 17/03/2016; Školský servis; TASR]

Podujatie sa uskutočňuje v rámci Mesiaca frankofónie na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

Bratislava 17. marca (TASR) - Slovensko-francúzsky univerzitný inštitút v spolupráci s Fakultou managementu Univerzity Komenského v Bratislave a s veľvyslanectvom Francúzskej republiky v SR zorganizovali dnes na pôde **Ekonomickej univerzity** pracovný veľtrh "Študenti & Podniky".

Podujatie sa uskutočňuje v rámci Mesiaca frankofónie, na ktorom sa viac ako 20 spoločností predstaví študentom vysokých škôl. Frankofónni študenti tak majú možnosť stretnúť sa so zástupcami francúzskych a iných medzinárodných firiem a inštitúcií pôsobiacich na Slovensku.

Študenti sa môžu uchádzať o stáže a pracovné pozície, ktoré vyžadujú aktívnu znalosť francúzskeho jazyka.

[Späť na obsah](#)

23. Osem osobností Slovenska si prevzalo ocenenie Zlatý biatec za rok 2015

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 17/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Bratislava 17. marca (TASR)- Osem osobností Slovenska si dnes v Bratislave prevzalo prestížne ocenenie Zlatý biatec za rok 2015, ktoré každoročne udeľuje Neformálne ekonomické fórum (NEF) - Hospodársky klub. Jeden z laureátov, prednosta Ústavu lekárskej biológie, genetiky a klinickej genetiky Lekárskej fakulty Univerzity Komenského Daniel Böhmer, pri tejto príležitosti vyslovil presvedčenie, že noví ministri školstva a zdravotníctva vykonajú systémové zmeny, ktorými sa zrealizujú tok financií v týchto dvoch rezortoch.

"Predpokladom je systémová analýza, ktorá by ukázala, koľko je zbytočne platených ľudí. Keď sa nájdú skutočné rezervy a urobia sa racionálne kroky, tak verím, že bude v zdravotníctve ale aj v školstve lepšie," podčiarkol Böhmer pre TASR. Audity v zdravotníctve a školstve by podľa neho mali byť podobné tým, ktoré robia súkromné spoločnosti. Zároveň dodal, že ocenenie chápe ako ocenenie výsledkov

ústavu. "Ideme prudko dopredu. Plníme si povinnosť byť na pomedzi vzdelávania medikov a zároveň máme dve oddelenia genetiky, jedno klinickej genetiky a molekúl biochemickej genetiky. V minulom roku urobilo viac ako 10.000 molekulových pacientov najnovšími metódami. Snažíme sa robiť veci na pulze dňa," podčiarkol Böhmer.

Laureátom ocenenia sa stalo ďalších sedem osobností. Za kliniku chirurgickej onkológie Národného onkologického ústavu si cenu prevzal prednosta Juraj Pechan. Ďalšími ocenenými boli ekonóm Jaroslav Husár, guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch, advokátka Eva Mišíková, podnikateľ Peter Lukeš za vytvorenie polyfunkčného bratislavského komplexu Centrál, prorektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák, generál Svetozár Naďovič, ktorý sa podieľal na odsune sovietskych vojsk a stal sa kritikom zrušenia povinnej vojenskej služby.

Vítazom spomedzi zahraničných nominovaných osobností sa stal kardinál a pražský arcibiskup Dominik Duka a v ankete získal najviac, 753 hlasov (50,36 %), maďarský premiér Viktor Orbán.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

24. Zahraničné investície prinášajú ovocie, SR je v produktivite špička

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 19/03/2016; TASR]

Povedal v rozhovore pre TASR dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Mikuláš Luptáčik.

Ilustračné foto Foto: TASR/Michal Svítok

Bratislava 19. marca (TASR) - Zahraničné investície s prísunom nových technológií prinášajú svoje ovocie pre slovenskú ekonomiku. Vidno to na produktivite práce, ktorej rast je najvyšší v Európe. Povedal v rozhovore pre TASR dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Mikuláš Luptáčik.

"Automobiloví výrobcovia prišli na Slovensko s najnovšími technológiami a kvalita pracovnej sily u nás je stále vysoká a jednotkové náklady práce relatívne nízke. Istý nemecky odborník v oblasti automobilového priemyslu sa raz vyjadril, že keby si koncern VW mal vybrať jedno miesto, kde bude vyrábať autá, tak by sa mal rozhodnúť pre Slovensko," konštatoval Luptáčik s tým, že do budúcnosti však musíme pridať v oblasti inovácií.

"Ukazuje to aj aktuálny index inovácií vo svete, kde sme sa síce za posledný rok mierne posunuli dopredu, na 39. miesto, ale v jeho čiastkových a dôležitých ukazovateľoch, ako sú napríklad výška takzvaných intelektuálnych aktív a intenzita výdavkov na vedu a výskum, sme na tom horšie. So svetovou špičkou sa môžeme porovnávať len v indikátore pridanej hodnoty vytvorenej v priemysle, kde sme dvanásty," zdôraznil Luptáčik.

Jediná cesta ako udržať konkurencieschopnosť priemyslu a následne celej ekonomiky je podpora výdavkov na vedu, výskum a inovácie. "Nejde len o peniaze z verejných zdrojov, ale aj o podporu zo strany súkromnej sféry. Platí systém takzvanej páky. Ak vo vyspelých krajinách verejný sektor vydá na vedu a výskum jedno euro, tak súkromná sféra pridá dve," dodal Luptáčik s tým, že dôležitú úlohu v tejto oblasti hrá vysoké školstvo.

"Konkurenčnú schopnosť si udržíme, keď úroveň výskumu na našich vysokých školách dokáže priťahovať i výskumné oddelenia zahraničných investorov. Na Slovensku je veľa šikovných a talentovaných študentov i pedagógov, ktorí sa, žiaľ, uplatňujú v zahraničí. Napríklad na Hospodárskej univerzite vo Viedni je tretí najvyšší počet zahraničných študentov práve zo Slovenska. Aj to je jeden z dôvodov rozdielov, ktoré sú v náš neprospech. Dobrí študenti odchádzajú a to má negatívny vplyv na výučbu. Chýba z ich strany väčší tlak na kvalitu," zdôraznil slovenský ekonóm, ktorý už roky pôsobí aj vo Viedni.

Pri porovnaní s Rakúskom upozorňuje na to, že je u nás potrebné zreformovať celé školstvo a zmeniť napríklad zákon o vysokých školách. "Vytvára príliš veľa administratívy a hierarchického členenia na školách. Na akademickej pôde musí byť totiž rozhodujúca váha argumentu a nie váha titulu. Máme veľa predpisov a smerníc. Vždy, keď sa snažím prísť s nejakou zmenou, prvé, čo počujem, že sa to nedá, pretože je to proti nejakej internej smernici. Treba sa najprv snažiť nájsť, čo mi príslušný zákon alebo smernica umožňuje a nie čo mi znemožňuje," uzavrel Luptáčik.

[Späť na obsah](#)

25. Zahraničné investície prinášajú ovocie, SR je v produktivite špička

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 19/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Bratislava 19. marca (TASR) - Zahraničné investície s prísunom nových technológií prinášajú svoje ovocie pre slovenskú ekonomiku. Vidno to na produktivite práce, ktorej rast je najvyšší v Európe. Povedal v rozhovore pre TASR dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Mikuláš Luptáčik.

"Automobiloví výrobcovia prišli na Slovensko s najnovšími technológiami a kvalita pracovnej sily u nás je stále vysoká a jednotkové náklady práce relatívne nízke. Istý nemecky odborník v oblasti automobilového priemyslu sa raz vyjadril, že keby si koncern VW mal vybrať jedno miesto, kde bude vyrábať autá, tak by sa mal rozhodnúť pre Slovensko," konštatoval Luptáčik s tým, že do budúcnosti však musíme pridať v oblasti inovácií.

"Ukazuje to aj aktuálny index inovácií vo svete, kde sme sa síce za posledný rok mierne posunuli dopredu, na 39. miesto, ale v jeho čiastkových a dôležitých ukazovateľoch, ako sú napríklad výška takzvaných intelektuálnych aktív a intenzita výdavkov na vedu a výskum, sme na tom horšie. So svetovou špičkou sa môžeme porovnávať len v indikátore pridanej hodnoty vytvorenej v priemysle, kde sme dvanásty," zdôraznil Luptáčik.

Jediná cesta ako udržať konkurencieschopnosť priemyslu a následne celej ekonomiky je podpora výdavkov na vedu, výskum a inovácie. "Nejde len o peniaze z verejných zdrojov, ale aj o podporu zo strany súkromnej sféry. Platí systém takzvanej páky. Ak vo vyspelých krajinách verejný sektor vydá na vedu a výskum jedno euro, tak súkromná sféra pridá dve," dodal Luptáčik s tým, že dôležitú úlohu v tejto oblasti hrá vysoké školstvo.

"Konkurenčnú schopnosť si udržíme, keď úroveň výskumu na našich vysokých školách dokáže pritiahnúť i výskumné oddelenia zahraničných investorov. Na Slovensku je veľa šikovných a talentovaných študentov i pedagógov, ktorí sa, žiaľ, uplatňujú v zahraničí. Napríklad na Hospodárskej univerzite vo Viedni je tretí najvyšší počet zahraničných študentov práve zo Slovenska. Aj to je jeden z dôvodov rozdielov, ktoré sú v náš neprospech. Dobrí študenti odchádzajú a to má negatívny vplyv na výučbu. Chýba z ich strany väčší tlak na kvalitu," zdôraznil slovenský ekonóm, ktorý už roky pôsobí aj vo Viedni.

Pri porovnaní s Rakúskom upozorňuje na to, že je u nás potrebné zreformovať celé školstvo a zmeniť napríklad zákon o vysokých školách. "Vytvára príliš veľa administratívy a hierarchického členenia na školách. Na akademickej pôde musí byť totiž rozhodujúca váha argumentu a nie váha titulu. Máme veľa predpisov a smerníc. Vždy, keď sa snažím prísť s nejakou zmenou, prvé, čo počujem, že sa to nedá, pretože je to proti nejakej internej smernici. Treba sa najprv snažiť nájsť, čo mi príslušný zákon alebo smernica umožňuje a nie čo mi znemožňuje," uzavrel Luptáčik.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

26. Deravý pracovný trh

[Téma: Ekonomická univerzita; Markíza, 19:00; 19/03/2016; Televízne noviny; z domova; Andrea Mačošková]

Mária Chreneková Pietrová, moderátorka: "Okrem správne zvoleného zamestnania chýbajú Slovákom aj potrebné vzdelanie a prax."

Jaroslav Zápala, moderátor: "Kvalifikácia v odbore sa stala najväčším kameňom úrazu pri hľadaní práce."

Mária Chreneková Pietrová: "Zamestnať cudzinca je tak jednoduchšie ako Slováka."

Andrea Mačošková, redaktorka: "Počet zahraničných zamestnancov na Slovensku rastie. Firmy majú problém nájsť vhodného zamestnanca. Na Slovensku zamestnávame už viac ako dvadsaťpäťtisíc cudzincov, a to najmä z krajín Európskej únie. Najčastejšie sa darí u nás zamestnať Rumunom, Čechom aj Poľiakom."

Pracujúci cudzinci z EÚ
Rumunsko 6024
Česko 3197
Poľsko 3046
Maďarsko 2839
Bulharsko 834
Taliansko 539
Nemecko 479

Andrea Mačoškova: "Okrem toho zamestnávame aj ľudí z tretích krajín. Hoci na prácu potrebujú povolenie, svoje miesto si u nás našli Kórejci, Číňania, Srbi či Rusi."

Pracujúci cudzinci z tretích krajín
Ukrajina 942
Kórejská republika 398
Srbsko 277
Rusko 181
Thajsko 87

Andrea Mačoškova: "Čo je teda tým hlavným problémom toho, že nevieme na voľné pracovné pozície obsadiť svojich ľudí?"

Petra Balážová, Grafton Slovakia: "Najväčšou bariérou je málo, respektíve žiadne skúsenosti s dopytovanými pozíciami. Kandidáti si v mnohých prípadoch sami uvedomia, že na voľné pozície nemajú potrebné vzdelanie alebo prax."

Andrea Mačoškova: "Problémom je pre mnohých tiež požadovaná jazyková znalosť a v neposlednom rade kandidáti na zamestnanie nie sú ochotní poľaviť z plátov."

Petra Balážová: "Nikto nebol ochotný kvôli práci znížiť svoje platové očakávania pod hranicu dvadsať percent."

Branislav Holík, McRoy: "Keď ja človeku z východného Slovenska ponúknem zárobok tisíc eur, čo na východnom Slovensku nemá možnosť zarobiť, tak jeho konkrétna pohnútkou, prečo nejde pracovať na západné Slovensko, je to, že sa musí relokovat'."

Andrea Mačoškova: "Zjednodušene povedané, Slovákovi sa za prácou od rodiny sťahovať nechce a ďalšie vzdelávanie či rekvalifikáciu odmietajú."

Branislav Holík: "Zase narážame na tú ochotu ľudí, ktorí si povedia, že okej, tak ja už som niečo vyštudoval, ja chcem robotu takú, ktorú som vyštudoval."

Andrea Mačoškova: "Začarovaný kruh sa uzatvára, prácu nám tak berú lacnejšie pracovné sily zo zahraničia, hoci dnes už aj cudzinci vedľa, že inde zarobia viac."

Branislav Holík: "V mnohých prípadoch mám pocit, že fungujeme skôr ako nejaká školiaca krajina, kde mnohokrát aj tí ľudia z EÚ, či už sú z Rumunska alebo z Bulharska, prídu, vedľa síce niečo robia, ale my ich tu naučíme robiť v tých našich automobilkách alebo výrobných spoločnostiach na vyššej úrovni, dajme tomu za tri-štyri mesiace sa zodvihnú a idú robiť za trikrát také peniaze do Írska alebo do Británie."

Andrea Mačoškova: "Niektorí ale mobilitu za prácou nepovažujú za problém, práve naopak, pomáha k vytváraniu nových pracovných miest. Podľa odborníka máme schopných ľudí aj doma, ale nemáme pokrytý každý odbor na trhu práce."

Martin Kahanec, **Ekonomická univerzita v Bratislave**: "Trh práce je veľmi dynamický, to znamená, že nedostatkové schopnosti tu budú stále, stále tu bude niekto chýbať. A preto je veľmi prospešné, keď tí ľudia vlastne sem prídu a pomôžu nám, nášmu trhu práce. Má tam úlohu vzdelávací systém, ale zároveň nemôžeme očakávať, že všetky schopnosti, zručnosti pokryjeme vlastnými silami."

[Späť na obsah](#)

27. Slovensko je špička v raste produktivity práce, potrebuje však viac

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 20/03/2016; TASR]

Povedal v rozhovore pre TASR dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej Univerzity v Bratislava** a člen Katedry hospodárskej politiky Mikuláš Luptáčik.

Ilustračné foto Foto: TASR/AP

Bratislava 20. marca (TASR) - Slovensko patrí ku krajinám so špičkovým priemyslom. Bez väčších investícií do vedy, výskumu a inovácií a bez reformy vzdelávacieho systému si túto pozíciu do budúcnosti neudrží. Práve vzdelávanie je kľúčové pre prispôsobenie sa novej priemyselnej revolúcii 4.0, ktorá už mení ekonomiku okolo nás. Povedal v rozhovore v rámci multimediálneho projektu TASR Osobnosti: tváre, myšlienky dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej Univerzity v Bratislava** a člen Katedry hospodárskej politiky Mikuláš Luptáčik. Predtým bol univerzitným profesorom na Hospodárskej univerzite vo Viedni, kde i naďalej pôsobí.

-Ešte pred dvomi desiatkami rokov sa študenti ekonómie učili, že budúcnosťou je takzvaná terciárna sféra, teda služby. No zdá sa, že je to inak. Opäť sa čoraz viac skloňuje slovo výroba. Dochádza teda v Európe k renesancii priemyslu?-

Áno, je to tak, hoci niektoré štatistické údaje navonok ukazujú opak. Podiel priemyslu na hrubej pridanej hodnote klesá, rovnako aj podiel zamestnaných v tomto odvetví. Tento prvý pohľad je však zavádzajúci. V súčasnosti je v ekonomike vysoká deľba práce, ktorá zvyšuje jej produktivitu. Priemysel svojou výrobou generuje významné efekty pre všetky odvetvia národného hospodárstva, najmä pre služby, ktoré tým nevznikajú akoby na zelenej lúke, ale priamo sa naň viažu. Tým, že produktivita práce v priemysle rastie oveľa rýchlejšie ako v službách, tak to vedie k nižším nákladom a nižším relatívnym cenám priemyselných výrobkov v porovnaní s cenami služieb, a teda sa opticky podiel priemyslu znižuje. Význam priemyslu je však aj v tom, že to vždy bol a je motor inovácií.

-Je v podpore priemyslu aj súčasná výhoda a dôvod rozmachu nemeckej ekonomiky, ktorá v minulých desaťročiach nepodľahla tlaku na deindustrializáciu?-

Áno. Podiel priamo zamestnaných v celom priemysle je menší ako v službách. No ak sa na to pozrieme inak a položíme si otázku, koľko potrebujeme zamestnancov, aby sme uspokojili dopyt po priemyselných výrobkoch, tak sa pýtame na počet ľudí, ktorí sú nepriamo zamestnaní v priemysle. Vtedy sa dostaneme k údaju, že až jednu tretinu zamestnancov generuje priemysel, čo je viac ako generuje odvetvie služieb. Preto je nepresné a zavádzajúce hovoriť o deindustrializácii.

-Ako je na tom slovenský priemysel?-

V roku 1995 bol podiel priemyslu Slovensku na hrubej pridanej hodnote tretí najvyšší v Európe. Tento ukazovateľ je v súčasnosti o niečo nižší, no stále sme porovnateľní s Nemeckom, Rakúskom alebo Českom, čo sú tradičné priemyselné centrá. Veľmi dobrú pozíciu si držíme v produktivite práce. Za posledné obdobie bol jej rast na Slovensku najvyšší v Európe. Ukazuje sa, že zahraničné investície s prísunom nových technológií prinášajú svoje ovocie. Do budúcnosti však musíme pridať v oblasti inovácií. Ukazuje to aj aktuálny index inovácií vo svete, kde sme sa síce za posledný rok mierne posunuli dopredu, na 39. miesto, ale v jeho čiastkových a dôležitých ukazovateľoch, ako sú napríklad výška tzv. intelektuálnych aktív a intenzita výdavkov na vedu a výskum, sme na tom horšie. So svetovou špičkou sa môžeme porovnávať len v indikátore pridanej hodnoty vytvorenej v priemysle, kde sme dvanásty. Preto je do budúcnosti veľmi dôležitá podpora výdavkov na vedu, výskum a inovácie. To je jediná cesta, ako udržať konkurencieschopnosť priemyslu.

-Aj vy tvrdíte, že profitujeme z dovozu vyspelých technológií. Nie je to na jednej strane riziko, že nám chýba lepšia úroveň vlastného výskumu?-

To je oblasť, kde máme slabinu. Vezmite si automobilový priemysel. Tam je markantný rozdiel vo využití zahraničných a domácich vstupov a technológií. Zároveň je to však príležitosť pre našich subdodávateľov, no bez rozvoja vedy a výskumu, a teda i väčších výdavkov na vedu a výskum, to nepôjde. A nejde len o peniaze z verejných zdrojov, ale aj o podporu zo strany súkromnej sféry. Platí systém takzvanej páky. Ak vo vyspelých krajinách verejný sektor vydá na vedu a výskum jedno euro, tak súkromná sféra pridá dve. Dôležitú úlohu v tejto oblasti hrá vysoké školstvo. Na jednej nedávnej konferencii povedal predstaviteľ koncernu Siemens, že so svojim výskumom chce prísť do Rakúska, pretože má dobré univerzity. Z toho si musíme vziať príklad aj my. Konkurenčnú schopnosť si udržíme, keď úroveň výskumu na našich vysokých školách dokáže pritiahnúť i výskumné oddelenia zahraničných investorov.

-Pôsobíte na univerzitách v dvoch krajinách, Rakúsku a na Slovensku. Ako by vyznelo porovnanie úrovne štúdia v oboch krajinách?-

Na Slovensku je veľa šikovných a talentovaných študentov i pedagógov, ktorí sa, žiaľ, uplatňujú v

zahraničí. Napríklad na Hospodárskej univerzite vo Viedni je tretí najvyšší počet zahraničných študentov práve zo Slovenska. Aj to je jeden z dôvodov rozdielov, ktoré sú v náš neprospech. Dobrí študenti odchádzajú a to má negatívny vplyv na výučbu. Chýba z ich strany väčší tlak na kvalitu. Okrem toho si myslím, že je potrebné na Slovensku zmeniť zákon o vysokých školách. Vytvára príliš veľa administratívy a hierarchického členenia na školách. Na akademickej pôde musí byť totiž rozhodujúca váha argumentu a nie váha titulu. Máme veľa predpisov a smerníc. Vždy, keď sa snažím prísť s nejakou zmenou, prvé, čo počujem, že sa to nedá, pretože je to proti nejakej internej smernici. Treba sa najprv snažiť nájsť, čo mi príslušný zákon alebo smernica umožňuje a nie čo mi znemožňuje. Zákon navyše nepodporuje takmer vôbec mobilitu vyučujúcich medzi univerzitami, čo je chyba. Pre rozvoj vedy a úrovne vysokých škôl je veľmi prospešné získať na funkčné miesta profesorov docentov a profesorov z iných univerzít a vedeckých pracovísk. Úplne by stačilo, ak by sme mali len funkčné miesta profesorov, ako je to vo väčšine vyspelých krajín. V súčasnej situácii je veľmi ťažké reagovať na nové oblasti výskumu, akou je v ekonómii teraz napríklad industriálna ekonómia, ak sa takejto oblasti na danej univerzite doteraz nikto intenzívne nevenoval. Nemáme takmer šancu niekoho pritiahnúť zvonka. Nehovoriac o predpisoch pri nostrifikácii titulov získaných v zahraničí. Tým chýba konfrontácia názorov a spôsobov hľadania riešení a hráme si len vlastnú ligu.

-Mnohé firmy na Slovensku upozorňujú na to, že im chýbajú kvalifikovaní pracovníci. Vláda preto začala s podporou duálneho vzdelávania na stredných školách. Je to nevyhnutný smer?-

Áno. U nás je potrebné zreformovať prakticky celý vzdelávací systém. Existuje štúdia, ktorá mapuje vzdelávaciu štruktúru v 130 krajinách sveta. V nej sa napr. ukazuje, že pre krajiny, ktoré sa rozvíjajú, je veľmi dôležitý podiel stredoškolsky vzdelaných ľudí. Často sa používa porovnanie Indie a Číny. V Indii je niekoľko špičkových svetových univerzít, no zároveň milióny ľudí bez základného vzdelania. V Číne majú základné vzdelanie všetci, veľká skupina má aj stredoškolské a univerzity nedosahujú úroveň špičkových indických. To porovnanie je aj jedným z dôvodov, ktorým sa vysvetľuje vyššia miera ekonomického rastu v Číne v porovnaní s Indiou. Stredné školstvo sa ukazuje ako mimoriadne dôležité pre ekonomický úspech krajiny a pre rozvoj priemyslu.

-Často sa diskutuje o tom, či nie je Slovensko príliš zraniteľné tým, že sa výrazne orientuje na automobilovú výrobu. Onedlho k nám pribudne štvrtá automobilka. Je takáto orientácia pre slovenskú ekonomiku riziko?-

Pre ekonomiku to stále prináša pozitívne efekty. Dôležité bude, aby si automobilový priemysel na Slovensku zachoval konkurencieschopnosť nielen pre nižšie mzdové náklady, ale aj vysokú technologickú úroveň a konkurenčnú schopnosť svojich výstupov. Preto sú potrebné vyššie výdavky na vedu, výskum a na inovácie.

-Závody automobiliek, ktoré pôsobia na Slovensku, patria k špičkám jednotlivých koncernov s najvyššou produktivitou práce. Čím to je?-

Automobilový výrobcovia prišli na Slovensko s najnovšími technológiami a kvalita pracovnej sily u nás je stále vysoká a jednotkové náklady práce relatívne nízke. Istý nemecký odborník v oblasti automobilového priemyslu sa raz vyjadril, že keby si koncern VW mal vybrať jedno miesto, kde bude vyrábať autá, tak by sa mali rozhodnúť pre Slovensko.

-Hovorí sa o tom, že svetovú ekonomiku čaká nová priemyselná revolúcia 4.0. Čo musí Slovensko urobiť, aby mu neušiel vlak a zachytilo tento trend?-

Táto revolúcia sa už deje. Priemysel sa už viac rokov digitalizuje a automatizuje, a preto je dôležité sa prispôbiť. Tak, aby sme udržali vysoký rast produktivity práce, ktorý tlačí náklady na konkurencieschopnú úroveň a vedeli rýchlo reagovať na požiadavky spotrebiteľov.

-Ako sa zmení priemysel počas tejto revolúcie?-

Ovplyvní ho prepájanie informačných technológií, rôznych databáz s výrobným procesom, v ktorom budú dominovať roboty. Výroba bude úplne v koncepte just-in-time, kde budú presne na seba naväzovať jednotlivé dodávky. Aj preto firmy sťahujú z Ázie späť do Európy mnohé výroby, pretože potrebujú byť flexibilnejšie a to sa dá len pri menších vzdialenostiach. Čoraz viac sa bude vyrábať na objednávku jednotlivých zákazníkov. Bude dôraz na väčšiu presnosť a kvalitu výroby. Firma Siemens uvádza, že v minulosti počas manuálnych kontrol na jeden milión výrobkov pripadlo asi 500 chybných. V súčasnosti pri automatizovanej kontrole a pri osemnásobne vyššej výrobe klesol počet chybných výrobkov na 11,5. Počet zamestnancov však zostal zachovaný.

-Robotizácia a nahrádzanie živej pracovnej sily neživou zrejme bude nevyhnutným javom. Niektoré štúdie hovoria o tom, že tým sa môžu stratiť milióny pracovných miest...-

Upozornil by som na jednu analógiu. V čase prvej priemyselnej revolúcie pracovalo v poľnohospodárstve asi 40% obyvateľstva. V súčasnosti sú to asi 3-4%, no celková zamestnanosť v ekonomike vzrástla. Iným príkladom bol nástup počítačov začiatkom 80-tych rokov minulého storočia, kde sa predpokladalo, že by mohli nahradiť sekretárky. To sa nestalo. Sekretárky ostali, no zmenila sa im náplň práce. Čo sa v budúcnosti zmení, to bude dopyt po vysokokvalifikovaných pracovníkoch, ktorý vzrastie. To však súvisí s tým, že kľúčovú úlohu bude mať vzdelanie, ktorú musíme v najbližších 10-15 rokoch určite zvýšiť.

-Bude sa preferovať skôr technické ako humanitné vzdelanie?-

V porovnaní so súčasnosťou určite áno. Priemysel 4.0 bude potrebovať viac ľudí s technickým vzdelaním i s primeranou výučbou matematiky a analytickými schopnosťami.

[Späť na obsah](#)

28. TO JE ONO! ZVUK PRE MŇA

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 21/03/2016; 55/2016; s.: 48,49; Prečo nie; redakcia]

TESTUJE ZSOLT TÓTH, MANAGING DIRECTOR DHL FREIGHT SLOVAKIA

Vyštudoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. V roku 1999 začal svoju pracovnú kariéru v spoločnosti Coca-Cola Hellenic. Po takmer 10-ročnom pôsobení odišiel z pozície manažéra národnej logistiky a distribúcie pre Česko a Slovensko, kde mal na starosti 400 ľudí. Následne osem rokov pôsobil v Metsa Tissue na pozícii viceprezidenta pre Supply Chain CEE. Od júna 2015 vedie slovenskú divíziu Freight v globálnej spoločnosti DHL. Je ženatý a má 2 deti.

Tri novinky a jeden biznismen, ktorý si ich vyskúša na vlastnej koži.

REPRODUKTORY HARMAN KARDAN. Luxusná verzia prenosných reproduktorov ma nesklamala. Už samotný dizajn vysielal signál "zaslúžim si dôstojné miesto". Ale sú špičkovou zvukovou hračkou do domácnosti alebo exkluzívnym zariadením do kancelárie? Po pár dňoch používania som zistil, že ich využiteľnosť je veľmi široká. Samotné bluetooth pripojenie funguje perfektne, o čom ma presvedčilo aj neskutočne rýchle a bezproblémové pripojenie k mobilu. Výkon 60 W postačuje aj do väčších priestorov a basy sú taktiež špičkové. Sú veľmi príjemným a užitočným spoločníkom aj ako hands free zariadenie pre rodinu, keď spolu voláte starým rodičom. Na tento účel sú však prekvalifikované. A tak mi nedalo, a Onyx Studio 2 si som vyskúšal aj v práci. Reprodukory som pripojil k počítaču a vyskúšal net meeting cez Lync. Úžasné! A v prípade presunu do zasadačky zabezpečila funkčnosť batéria, ktorá vydržala až 4 hodiny. Harman Kardan Onyx Studio 2, cena 199 eur, predáva mzone.sk

5/5

vynimočný dizajn skvelo fungujúce pripojenie k mobilu skvostný zvuk

TELEFÓN NEXUS 5X. Počas posledných 5 rokov som si vyskúšal rôzne operačné systémy. Návrat k Androidu vyvolal vo mne zmiešané pocity. No Android Marshmallow je veľkým pokrokom. Hneď na prvý pohľad ma potešili predinštalované Google aplikácie. Ešte viac ma ale potešili technické parametre samotného telefónu. Citlivý, 5,2" Full HD displej zvyšoval pôžitok pri každej činnosti. Svoje maximum dokázal pri prezeraní fotiek a videonahrávok. Fotoaparát podporovaný dvojitým LED bleskom je adekvátnym doplnkom zariadenia. Neuveriteľných 12,3 Mpix uspokojí aj fajnšmekrov. Jediný chýbajúci detail je optická stabilizácia fotoaparátu pri využívaní selfie tyče. Už si zvykáme a považujeme za štandard snímač odtlačkov prstov. Úsmev na tvári mi vyčaroval len moment, keď ma telefón vyzval nahráť odtlačky 5 prstov. Nadštandard oproti konkurencii. Samotné rozmery telefónu sú tiež vynikajúce. Jednou rukou ovládateľný, jemný a tenký telefón si vyžaduje jemnosť. A čierny displej s kombináciou matnej bielej farby, na druhej strane z kvalitných materiálov, zdôrazňuje exkluzivitu. LG NEXUS 5X, cena za 32 GB od 370 eur, predáva LG

4/5

dobré technické parametre citlivý displej a fotoaparát chýba optická stabilizácia pre selfie tyč

VÍNO CUVEÉ ÚSMEV. Pochádzam z južnoslovenského vinárskeho regiónu, preto k ochutnávke pristupujem vždy s úctou. Moje nadšenie stupňoval fakt, že víno pochádza z rodinnej firmy, ktorá nie je len výrobcom vína, ale aj pestovateľom hrozna a vzniklo spojením štyroch vín – Svätovavrinceckého, Frankovky modrej, Neronetu a Cabernetu Sauvignon. Už pri nalievaní do pohára naznačovalo svoju hodnotu, zrelosť a vážnosť. Krásna tmavočervená farba pripomínala lesné ovocie. Na prvý čuch som cítil jemné ovocné vône, ktoré sa časom menili a po chvíli sa objavila terciárna aróma. "Áno, to je ono, to je to moje, čo ma oslovuje!" víno totiž zrelo 15 mesiacov v dubových sudoch. Nakoniec samotný fakt, že u

nás sa vyrába také kvalitné a cenné červené víno potvrdzuje oddanosť, odbornosť a kvalitu samotného vinára. Víno Cuveé ÚSMEV, ročník 2012, cena 10 eur, predáva vinárstvo Skovajsa

5/5

unikátne spojenie štyroch vín krásna tmavočervená farba výnimočná aróma a chuť

[Späť na obsah](#)

29. Bratislava slzám vidieka neverí

[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 19/03/2016; 66/2016; s.: 14,15; neznáma história; Vladimír Jancura]

Bratislava nie je ešte celé Slovensko. Táto stará pravda sa opäť potvrdila pri nedávnych parlamentných voľbách. Hlavné mesto a blízke okolie volili inak ako "zvyšok" krajiny. Ba čo viac, vidiek – najmä ten odľahlejší – dával v porovnaní s veľkými mestami prednosť iným politickým stranám alebo prinajmenšom riadne zamiešal ich poradím. Akoby regionálne rozdiely, ich odlišná sociálnoekonomická situácia a kultúrno-politická orientácia sa premietli aj do výsledkov volieb. Bolo to tak vždy, alebo ide o nový fenomén?

Vladimír Jancura
©

Bratislava sa chvíľami tvári, akoby si vystačila aj bez vidieka, žije vlastnými problémami a máva sklony si namýšľať, že sú to problémy celého Slovenska. Jej záujmy obhajuje v celoštátnom parlamente – viete koľko? – 59 poslancov, ktorí tu majú trvalý pobyt. A to je viac ako tretina zákonodarného zboru krajiny.

Ak berieme do úvahy aj tých, čo žijú v priľahlých obciach a v satelitných mestečkách Bratislavy, tak ide dokonca – ak som dobre počítal – až o 71 poslancov naprieč politickým spektrom z novozvolenej 150-člennej Národnej rady. Ešte jedny voľby a Bratislavský kraj v nej bude mať väčšinu, hoci je najmenší...

Prítom Bratislava má 450-tisíc obyvateľov (celý Bratislavský kraj 625-tisíc), a Slovensko – takmer 12-krát viac. Isteže, možno až každý druhý Bratislavčan je rodom odinakiaľ, prípadne nemá v tomto meste svoje korene, ale ako často sa dostane na rodné Kysuce, Liptov alebo Zemplín? Raz, dvakrát do roka? A, v každom prípade, bližšie je mu košeľa ako kabát. Na srdci mu leží v prvom rade blaho detí a vnukov, ktorí sa už cítia byť stopercentnými Bratislavčanmi. A porovnávajú sa s európskymi metropolami, nie s Banskou Bystricou alebo s Prešovom, ale s Londýnom, Bruselom, Hamburgom, Viedňou. Veď hlavné mesto Slovenska patrí medzi šesť najrozvinutejších regiónov Európskej únie. Podľa údajov Eurostatu tu na jedného človeka pripadá ročne 33-tisíc eur hrubého domáceho produktu. Trikrát viac ako na strednom a takmer štyrikrát viac ako na východnom Slovensku. Nuž a bohatý chudobnému neverí, tvrdí ľudová múdrosť.

Kedy sa to u nás vlastne začalo, že v parlamente sedí toľko Bratislavčanov, a vôbec poslancov, ktorí súčasný život v iných častiach krajiny poznajú len z počutia, z rôznych hlásení, takpovediac z "rýchlika" alebo zo sporadických výjazdov na predvolebné mítingy?

Odborníci hovoria o roku 1998 ako o medzníkovom, ale pri pátraní po hlbších príčinách bude treba putovať do dávnejšej minulosti.

"Víťaz berie všetko"

Pred osudovými parlamentnými voľbami v roku 1998 zmenila vtedajšia vládna koalícia HZDS–SNS–ZRS volebný zákon tak, že namiesto štyroch volebných obvodov bol tu zrazu jeden jediný – celé územie Slovenska. Všade platili tie isté 150-členné kandidačné listiny politických strán s tými istými volebnými lídrami. Predpokladá sa, že Vladimír Mečiar chcel týmto spôsobom posilniť svoje hnutie i vlastnú pozíciu v politickej súťaži.

Zákon však nemotivoval strany a ich sekretariáty k tomu, aby hľadali v každom regióne vhodných kandidátov s autoritou a dobrou povestou. Prvé a vôbec zvoliteľné miesta na kandidátkach obsadzovali stranícke centrály ľuďmi z vedenia, zástupcami sponzorov, kamarátmi a známymi, na ktorých bolo spoľahnutie a boli vždy poruke. Ostatní sa síce mohli prekrúžkovať dopredu, ale koľkým sa to podarilo?

Odborníci tomu hovoria volebná geometria. Ide o vytváranie volebných obvodov a vytyčovanie ich hraníc, s čím sa dá, mimochodom, doslova čarovať. Vhodným kreslením hraníc obvodov možno napríklad spájať alebo rozdeľovať skupiny sympatizantov jednotlivých strán a vďaka tomu získať pre niektorú z nich určité výhody. Podľa politológa Reina Taageperu z Kalifornskej univerzity je veľkosť

volebného obvodu najvýznamnejším zo všetkých prvkov, ktoré ovplyvňujú celkový charakter a vlastnosti volebných systémov.

Isté prednosti vykazuje aj jediný volebný obvod na území celého štátu, ale má aj veľkú nevýhodu – chyba mu akékoľvek prepojenie na regióny. Bratislavu de facto zastupuje v Národnej rade takmer 60 poslancov, ale mnohé okresy – najmä na východnom Slovensku alebo na juhu stredného Slovenska – tam nemajú ani jedného zástupcu. Preto je jeden volebný obvod vo svete taký zriedkavý. Dnes okrem Slovenska existuje už iba v Holandsku a v Izraeli.

Viac obvodov majú najmä väčšinové alebo kombinované či zmiešané volebné systémy, náš je pomerný, nazýva sa ešte proporcionálny. Pri väčšinovom systéme sa v každom obvode volí iba jeden poslanec spôsobom "víťaz berie všetko". V pomernom systéme voliči volia predovšetkým politické strany, rozhodujú o straníckom zložení parlamentu.

Za habsburskej monarchie platil v Uhorsku väčšinový volebný systém. Krátko po vzniku Československej republiky ho jej zakladatelia odmietli ako vonkoncom neprijateľný najmä pre národnostné menšiny v demokratickom štáte a nezodpovedajúci skutočnému pomeru politických strán. Volebný zákon rozdelil ČSR na 23 volebných viacmandátových krajov. Známy český publicista Ferdinand Peroutka však vo svojej knihe Budovanie štátu upozornil aj na ďalší dôvod – voľby podľa princípu pomerného zastúpenia mali oslabiť "prevahu radikálne socialistických síl". A už prvé voľby v roku 1920 akoby potvrdili tento predpoklad. Vyhrala ich totiž sociálnodemokratická strana. V podmienkach väčšinového systému by jej víťazstvo bolo jednoznačné, tvrdil Peroutka.

Historici sa už dnes viacmenej zhodujú v názore, že na pochovaní prvej ČSR mal výrazný podiel i jej stranícky a volebný systém. Umožnil prejsť do parlamentu aj extrémistickým stranám založeným na národnostnom princípe. Tie najmä po nástupe fašizmu v Európe využívali svoje postavenie na oslabovanie a v konečnom dôsledku na rozbitie štátnych štruktúr.

Napriek tomu princíp pomerného zastúpenia prevzala s istými obmenami po vojne obnovená ČSR (s 28 volebnými viacmandátovými krajmi) a po spoločenskej zmene v novembri 1989 aj Česká a Slovenská Federatívna Republika. A aký volebný systém tu platil v predchádzajúcich štyroch desaťročiach? Až do roku 1954 sa volilo podľa zásady pomerného zastúpenia, pravda, od roku 1948 už len s jedinou kandidátkou Národného frontu. V roku 1954 sa prešlo podľa sovietskeho vzoru na absolútne väčšinový systém, ale už v jednomandátových obvodoch. Kandidáti Národného frontu mohli byť zvolení absolútnou väčšinou hlasov.

Viac sedliackeho rozumu do NR SR

Prečo sa pre prvé pluralitné voľby v júni 1990 znovu zvolil pomerný systém? Zrejme tu zavážili podobné dôvody ako v roku 1920. "V podmienkach, keď sa formovala politická scéna, bol výhodný práve pomerný volebný systém, ktorý pre transformujúce sa krajiny odporúčala i medzinárodná odborná verejnosť," konštatuje Dušan Nikodým z Ústavu štátu a práva SAV. Systém možno zabránil tomu, aby komunisti dosiahli výraznejšie výsledky – vo voľbách do federálneho parlamentu skončili so značným odstupom na druhom mieste, vo voľbách do SNR – až na štvrtom. O 26 rokov neskôr však nezastavil tento systém zjavne extrémistickú Kotlebovu stranu pred bránami parlamentu.

Samostatné Slovensko si totiž po zániku federácie ponechalo voľby podľa princípu pomerného zastúpenia. Podobne aj Česká republika, tam však v roku 2000 aspoň rozšírili počet volebných obvodov na 35 z pôvodných 8. Na Slovensku, naopak, ako sme si už povedali, dva roky predtým sa štyri obvody zredukovali na jeden.

Treba však dodať, že od polovice 90. rokov sa u nás opakovane viedli odborné i politické diskusie o potrebných zmenách volebného systému. Začal s nimi už Mečiar a pokračovali za Dzurindových i Ficových vlád. V hre bol väčšinový, ale predovšetkým zmiešaný systém v rozmanitých podobách. Buď podobný nemeckému, alebo povedzme taký, aký je od roku 2011 aj v Maďarsku. Voliči u našich južných susedov majú vlastne po dva hlasy. Jeden odovzdávajú svojmu kandidátovi vo volebnom obvode a druhý politickej strane. To znamená, že takmer polovicu maďarského parlamentu volia tamojší občania priamo v jednomandátových obvodoch a takmer každý okres v Maďarsku má svojho poslanca. Je tam priame spojenie voliča s jeho zástupcom v zákonodarnom zbore. S podobným návrhom prišiel pred desiatimi rokmi Smer–SD. Polovica poslancov Národnej rady by sa volila kombinovaným spôsobom, druhá polovica – pomerným. Vzniklo by 75 jednomandátových obvodov a osem volebných krajov, v ktorých by 75 poslancov vyberali voliči na základe kandidátok politických strán.

Politológ Radoslav Štefančík, ktorý pôsobí na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, už dávnejšie vyslovil názor, že prepojiť regióny možno i jednoduchším spôsobom: "Stačí vytvoriť niekoľko viacmandátových volebných obvodov a ešte viac posilniť váhu prednostných hlasov." Prihovára sa za osem obvodov, ktoré by kopirovali regionálne členenie Slovenska.

Ako však ukazujú najnovšie výskumy, na Slovensku sa prehlbujú rozdiely nielen medzi regiónmi, ale aj vnútri niektorých regiónov. "Ak ideme dovnútra regiónov, tak čím ďalej zo západu Slovenska na východ, tým väčšie nerovnosti v príjmoch pozorovať medzi okresmi toho-ktorého kraja," upozorňuje Iveta Pauhoufová z Ekonomického ústavu SAV. Bratislava neverí slzám Košického kraja a Košice zase, povedzme, sťažnostiam Sobraniec, ktorých sa v slovenskom parlamente nemá kto zastáť.

Čo by sa stalo, keby mal každý okres v Národnej rade svojho poslanca? Ťažko povedať, ale Bratislava by ich tam mala možno už len 13 alebo 14. A v rozhodnutiach parlamentu by sa možno prejavilo aj o čosi viac sedliackeho rozumu. Takmer každá nová slovenská vláda si zvyčajne predsavzala zmenu volebného systému, nakoniec však všetko zostalo po starom...

Dost' bolo bratislavocentrizmu

Ale nejde len o volebný systém, tobôž o volebnú geometriu. Kedysi bol vidiek v parlamente zastúpený stranami, ktoré vznikali na presadzovanie jeho špecifických záujmov. Za prvej ČSR to bola aj na Slovensku agrárna strana, presnejšie Republikánska strana poľnohospodárskeho a maloroľníckeho ľudu. Jedným z jej popredných predstaviteľov bol Milan Hodža v v 20. a 30. rokoch minulého storočia patrila medzi vedúce politické subjekty, vyhrávala voľby, tvorila vládne koalície. Hodža bol jedno obdobie dokonca československým premiérom.

To však boli celkom iné časy. V poľnohospodárstve vtedy pracovali dve tretiny slovenského obyvateľstva. Ako píše vo svojej monografii Matej Hanula z Historického ústavu SAV, aj pre slovenských agrárnikov bol príznačný konzervativizmus, ktorý "vychádzal zo života na vidieku, riadiaceho sa nemennými zákonmi, predovšetkým zákonom pôdy". Podľa ďalšieho predstaviteľa slovenského agrárneho hnutia, sociológa Antona Štefánka agrarizmus videl ideál "v čistom a pracovitom živote roľníka, ktorý nezná fanatizmu stavovského, náboženského, nacionalistického, ale verí v pozvoľný pokrok".

Agrárnici boli stúpenkami súkromného vlastníctva pôdy, stávali sa proti radikálnym prejavom socializmu, ale aj za odstránenie najkrikľavejších nedostatkov kapitalizmu. Nakoniec však prehrali boj o slovenskú dedinu s ľudákmi. Po roku 1989 bolo niekoľko pokusov obrodíť tradície politického agrarizmu. Ale či už Hnutie poľnohospodárov SR alebo Roľnícka strana Slovenska zaznamenali volebný úspech v roku 1994 len v blokoch s väčšími stranami (s HZDS a Spoločnou voľbou). Ich nasledovníčky, napríklad Agrárna strana vidieka založená v roku 2003, však utrpeli úplne fiasko. Na našom vidieku sa postupne etablovali väčšie, spravidla širokospektrálne strany (najprv HZDS, potom SmerSD), potom také ako KDH či SNS, ktoré sa hlásia k niektorým tradičným hodnotám vidieka, alebo maďarské koalície, ktoré na národnostne zmiešanom území nachádzajú svoj prirodzený elektorát. Vo svojej politickej agende majú zastúpené – každá strana v rozdielnej miere – aj riešenie problémov vidieka. Dokonca sa objavuje aj medzi ich prioritami, ale vládne strany zvyknú mať toľko priorit, až sa stráca pôvodný význam tohto pojmu. KDH možno aj preto teraz vo voľbách prepadlo, zato je tu Kotlebova strana, ktorá do svojej výbavy prevzala aj ľudácke dedičstvo, páčivé radikálne heslá a, ako vidíme, u časti vidiečanov zabodovala.

Svet sa zmenil, zmenil sa aj vidiek, dominujú v ňom iné funkcie. Aj na Slovensku sa poľnohospodárstvom živí už len 5 percent obyvateľstva. To však neznamená, že vidiek prestal existovať a že nemá osobitné potreby a záujmy. Isteže, otázne je, čo ešte je a čo už nie je vidiek. Väčších miest s viac ako 40-tisíc obyvateľmi tu máme pätnásť, ostatné sa inde považujú za mestečká, malomestá. A obce? Máme ich viac ako 2 900. Na mape je Slovensko malé, ale zväčšujú ho úzke doliny, parafrázujeme spisovateľa Rudolfa Slobodu. V každej sú osady a dediny a takmer každá dolina je preto iná...

Čo je však dôležitejšie, tzv. urbánno-rurálny konflikt a odpor vidieka proti "bratislavocentrizmu", alebo prinajmenšom výrazné napätie medzi mestom a vidiekom na Slovensku trvá. Prejavuje sa aj vo volebnom správaní ľudí. Čím menšie sídlo, tým spravidla väčšia účasť voličov, ktorí vyznávajú "trocha" iné hodnoty ako priemerný Bratislavčan. Potvrdzujú to výskumy Vladimíra Krivého zo Sociologického ústavu SAV i odborníka na geografiu volieb Martina Pleviščáka z Univerzity Komenského v Bratislave. Jedine vo voľbách 1998 sa mestá natoľko zmobilizovali, že aj účasťou predstihli vidiek. To však bola výnimočná situácia.

Čo nás čaká, ak sa problém nebude riešiť? Vidiek, najmä ten odľahlejší s hladovými dolinami a dlhodobou nezamestnanosťou, prejaví asi ešte viac pochopenia pre združenia podobné Pospolitosťi či strany typu tej Kotlebovej a prepadne radikálnejším náladám. Znovu sa nastolí na rôznych fórach otázka hlavného mesta – nevýhodnej excentrickej polohy Bratislavy vo vzťahu k ostatnému slovenskému územiu, najmä k slovenskému východu. Čo ak práve preto myslí predovšetkým na seba? Kto vie, možno až potom sa politické elity odhodlajú k činu...?

Foto:

Milan Hodža bol za prvej republiky najvyšším predstaviteľom agrárnej strany na Slovensku. Dnes slovenskému vidieku nepraje nielen politická scéna, ale ani volebný systém. FOTO: TOMÁŠ ŠTÁSTK A / iDNES.CZ / PROFIMEDIA

Za prvej ČSR prichádzal vidiek do Bratislavy aj takto slávnostne v krojoch (v roku 1937 pri odhalení pomníka Hviezdoslava).
ZDROJ: CESK ATELEVIZE.CZ

[Späť na obsah](#)

30. Slovensko je špička v raste produktivity práce, potrebuje však viac

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 20/03/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Bratislava 20. marca (TASR) - Slovensko patrí ku krajinám so špičkovým priemyslom. Bez väčších investícií do vedy, výskumu a inovácií a bez reformy vzdelávacieho systému si túto pozíciu do budúcnosti neudrží. Práve vzdelávanie je kľúčové pre prispôsobenie sa novej priemyselnej revolúcii 4.0, ktorá už mení ekonomiku okolo nás. Povedal v rozhovore v rámci multimediálneho projektu TASR Osobnosti: tváre, myšlienky dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej Univerzity v Bratislava** a člen Katedry hospodárskej politiky Mikuláš Luptáčik. Predtým bol univerzitným profesorom na Hospodárskej univerzite vo Viedni, kde i naďalej pôsobí.

-Ešte pred dvomi desiatkami rokov sa študenti ekonómie učili, že budúcnosťou je takzvaná terciárna sféra, teda služby. No zdá sa, že je to inak. Opäť sa čoraz viac skloňuje slovo výroba. Dochádza teda v Európe k renesancii priemyslu?-

Áno, je to tak, hoci niektoré štatistické údaje navonok ukazujú opak. Podiel priemyslu na hrubej pridanej hodnote klesá, rovnako aj podiel zamestnaných v tomto odvetví. Tento prvý pohľad je však zavádzajúci. V súčasnosti je v ekonomike vysoká deľba práce, ktorá zvyšuje jej produktivitu. Priemysel svojou výrobou generuje významné efekty pre všetky odvetvia národného hospodárstva, najmä pre služby, ktoré tým nevznikajú akoby na zelenej lúke, ale priamo sa naň viažu. Tým, že produktivita práce v priemysle rastie oveľa rýchlejšie ako v službách, tak to vedie k nižším nákladom a nižším relatívnym cenám priemyselných výrobkov v porovnaní s cenami služieb, a teda sa opticky podiel priemyslu znižuje. Význam priemyslu je však aj v tom, že to vždy bol a je motor inovácií.

-Je v podpore priemyslu aj súčasná výhoda a dôvod rozmachu nemeckej ekonomiky, ktorá v minulých desaťročiach nepodľahla tlaku na deindustrializáciu?-

Áno. Podiel priamo zamestnaných v celom priemysle je menší ako v službách. No ak sa na to pozrieme inak a položíme si otázku, koľko potrebujeme zamestnancov, aby sme uspokojili dopyt po priemyselných výrobkoch, tak sa pýtame na počet ľudí, ktorí sú nepriamo zamestnaní v priemysle. Vtedy sa dostaneme k údaju, že až jednu tretinu zamestnancov generuje priemysel, čo je viac ako generuje odvetvie služieb. Preto je nepresné a zavádzajúce hovoriť o deindustrializácii.

-Ako je na tom slovenský priemysel?-

V roku 1995 bol podiel priemyslu Slovensku na hrubej pridanej hodnote tretí najvyšší v Európe. Tento ukazovateľ je v súčasnosti o niečo nižší, no stále sme porovnateľní s Nemeckom, Rakúskom alebo Českom, čo sú tradičné priemyselné centrá. Veľmi dobrú pozíciu si držíme v produktivite práce. Za posledné obdobie bol jej rast na Slovensku najvyšší v Európe. Ukazuje sa, že zahraničné investície s prísunom nových technológií prinášajú svoje ovocie. Do budúcnosti však musíme pridať v oblasti inovácií. Ukazuje to aj aktuálny index inovácií vo svete, kde sme sa síce za posledný rok mierne posunuli dopredu, na 39. miesto, ale v jeho čiastkových a dôležitých ukazovateľoch, ako sú napríklad výška tzv. intelektuálnych aktív a intenzita výdavkov na vedu a výskum, sme na tom horšie. So svetovou špičkou sa môžeme porovnávať len v indikátore pridanej hodnoty vytvorenej v priemysle, kde sme dvanásť. Preto je do budúcnosti veľmi dôležitá podpora výdavkov na vedu, výskum a inovácie. To je jediná cesta, ako udržať konkurencieschopnosť priemyslu.

-Aj vy tvrdíte, že profitujeme z dovozu vyspelých technológií. Nie je to na jednej strane riziko, že nám chýba lepšia úroveň vlastného výskumu?-

To je oblasť, kde máme slabinu. Vezmite si automobilový priemysel. Tam je markantný rozdiel vo využití zahraničných a domácich vstupov a technológií. Zároveň je to však príležitosť pre našich subdodávateľov, no bez rozvoja vedy a výskumu, a teda i väčších výdavkov na vedu a výskum, to nepôjde. A nejde len o peniaze z verejných zdrojov, ale aj o podporu zo strany súkromnej sféry. Platí

systém takzvanej páky. Ak vo vyspelých krajinách verejný sektor vydá na vedu a výskum jedno euro, tak súkromná sféra pridá dve. Dôležitú úlohu v tejto oblasti hrá vysoké školstvo. Na jednej nedávnej konferencii povedal predstaviteľ koncernu Siemens, že so svojim výskumom chcú prísť do Rakúska, pretože má dobré univerzity. Z toho si musíme vziať príklad aj my. Konkurenčnú schopnosť si udržíme, keď úroveň výskumu na našich vysokých školách dokáže pritiahnúť i výskumné oddelenia zahraničných investorov.

-Pôsobíte na univerzitách v dvoch krajinách, Rakúsku a na Slovensku. Ako by vyznelo porovnanie úrovne štúdia v oboch krajinách?-

Na Slovensku je veľa šikovných a talentovaných študentov i pedagógov, ktorí sa, žiaľ, uplatňujú v zahraničí. Napríklad na Hospodárskej univerzite vo Viedni je tretí najvyšší počet zahraničných študentov práve zo Slovenska. Aj to je jeden z dôvodov rozdielov, ktoré sú v náš neprospech. Dobrí študenti odchádzajú a to má negatívny vplyv na výučbu. Chýba z ich strany väčší tlak na kvalitu. Okrem toho si myslím, že je potrebné na Slovensku zmeniť zákon o vysokých školách. Vytvára príliš veľa administratívy a hierarchického členenia na školách. Na akademickej pôde musí byť totiž rozhodujúca váha argumentu a nie váha titulu. Máme veľa predpisov a smerníc. Vždy, keď sa snažím prísť s nejakou zmenou, prvé, čo počujem, že sa to nedá, pretože je to proti nejakej internej smernici. Treba sa najprv snažiť nájsť, čo mi príslušný zákon alebo smernica umožňuje a nie čo mi znemožňuje. Zákon navyše nepodporuje takmer vôbec mobilitu vyučujúcich medzi univerzitami, čo je chyba. Pre rozvoj vedy a úrovne vysokých škôl je veľmi prospešné získať na funkčné miesta profesorov docentov a profesorov z iných univerzít a vedeckých pracovísk. Úplne by stačilo, ak by sme mali len funkčné miesta profesorov, ako je to vo väčšine vyspelých krajín. V súčasnej situácii je veľmi ťažké reagovať na nové oblasti výskumu, akou je v ekonómii teraz napríklad industriálna ekonómia, ak sa takejto oblasti na danej univerzite doteraz nikto intenzívne nevenoval. Nemáme takmer šancu niekoho pritiahnúť zvonka. Nehovoriac o predpisoch pri nostrifikácii titulov získaných v zahraničí. Tým chýba konfrontácia názorov a spôsobov hľadania riešení a hráme si len vlastnú lígu.

-Mnohé firmy na Slovensku upozorňujú na to, že im chýbajú kvalifikovaní pracovníci. Vláda preto začala s podporou duálneho vzdelávania na stredných školách. Je to nevyhnutný smer?-

Áno. U nás je potrebné zreformovať prakticky celý vzdelávací systém. Existuje štúdia, ktorá mapuje vzdelávaciu štruktúru v 130 krajinách sveta. V nej sa napr. ukazuje, že pre krajiny, ktoré sa rozvíjajú, je veľmi dôležitý podiel stredoškolsky vzdelaných ľudí. Často sa používa porovnanie Indie a Číny. V Indii je niekoľko špičkových svetových univerzít, no zároveň milióny ľudí bez základného vzdelania. V Číne majú základné vzdelanie všetci, veľká skupina má aj stredoškolské a univerzity nedosahujú úroveň špičkových indických. To porovnanie je aj jedným z dôvodov, ktorým sa vysvetľuje vyššia miera ekonomického rastu v Číne v porovnaní s Indiou. Stredné školstvo sa ukazuje ako mimoriadne dôležité pre ekonomický úspech krajiny a pre rozvoj priemyslu.

-Často sa diskutuje o tom, či nie je Slovensko príliš zraniteľné tým, že sa výrazne orientuje na automobilovú výrobu. Onedlho k nám pribudne štvrtá automobilka. Je takáto orientácia pre slovenskú ekonomiku riziko?-

Pre ekonomiku to stále prináša pozitívne efekty. Dôležité bude, aby si automobilový priemysel na Slovensku zachoval konkurencieschopnosť nielen pre nižšie mzdové náklady, ale aj vysokú technologickú úroveň a konkurenčnú schopnosť svojich výstupov. Preto sú potrebné vyššie výdavky na vedu, výskum a na inovácie.

-Závody automobiliek, ktoré pôsobia na Slovensku, patria k špičkám jednotlivých koncernov s najvyššou produktivitou práce. Čím to je?-

Automobilový výrobcovia prišli na Slovensko s najnovšími technológiami a kvalita pracovnej sily u nás je stále vysoká a jednotkové náklady práce relatívne nízke. Istý nemecký odborník v oblasti automobilového priemyslu sa raz vyjadril, že keby si koncern VW mal vybrať jedno miesto, kde bude vyrábať autá, tak by sa mali rozhodnúť pre Slovensko.

-Hovorí sa o tom, že svetovú ekonomiku čaká nová priemyselná revolúcia 4.0. Čo musí Slovensko urobiť, aby mu neušiel vlak a zachytilo tento trend?-

Táto revolúcia sa už deje. Priemysel sa už viac rokov digitalizuje a automatizuje, a preto je dôležité sa prispôbiť. Tak, aby sme udržali vysoký rast produktivity práce, ktorý tlačí náklady na konkurencieschopnú úroveň a vedeli rýchlo reagovať na požiadavky spotrebiteľov.

-Ako sa zmení priemysel počas tejto revolúcie?-

Ovplyvní ho prepájanie informačných technológií, rôznych databáz s výrobným procesom, v ktorom

budú dominovať roboty. Výroba bude úplne v koncepte just-in-time, kde budú presne na seba naväzovať jednotlivé dodávky. Aj preto firmy sťahujú z Ázie späť do Európy mnohé výroby, pretože potrebujú byť flexibilnejšie a to sa dá len pri menších vzdialenostiach. Čoraz viac sa bude vyrábať na objednávku jednotlivých zákazníkov. Bude dôraz na väčšiu presnosť a kvalitu výroby. Firma Siemens uvádza, že v minulosti počas manuálnych kontrol na jeden milión výrobkov pripadlo asi 500 chybných. V súčasnosti pri automatizovanej kontrole a pri osemnásobne vyššej výrobe klesol počet chybných výrobkov na 11,5. Počet zamestnancov však zostal zachovaný.

-Robotizácia a nahrádzanie živej pracovnej sily neživou zrejme bude nevyhnutným javom. Niektoré štúdie hovoria o tom, že tím sa môžu stratiť milióny pracovných miest...-

Upozornil by som na jednu analógiu. V čase prvej priemyselnej revolúcie pracovalo v poľnohospodárstve asi 40% obyvateľstva. V súčasnosti sú to asi 3-4%, no celková zamestnanosť v ekonomike vzrástla. Iným príkladom bol nástup počítačov začiatkom 80-tych rokov minulého storočia, kde sa predpokladalo, že by mohli nahradiť sekretárky. To sa nestalo. Sekretárky ostali, no zmenila sa im náplň práce. Čo sa v budúcnosti zmení, to bude dopyt po vysokokvalifikovaných pracovníkoch, ktorý vzrastie. To však súvisí s tým, že kľúčovú úlohu bude mať vzdelanie, ktorú musíme v najbližších 10-15 rokoch určite zvýšiť.

-Bude sa preferovať skôr technické ako humanitné vzdelanie?-

V porovnaní so súčasnosťou určite áno. Priemysel 4.0 bude potrebovať viac ľudí s technickým vzdelaním i s primeranou výučbou matematiky a analytickými schopnosťami.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

31. Ministerstvo zdravotníctva má riadiť krízový manažér

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 21/03/2016; 55/2016; s.: 3; SPRAVODAJSTVO; Martina Chudá, vor]

ZDRAVOTNÍCTVO

Funkciu by mohol dostať riaditeľ Pošty Tomáš Drucker. Pozdáva sa aj odborníkom.

Martina Chudá, vor

Bratislava – Post ministra zdravotníctva v novej, tretej Ficovej vláde obsadí politická strana Smer. Predseda strany Robert Fico avizoval, že do čela tohto rezortu plánuje navrhnuť človeka, ktorý nebude pochádzať z prostredia žiadnych finančných skupín. "Bude to krízový manažér," povedal Fico v nedeľnej diskusnej relácii TA3 V politike. Krízový manažér je podľa neho človek, ktorý nemá väzby na najznámejšie súkromné skupiny alebo niektorých lekárov a ktorý do tohto rezortu prinesie nový vietor. Podľa zistení HN by mal na tento post zasadiť Tomáš Drucker, ktorý sa prejavil ako krízový manažér aj vo vedení Slovenskej pošty. Na obsadenie ministerskej stoličky sa skloňuje však aj druhé meno Martin Filko, ktorý pôsobil ako hlavný ekonóm na ministerstve financií. "Drucker je krízovým manažérom a neriešil by akútne problémy prvýkrát, zatiaľ čo Filko krízovým manažérom nie je," zhodnotil analytik Stredoeurópskeho inštitútu pre zdravotnú politiku Tomáš Szalay.

Problémový rezort

To, že ide o "nelekárske" mená, je podľa neho dobré. "Post ministra zdravotníctva je totiž viac manažérska pozícia ako medicínska," tvrdí Szalay. V parlamente to však bude mať podľa neho nový minister ťažké kvôli "naširoko rozkročenej koalícii". Zdravotníctvo považuje za rezort, v ktorom oproti iným hrozí v budúcnosti najviac výbušných problémov. Jeho rozsah a dosah je podľa Szalaya totiž taký veľký, že na vyriešenie problémov v nich by bol potrebný Harry Potter so svojím čarovným prúťikom. Nie je si preto istý, či v ňom môžeme očakávať zásadné zmeny. Keďže ide o kľúčový rezort, podľa predsedu politickej strany Sieť Radoslava Procházku bude dôležitá spoločná zodpovednosť politických strán napriek tomu, že šéfa postu nominuje strana Smer.

Kľúč vidia v zomknutosti a podpore

"Našou úlohou je, aby ľudia cítili, že sa niečo v zdravotníctve deje a že situácia sa zlepšuje," povedal na TA3 predseda MostaHíd Béla Bugár, podľa ktorého bude manažér robiť aj bolestivé opatrenia, ale musí hlavne cítiť podporu od celej koalície. Predseda SNS Andrej Danko zas vyzdvihol to, že je potrebné urobiť viditeľnú hranicu medzi štátnou a súkromnou zdravotnou starostlivosťou. "Priorita je, aby bola ľuďom poskytovaná základná zdravotná starostlivosť na úrovni," dodal. Medzi najväčšie výzvy, na ktoré by sa mal nový minister zdravotníctva podľa Szalaya zamerať, patrí napríklad vysoký dlh nemocníc,

rozpočtová diera v kapitole zdravia na rok 2016 a nedostatočná dostupnosť zdravotnej starostlivosti a potrebných liekov.

Kto je Martin Filko

Ekonom, ktorý je aktívny vo verejnej politike. V druhej vláde Roberta Fica pôsobil vo funkcii hlavného ekonóma Ministerstva financií SR a riaditeľa Inštitútu finančnej politiky. Inicializoval vznik skupinového blogu Radostná veda. V ňom vylíčil vo februári 2008 plagiátorstvo na bratislavskej **Ekonomickej univerzite**. Nasledujúce dva roky bol poradcom ministra financií SR Jána Počiatka, keď zrealizoval zníženie cien liekov na Slovensku ich porovnávaním so zahraničím. Počas premiérovania Ivety Radičovej pracoval ako jej poradca.

Kto je Tomáš Drucker

Absolvoval inžinierske štúdium na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave a magisterské štúdium práva na Trnavskej univerzite. Pôsobí ako predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Slovenskej pošty od mája 2012. V minulosti sedel i na stoličke predsedníctva dozornej rady Jadrovej a vyradovacej spoločnosti. Ďalej pracoval a viedol projekty zlučenia súkromných aj štátnych zdravotných poisťovní, podieľal sa i na príprave koncepcie pre reformu financovania zdravotníctva. Má tridsaťšesť rokov, je ženatý, má dve deti.

[Späť na obsah](#)

32. Bratislava slzám vidieka neverí

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 21/03/2016; Žurnál; Vladimír Jancura]

Regionálne rozdiely, odlišná sociálno-ekonomická situácia a kultúrno-politická orientácia sa premietli aj do výsledkov volieb. Bolo to tak vždy, alebo ide o nový fenomén?

Milan Hodža bol za prvej republiky najvyšším predstaviteľom agrárnej strany na Slovensku. Dnes slovenskému vidieku nepraje nielen politická scéna, ale ani volebný systém.

Autor - Wikipédia.org

Bratislava sa chvíľami tvári, akoby si vystačila aj bez vidieka, žije vlastnými problémami a máva sklony si namýšľať, že sú to problémy celého Slovenska. Jej záujmy obhaja v celoštátnom parlamente – viete koľko? – 59 poslancov, ktorí tu majú trvalý pobyt. A to je viac ako tretina zákonodarného zboru krajiny.

Ak berieme do úvahy aj tých, čo žijú v priľahlých obciach a v satelitných mestečkách Bratislavy, tak ide dokonca – ak som dobre počítal – až o 71 poslancov naprieč politickým spektrom z novozvolenej 150-člennej Národnej rady. Ešte jedny voľby a Bratislavský kraj v nej bude mať väčšinu, hoci je najmenší...

Pritom Bratislava má 450-tisíc obyvateľov (celý Bratislavský kraj 625-tisíc), a Slovensko – takmer 12-krát viac. Isteže, možno až každý druhý Bratislavčan je rodom odinakiaľ, prípadne nemá v tomto meste svoje korene, ale ako často sa dostane na rodné Kysuce, Liptov alebo Zemplín? Raz, dvakrát do roka? A, v každom prípade, bližšie je mu košeľa ako kabát. Na srdci mu leží v prvom rade blaho detí a vnukov, ktorí sa už cítia byť stopercentnými Bratislavčanmi. A porovnávajú sa s európskymi metropolami, nie s Banskou Bystricou alebo s Prešovom, ale s Londýnom, Bruselom, Hamburgom, Viedňou. Veď hlavné mesto Slovenska patrí medzi šesť najrozvinutejších regiónov Európskej únie. Podľa údajov Eurostatu tu na jedného človeka pripadá ročne 33-tisíc eur hrubého domáceho produktu. Trikrát viac ako na strednom a takmer štyrikrát viac ako na východnom Slovensku. Nuž a bohatý chudobnému neverí, tvrdí ľudová múdrosť.

Kedy sa to u nás vlastne začalo, že v parlamente sedí toľko Bratislavčanov, a vôbec poslancov, ktorí súčasný život v iných častiach krajiny poznajú len z počutia, z rôznych hlásení, takpovediac z "rychlíka" alebo zo sporadických výjazdov na predvolebné mítingy? Odborníci hovoria o roku 1998 ako o medzníkovom, ale pri pátraní po hlbších príčinách bude treba putovať do dávnejšej minulosti.

"Víťaz berie všetko"

Pred osudovými parlamentnými voľbami v roku 1998 zmenila vtedajšia vládna koalícia HZDS-SNS-ZRS volebný zákon tak, že namiesto štyroch volebných obvodov bol tu zrazu jeden jediný – celé územie Slovenska. Všade platili tie isté 150-členné kandidačné listiny politických strán s tými istými volebnými lídrami. Predpokladá sa, že Vladimír Mečiar chcel týmto spôsobom posilniť svoje hnutie i vlastnú pozíciu v politickej súťaži.

Zákon však nemotivoval strany a ich sekretariáty k tomu, aby hľadali v každom regióne vhodných

kandidátov s autoritou a dobrou povestou. Prvé a vôbec zvoliteľné miesta na kandidátkach obsadzovali stránicke centrály ľuďmi z vedenia, zástupcami sponzorov, kamarátmi a známymi, na ktorých bolo spoľahnutie a boli vždy poruke. Ostatní sa síce mohli prekrúžkovať dopredu, ale koľkým sa to podarilo?

Odborníci tomu hovoria volebná geometria. Ide o vytváranie volebných obvodov a vytyčovanie ich hraníc, s čím sa dá, mimochodom, doslova čarovať. Vhodným kreslením hraníc obvodov možno napríklad spájať alebo rozdeľovať skupiny sympatizantov jednotlivých strán a vďaka tomu získať pre niektorú z nich určité výhody. Podľa politológa Reina Taagepera z Kalifornskej univerzity je veľkosť volebného obvodu najvýznamnejším zo všetkých prvkov, ktoré ovplyvňujú celkový charakter a vlastnosti volebných systémov.

Isté prednosti vykazuje aj jediný volebný obvod na území celého štátu, ale má aj veľkú nevýhodu – chýba mu akékoľvek prepojenie na regióny. Bratislavu de facto zastupuje v Národnej rade takmer 60 poslancov, ale mnohé okresy – najmä na východnom Slovensku alebo na juhu stredného Slovenska – tam nemajú ani jedného zástupcu. Preto je jeden volebný obvod vo svete taký zriedkavý. Dnes okrem Slovenska existuje už iba v Holandsku a v Izraeli.

Viac obvodov majú najmä väčšinové alebo kombinované či zmiešané volebné systémy, náš je pomerný, nazýva sa ešte proporcionálny. Pri väčšinovom systéme sa v každom obvode volí iba jeden poslanec spôsobom "víťaz berie všetko". V pomernom systéme voliči volia predovšetkým politické strany, rozhodujú o stranickom zložení parlamentu.

Za habsburskej monarchie platil v Uhorsku väčšinový volebný systém. Krátko po vzniku Československej republiky ho jej zakladatelia odmietli ako vonkoncom neprijateľný najmä pre národnostné menšiny v demokratickom štáte a nezodpovedajúci skutočnému pomeru politických strán. Volebný zákon rozdelil ČSR na 23 volebných viacmandátových krajov. Známy český publicista Ferdinand Peroutka však vo svojej knihe Budovanie štátu upozornil aj na ďalší dôvod – voľby podľa princípu pomerného zastúpenia mali oslabiť "prevahu radikálne socialistických síl". A už prvé voľby v roku 1920 akoby potvrdili tento predpoklad. Vyhrala ich totiž sociálnodemokratická strana. V podmienkach väčšinového systému by jej víťazstvo bolo jednoznačné, tvrdil Peroutka.

Historici sa už dnes viac-menej zhodujú v názore, že na pochovaní prvej ČSR mal výrazný podiel i jej stranický a volebný systém. Umožnil prejsť do parlamentu aj extrémistickým stranám založeným na národnostnom princípe. Tie najmä po nástupe fašizmu v Európe využívali svoje postavenie na oslabovanie a v konečnom dôsledku na rozbitie štátnych štruktúr.

Napriek tomu princíp pomerného zastúpenia prevzala s istými obmenami po vojne obnovená ČSR (s 28 volebnými viacmandátovými krajmi) a po spoločenskej zmene v novembri 1989 aj Česká a Slovenská Federatívna Republika. A aký volebný systém tu platil v predchádzajúcich štyroch desaťročiach? Až do roku 1954 sa volilo podľa zásady pomerného zastúpenia, pravda, od roku 1948 už len s jedinou kandidátkou Národného frontu. V roku 1954 sa prešlo podľa sovietskeho vzoru na absolútne väčšinový systém, ale už v jednomandátových obvodoch. Kandidáti Národného frontu mohli byť zvolení absolútnou väčšinou hlasov.

Viac sedliackeho rozumu do NR SR

Vzniká otázka, prečo sa pre prvé pluralitné voľby v júni 1990 znovu zvolil pomerný systém. Zrejme tu zavážili podobné dôvody ako v roku 1920. "V podmienkach, keď sa formovala politická scéna, bol výhodný práve pomerný volebný systém, ktorý pre transformujúce sa krajiny odporúčala i medzinárodná odborná verejnosť," konštatuje Dušan Nikodým z Ústavu štátu a práva SAV.

Systém možno zabránil tomu, aby komunisti dosiahli výraznejšie výsledky – vo voľbách do federálneho parlamentu skončili so značným odstupom na druhom mieste, vo voľbách do SNR – až na štvrtom. O 26 rokov neskôr však nezastavil tento systém zjavne extrémistickú Kotlebovu stranu pred bránami parlamentu.

Samostatné Slovensko si totiž po zániku federácie ponechalo voľby podľa princípu pomerného zastúpenia. Podobne aj Česká republika, tam však v roku 2000 aspoň rozšírili počet volebných obvodov na 35 z pôvodných 8. Na Slovensku, naopak, ako sme si už povedali, dva roky predtým sa štyri obvody zredukovali na jeden.

Treba však dodať, že od polovice 90. rokov sa u nás opakovane viedli odborné i politické diskusie o potrebných zmenách volebného systému. Začal s nimi už Mečiar a pokračovali za Dzurindových i Ficových vlád. V hre bol väčšinový, ale predovšetkým zmiešaný systém v rozmanitých podobách. Buď podobný nemeckému, alebo povedzme taký, aký je od roku 2011 aj v Maďarsku. Voliči u našich južných susedov majú vlastne po dva hlasy. Jeden odovzdávajú svojmu kandidátovi vo volebnom obvode a druhý politickej strane. To znamená, že takmer polovicu maďarského parlamentu volia tamojší občania

primo v jednomandátových obvodoch a takmer každý okres v Maďarsku má svojho poslanca. Je tam priame spojenie voliča s jeho zástupcom v zákonodarnom zbore.

S podobným návrhom prišiel pred desiatimi rokmi Smer-SD. Polovica poslancov Národnej rady by sa volila kombinovaným spôsobom, druhá polovica – pomerným. Vzniklo by 75 jednomandátových obvodov a osem volebných krajov, v ktorých by 75 poslancov vyberali voliči na základe kandidátok politických strán.

Politológ Radoslav Štefančík, ktorý pôsobí na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, už dávnejšie vyslovil názor, že prepojiť regióny možno i jednoduchším spôsobom: "Stačí vytvoriť niekoľko viacmandátových volebných obvodov a ešte viac posilniť váhu prednostných hlasov." Prihovára sa za osem obvodov, ktoré by kopirovali regionálne členenie Slovenska.

Ako však ukazujú najnovšie výskumy, na Slovensku sa prehľbujú rozdiely nielen medzi regiónmi, ale aj vnútri niektorých regiónov. "Ak ideme dovnútra regiónov, tak čím ďalej zo západu Slovenska na východ, tým väčšie nerovnosti v príjmoch pozorovať medzi okresmi toho-ktorého kraja," upozorňuje Ivetta Pauhoufová z Ekonomického ústavu SAV. Bratislava neverí slzám Košického kraja a Košice zase, povedzme, sťažnostiam Sobraniec, ktorých sa v slovenskom parlamente nemá kto zastáť.

Čo by sa stalo, keby mal každý okres v Národnej rade svojho poslanca? Ťažko povedať, ale Bratislava by ich tam mala možno už len 13 alebo 14. A v rozhodnutiach parlamentu by sa možno prejavilo aj o čosi viac sedliackeho rozumu. Takmer každá nová slovenská vláda si zvyčajne predsavzala zmenu volebného systému, nakoniec však všetko zostalo po starom...

Dost' bolo bratislavocentrizmu

Ale nejde len o volebný systém, tobôž o volebnú geometriu. Kedysi bol vidiek v parlamente zastúpený stranami, ktoré vznikali na presadzovanie jeho špecifických záujmov. Za prvej ČSR to bola aj na Slovensku agrárna strana, presnejšie Republikánska strana poľnohospodárskeho a maloroľníckeho ľudu. Jedným z jej popredných predstaviteľov bol Milan Hodža v 20. a 30. rokoch minulého storočia patrila medzi vedúce politické subjekty, vyhrávala voľby, tvorila vládne koalície. Hodža bol jedno obdobie dokonca československým premiérom.

To však boli celkom iné časy. V poľnohospodárstve vtedy pracovali dve tretiny slovenského obyvateľstva. Ako píše vo svojej monografii Matej Hanula z Historického ústavu SAV, aj pre slovenských agrárnikov bol príznačný konzervativizmus, ktorý "vychádzal zo života na vidieku, riadiaceho sa nemennými zákonmi, predovšetkým zákonom pôdy". Podľa ďalšieho predstaviteľa slovenského agrárneho hnutia, sociológa Antona Štefánka agrarizmus videl ideál "v čistom a pracovitom živote roľníka, ktorý nezná fanatizmu stavovského, náboženského, nacionalistického, ale verí v pozvoľný pokrok".

Agrárnici boli stúpcami súkromného vlastníctva pôdy, stávali sa proti radikálnym prejavom socializmu, ale aj za odstránenie najkrikľavejších nedostatkov kapitalizmu. Nakoniec však prehrali boj o slovenskú dedinu s ľudákmi. Po roku 1989 bolo niekoľko pokusov obrodíť tradície politického agrarizmu. Ale či už Hnutie poľnohospodárov SR alebo Roľnícka strana Slovenska zaznamenali volebný úspech v roku 1994 len v blokoch s väčšími stranami (s HZDS a Spoločnou voľbou). Ich nasledovníčky, napríklad Agrárna strana vidieka založená v roku 2003, však utrpeli úplne fiasko.

Na našom vidieku sa postupne etablovali väčšie, spravídla širokospektrálne strany (najprv HZDS, potom Smer-SD), potom také ako KDH či SNS, ktoré sa hlásia k niektorým tradičným hodnotám vidieka, alebo maďarské koalície, ktoré na národnostne zmiešanom území nachádzajú svoj prirodzený elektorát. Vo svojej politickej agende majú zastúpené – každá strana v rozdielnej miere – aj riešenie problémov vidieka. Dokonca sa objavuje aj medzi ich prioritami, ale vládne strany zvyknú mať toľko priorit, až sa stráca pôvodný význam tohto pojmu. KDH možno aj preto teraz vo voľbách prepadlo, zato je tu Kotlebova strana, ktorá do svojej výbavy prevzala aj ľudácke dedičstvo, páčivé radikálne heslá a, ako vidíme, u časti vidiečanov zabodovala.

Svet sa zmenil, zmenil sa aj vidiek, dominujú v ňom iné funkcie. Aj na Slovensku sa poľnohospodárstvom živí už len 5 percent obyvateľstva. To však neznamená, že vidiek prestal existovať a že nemá osobitné potreby a záujmy.

Isteže, otázne je, čo ešte je a čo už nie je vidiek. Väčších miest s viac ako 40-tisíc obyvateľmi tu máme pätnásť, ostatné sa inde považujú za mestečká, malomestá. A obce? Máme ich viac ako 2 900. Na mape je Slovensko malé, ale zväčšujú ho úzke doliny, parafrázujeme spisovateľa Rudolfa Slobodu. V každej sú osady a dediny a takmer každá dolina je preto iná...

Čo je však dôležitejšie, tzv. urbánno-rurálny konflikt a odpor vidieka proti "bratislavocentrizmu", alebo

prinajmenšom výrazné napätie medzi mestom a vidiekom na Slovensku trvá. Prejavuje sa aj vo volebnom správaní ľudí. Čím menšie sídlo, tým spravidla väčšia účasť voličov, ktorí vyznávajú "trocha" iné hodnoty ako priemerný Bratislavčan. Potvrdzujú to výskumy Vladimíra Krivého zo Sociologického ústavu SAV i odborníka na geografiu volieb Martina Pleviščáka z Univerzity Komenského v Bratislave. Jedine vo voľbách 1998 sa mestá natoľko zmobilizovali, že aj účasťou predstihli vidiek. To však bola výnimočná situácia.

Čo nás čaká, ak sa problém nebude riešiť? Vidiek, najmä ten odľahlejší s hladovými dolinami a dlhodobou nezamestnanosťou, prejaví asi ešte viac pochopenia pre združenia podobné Pospolitosťi či strany typu tej Kotlebovej a prepadne radikálnejším náladám. Znovu sa nastolí na rôznych fórach otázka hlavného mesta – nevýhodnej excentrickej polohy Bratislavy vo vzťahu k ostatnému slovenskému územiu, najmä k slovenskému východu. Čo ak práve preto myslí predovšetkým na seba? Kto vie, možno až potom sa politické elity odhodlajú k činu...?

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah](#)

33. Poslankyňa na vozíčku

[Téma: Ekonomická univerzita; Život; 23/03/2016; 12/2016; s.: 10,11,12; politika; RICHARD FILIPKO]

POSTIHNUTÝ AKOBY NEMAL PRÁVO NA NIČ, LEN NA ODČLENENIE SA

SILVIA PETRUCHOVÁ (39) je prvá poslankyňa v histórii slovenského parlamentu, ktorá sa pohybuje pomocou vozíka. Prvým poslancom mužom - bol ešte za Dzurindovej vlády bývalý športovec Peter Bódy.

Nikdy neurobila krok bez toho, aby sa nemusela držať, a od osemnástich rokov sa už nikdy ani sama nepostavila na nohy. Nová poslankyňa OĽaNO Silvia Petruchová je odmalička odkázaná na pohyb pomocou invalidného vozíka. Pochádza z Nitrianskeho Pravna. Ako jeden a polročná výrazne fyzicky zaostávala za rovesníkmi, dokázala sa síce nejakým spôsobom postaviť, ale neurobila ani krok, svaly neposlúchali. Diagnóza znela - svalová dystrofia. Do škôlky chodiť nemohla, neskôr však začali rodičia rozmýšľať o vhodnej škole. V okolí nevedeli o žiadnej, kde by sa postarali o nechodiacu žiačku. Musela ísť do špeciálnej školy v Bratislave na Mokrohájskej ulici. Bývala v internáte, domov chodila cez víkendy. Pre malé dieťa ťažké, no vyštudovala tam aj gymnázium. „Tešila som sa na život potom, lebo v škole bol limitovaný život medzi múrmi zariadenia. Po maturite som sa už cítila slobodná,“ spomína Silvia Petruchová.

Na ulici

V rodnom Nitrianskom Pravne odmalička vyrastala medzi deťmi na ulici a aj keď bola počas školského roka v Bratislave, celé prázdniny sa hrávala s ostatnými vonku. „Ako dieťa som nepociťovala žiadne obmedzenia, v Nitrianskom Pravne sme boli veľká partia detí, ktorá sa spolu hrávala a chodila na zmrzlinu. Stávali sme si bunkre, ja, pochopiteľne, bezbariérový. Vtedy som sa ešte dokázala pomaly pohybovať po kolenách. Hrávala som s ostatnými na ulici tenis, po sediačky. Bola som medzi rovesníkmi a akosi prirodzene rešpektovali, že sa neviem hýbať ako oni.“ S pribúdajúcim vekom sa domáce sociálne väzby trhali, väčšinu času žila v Bratislave a študovala na gymnáziu. Po maturite sa vrátila naspäť k rodičom, ale už nepoznala skoro nikoho. „Je to problém všetkých zdravotne postihnutých, ktorí dlhodobo študujú inde a vrátia sa. Ďalší problém je, že škola, ktorú sme volali ústav, všetko zariadila, zdravotne postihnutý študent sa nemusel o nič starať, len o učenie. Mnoho ľudí na tom dosť visí, lebo potom školu skončia, prídu domov a nemajú čo robiť. Ja som našťastie problém nemala, lebo som sa hneď rozhodla pre vysokú školu,“ hovorí Silvia Petruchová. Túžila študovať na Matematicko-fyzikálnej fakulte UK v Bratislave, ale vodič má pri výbere školy veľké mínus škola, ale aj okolie a ubytovanie musia byť bezbariérové. Ponuka sa tak výrazne zúžila a nakoniec skončila v Prievidzi, kde bolo detašované pracovisko **ekonomickej univerzity**, štúdium ukončila s bakalárskym diplomom. Silvia Petruchová tak vyštudovala ekonómiu a našla si prácu účtovníčky v pekárni. „Bolo to zamestnanie, v ktorom ma šéf každé ráno vynášal aj s vozíkom na prvé poschodie. Vyržal to dva roky. Odišla som, lebo mi vynášanie začalo prekážať, povedala som si, že tadiaľto cesta nevedie a aj šéfa musím trochu šetriť. Tak som ostala doma niekoľko rokov, učila som sa tvoriť internetové stránky, venovala som sa koníčkom, stále som si hľadala nejakú zábavku.“ Neskôr si našla prácu vo Výrobnom družstve invalidov, v prevádzke v Prievidzi robila administratívnu silu pre mzdy a personalistiku. Keď išla do Indie na abilympiádu, olympiádu zručností a schopností pre zdravotne postihnutých, od základu sa jej zmenil život. Ako tlmočnica tam išla študentka matematicko-fyzikálnej fakulty a Silvia Petruchová jej spomínala, že aj ona kedysi chcela študovať na „matfyzu“. „Asi o dva mesiace po abilympiáde mi telefonovala, že budovu aj okolie fakulty kompletne prerábajú, všade robia plošiny a stáva sa z toho bezbariérová škola s tým, že bezbariérové je aj bývanie v internáte. Lenže ja som bola už desať rokov

po strednej škole, rozmyšľala som, či by som zvládla prijímačky," spomína. Napriek tomu sa prihlásila a za tri mesiace do prijímačiek vypočítala tisíce príkladov, aby si matematiku oživila. Prijali ju. „Bývala som asi v prvej bezbariérovej izbe vo švédskom domčeku pri internáte Družba. Už som mala elektrický vozík, takže som mohla chodiť do školy denne."

„Matfyz"

Školu úspešne ukončila a domov do Nitrianskeho Pravna sa už nevrátila. Ešte počas štúdia začala pracovať vo vedľajšej prírodovedeckej fakulte v Centre projektovej spolupráce, ktoré okrem iného získavalo prostriedky z eurofondov pre školu. Po škole si založila živnosť a robila účtovníctvo. „Rodičia mi držia palce, no stále sa nezmierili s tým, že nie som doma. Celý život prerábali dom podľa toho, ako som potrebovala. Keď k nám niekto chodil raz za rok, tak prišiel vždy do iného domu. Niekedy to boli radikálne zmeny." Práve bývanie pre vozičkárov je veľmi komplikované. „Možností nie je veľa, v Bratislave je veľmi ťažké získať bezbariérový byt a už som sa zmierila s tým, že som v podstate bezdomovec. Bývam v prenajatom byte. Je to našťastie novostavba, staré domy neprichádzajú do úvahy, lebo majú malé výťahy, malé kúpeľne, často aj úzke dvere, šesťdesiatky." Pohyb na vozíku po hlavnom meste je večný boj. Človek stále musí hľadať cestičku, ktorou prejde. A keď niekto s autom zastane tak, že po chodníku sa nedá prejsť, treba kalkulovať s alternatívnymi trasami. Silvia Petruchová si budovala pozíciu účtovníčky, začala spolupracovať s firmou, v ktorej práve končí, keďže odchádza do parlamentu. Predtým bola v aj kontakte s poslankyňami OĽaNO Šípošovou a Jurinovou. „Keď navrhovali nejaké novely zákonov, chodili konzultovať, pýtať sa na názor postihnutých. Vtedy sme sa spoznali. Pred voľbami prišli, že či by som nechcela kandidovať za OĽaNO. Zvažovala som, lebo je plno fundovanejších ľudí so zdravotným postihnutím. Nakoniec som súhlasila, povedala som si, že dostávame málo takýchto príležitostí, a že už nepremrhám žiadnu, ktorou by som vedela niečo ovplyvniť." Podľa nej vozičkári stále cítia, ako mu dávajú všade najavo, že je postihnutý. Ako keby nemal právo na nič iné, len na odčlenenie sa. „Stále majú pocit, že sa o nás treba neustále starať v nejakom zariadení a že v zamestnaní patrime na špeciálne pracoviská, nie medzi zdravých. Mala som živnosť, živila som sa účtovníctvom, ale hovorila som si, že skúsím získať prácu aj u niekoho iného. Rok a pol som chodila na konkurzy, prešla som množstvom pohovorov a bežne som sa stretávala s tým, že mi povedali - my však nemáme špeciálne podmienky, vy si musíte hľadať prácu v chránenom pracovisku. Ja si prácu nájdem, ale človek, ktorý má kopec problémov, nemá dostatok energie na neustále bojovanie, nemá šancu v tejto krajine normálne prežiť. Tak som si povedala, že v politike chcem urobiť niečo pre to, aby sa dalo." Hneď vymenúva konkrétne problémy, ktoré treba riešiť, napríklad nešťastne nastavené kritériá príspevkov na asistentov pre postihnutých či zúfalo nízke príjmy asistentov. „Časť nákladov na asistentov preplatí štát. Lenže len čo má zdravotne postihnutý nejaký príjem, príspevky na asistentov sa skracujú. Ja som odkázaná na dennú pomoc asistenta, ale keď dosiahnem príjem vo výške štvornásobku životného minima, už ho kráčia. Je to nízko nastavená hranica a aj preto mnohí postihnutí ľudia nepracujú, neoplatí sa im to."

Od začiatku zle

Silvia Petruchová si bola pozrieť terén v parlamente štyri dni po voľbách. Vzhľadom na postihnutie chodí iba na elektrickom vozíku. „V parlamente som hneď dostávala od zamestnancov otázky, či si nemôžem presadnúť radšej na mechanický. No nemôžem, a ani nechcem. To sa ma pýtajú bežne - a nemôžete na mechanickom, aby sme vás na ňom po schodoch vyniesli? Ale to nie je riešenie, že by ma stále niekto musel vynášať. Oni si neuvedomujú, že na vozíčku treba v parlamente aj hodiny sedieť a mechanický nemám taký, ktorý by bol pohodlný. Nehovoriac o tom, že sa už s ním neviem dobre pohybovať, nemám silu, vyčerpáva to." Z výťahov v parlamente mala stres, lebo raz jej vyšlo, že do neho trafla, inokedy nevyšlo. Do výťahu, ktorým sa dostane na chodbu pri rokovacej sály môže iba nacúvať, inak to nejde. Vo výťahu je úplne natesno, asistent sa k nej už nezmesť. „A pri výťahu s automatickým otváraním dverí je to úplne zlé, lebo dvere sa hneď zatvárajú. Kým vojdem dnu, musí niekto pri dverách stáť, aby sa nezatvorili." Priamo v parlamente sa stretla s tým, o zmenu čoho chce v politike zabojsť, aby mohli postihnutí normálne žiť. Neprekáča jej, že do parlamentu sa dostala na kandidátke hnutia Igora Matoviča, ktorého občas označujú za parlamentného šaša? „Nie. Ak neviete nijako pohnúť so systémom, treba byť výraznejší. Čo dosiahli tí, ktorí majú masku serióznych politikov? Nepohli s ničím a Matovič aspoň púta na seba pozornosť, poukazuje na zlé veci. Keď sa nedá inak, tak treba poukázať na problémy aj extrémne, lebo inak nedosiahnete normálnou pokojnou cestou nič. Zdá sa, že na pokojnú cestu sme ešte nedozreli." Aj od nej ľudia, ktorí poznajú jej povahu, zrejme očakávajú, že občas urobí humbug.

RICHARD FILIPKO

Peter Bódy

Prvým poslancom na vozíčku bol Peter Bódy (60) z SDKÚ. V parlamente bol v rokoch 2002 - 2006. Bývalý gymnasta utrpel ťažký úraz chrbtice pri dvojtom salte vzad. Po poldruha roku rehabilitácie sa naučil chodiť, vyštudoval vysokú školu, ale jeho stav sa opäť začal zhoršovať a od roku 1992 je na

vozičku, má ochrnuté dolné končatiny. Pred kariérou poslanca pracoval v ústave sociálnej starostlivosti, neskôr bol manažérom spoločnosti, riadil tiež literárno-hudobnú kaviareň a reštauráciu. Pôsobil aj ako poradca ministra práce, sociálnych vecí a rodiny. Tridsať rokov sa venoval práci s telesne postihnutými športovcami.

Očakávajú od nej, že občas urobí humbuk

foto:

Zdravotne postihnutá je odmalička, nikdy neurobila krok bez pomoci.

Parlament si pozrela štyri dni po voľbách, vyskúšala si aj pohyb v ňom.

Na snímke je SILVIA PETRUCHOVÁ po prevzatí poverovacej listiny poslankyne NR SR.

V parlamente si SILVIA PETRUCHOVÁ vyskúšala funkčnosť systémov, ktoré by jej mali pomôcť pri pohybe.

PETER BÓDY bol prvý poslanec na vozičku, v parlamente skončil pred desiatimi rokmi.

[Späť na obsah](#)

34. Toto je vláda štvorkoalície Smer, SNS, Most-Híd, Siet'

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 23/03/2016; Spravodajstvo; Redakcia]

Na sedemnásť deň po parlamentných voľbách spečatili štyri strany Smer, SNS, Most-Híd a Siet' dohodu o vytvorení vládnej koalície na nasledujúce štyri roky. Na Bratislavskom hrade ju včera podpísali lídri Robert Fico, Andrej Danko, Béla Bugár a Radoslav Procházka. V parlamente sa štvorkoalícia oprie o 81 hlasov. Koaličné strany si rozdelili kreslá vo vláde v pomere: Smer 9, SNS 3, Most-Híd 2, Siet' 1.

Predseda vlády: Robert Fico (Smer)

Robert Fico
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Dvojnásobný premiér, ktorý povedie slovenskú vládu aj tretí raz. Jeho úlohou bude skĺbiť záujmy štyroch rôznorodých subjektov. Popri materskom Smere sú to národnári z SNS, Most-Híd, ktorý zastupuje aj záujmy národnostných menšín, a parlamentný nováčik Siet'. Prvýkrát sa stal Robert Fico premiérom v rokoch 2006 až 2010. Išlo o vládu, ktorú tvorili Smer, SNS a HZDS. Druhý raz sa postavil na čelo jednofarebnej vlády Smeru v roku 2012. V každých voľbách od roku 2006 zvíťazil Ficov Smer a vždy skladal vládu okrem jednej výnimky. Do opozície musel odísť v roku 2010. Osemnásť mesiacov vtedy viedla pravicový kabinet Iveta Radičová. V politike je Fico od roku 1992. Najskôr pôsobil ako poslanec SDĽ. Keď sa však strana stala po roku 1998 súčasťou pravoľavej koalície s premiérom Mikulášom Dzurindom, z SDĽ vystúpil a v roku 1999 založil Smer. V rokoch 2003 až 2005 zintegroval všetky subjekty naľavo od stredu a Smer je odvtedy rozhodujúcou silou sociálno-demokratickej politiky.

Vicepremiér pre investície: Peter Pellegrini (Smer)

Peter Pellegrini
Autor - Robert Hüttner, Pravda

Za tri roky tretia významná funkcia. Aj takýto príbeh píše životopis budúceho vicepremiéra pre investície Petra Pellegriniho (40), rodáka z Banskej Bystrice. Ten svoju pracovnú kariéru rozbehol v roku 1998 ako živnostník. V roku 2002 sa stal asistentom poslanca za politickú stranu Smer Ľubomíra Vážneho. V rokoch 2006 až 2010 počas prvej vlády Roberta Fica sedel v parlamente ako poslanec. Počas druhej Ficovej vlády pôsobil najprv ako digitálny líder a štátny tajomník ministerstva financií. V roku 2014 v kresle ministra školstva vystriedal Dušana Čaploviča a koncom toho istého roku nahradil na poste predsedu Národnej rady Pavla Pašku.

Minister zahraničných vecí: Miroslav Lajčák (nominant Smeru)

Miroslav Lajčák
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Celý svoj profesionálny život sa venoval diplomacii. V roku 1988 začal pracovať na Ministerstve zahraničných vecí ČSSR. Po rozdelení federálneho štátu pôsobil napríklad ako riaditeľ kancelárie

ministra zahraničných vecí Eduarda Kukana. Bol veľvyslancom v Japonsku či vysokým predstaviteľom medzinárodného spoločenstva a osobitným predstaviteľom EÚ v Bosne a Hercegovine. Od roku 2009 do júla 2010 zastával v prvej vláde Roberta Fica post ministra zahraničných vecí. Opätovne túto funkciu vykonával aj v uplynulých štyroch rokoch. Hovorí sa o ňom ako o možnom kandidátovi na post generálneho tajomníka OSN.

Minister vnútra: Robert Kaliňák (Smer)

Robert Kaliňák
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Vyštudovaný 45-ročný právnik a podpredseda strany Smer. Rodák z Bratislavy po skončení strojníckej priemyselovky študoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Popri štúdiu pracoval v advokátskej kancelárii aj podnikal. Otvoril študentskú reštauráciu, vydavateľstvo a tlačiareň vysokoškolskej literatúry. Patrí medzi zakladajúcich členov strany Smer. V rokoch 2002 až 2006 bol zvolený za poslanca NR SR, po parlamentných voľbách v roku 2006 sa stal podpredsedom vlády a ministrom vnútra. Po predčasných voľbách v roku 2012 sa na tieto posty vrátil.

Minister financií: Peter Kažimír (Smer)

Peter Kažimír
Autor - Ivan Majerský, Pravda

Ako jediný politik v slovenskej histórii bude dve volebné obdobia po sebe dohliadať na štátnu kasu. Peter Kažimír (47) svoju politickú kariéru odštartoval v prvej vláde Roberta Fica ako štátny tajomník ministerstva financií vedeného Jánom Počiatkom. Raketový politický rast prišiel roku 2010, keď sa stal podpredsedom Smeru. V druhej vláde Roberta Fica bol jasným favoritom na post ministra financií. Vyštudoval Vysokú školu ekonomickú v Bratislave. Vo funkcii asistenta daňového poradcu pracoval v rokoch 1993–1995, od roku 1995 do roku 2006 bol predsedom dozornej rady a členom predstavenstva rôznych súkromných firiem.

Minister hospodárstva: Peter Žiga (Smer)

Peter Žiga
Autor - Ivan Majerský, Pravda

Rezort hospodárstva bude viesť súčasný minister životného prostredia Peter Žiga (43). V novej funkcii môže Košičan využívať vedomosti získané na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** (1990–1995). Odborné skúsenosti získal ako riaditeľ odboru pre styk s verejnosťou vo VÚB banke a tiež ako poradca generálneho riaditeľa Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu. Na ministerstve hospodárstva pôsobil za prvej Ficovej vlády v pozícii štátneho tajomníka. Ako minister envirorezortu pomáhal získať štátu späť Vodnú elektrárňu v Gabčíkove. Koncom minulého roka čelil odvolávaniu na podnet opozície v kauze údajne predraženej kompy. Parlament ministra neodvolal.

Minister zdravotníctva: Tomáš Drucker (nominant Smeru)

Tomáš Drucker
Autor - SITA, Jozef Jakubčo

Tridsaťsedemročný Tomáš Drucker vyštudoval aplikovanú informatiku na Slovenskej technickej univerzite, potom aj právo na Trnavskej univerzite. Ako poradca v roku 2009 pracoval na projekte zlúčenia štátnych zdravotných poisťovní – Všeobecnej a Spoločnej, ale aj súkromných Dôvery a Apolla, ktoré sa spojili k začiatku roka 2010. Za vlády Ivety Radičovej ako nominant SDKÚ predsedal dva roky dozornej rade štátnej Jadrovej a vyradovacej spoločnosti. V minulosti robil aj poradcu bratislavskému županovi Pavlovi Frešovi. V roku 2012 ho do funkcie generálneho riaditeľa Slovenskej pošty na základe konkurzu vymenoval minister dopravy Ján Počiatek.

Minister práce: Ján Richter (Smer)

Ján Richter
Autor - Robert Hüttner, Pravda

Rovnakú funkciu zastával v minulom volebnom období. Ján Richter (59), rodák zo Zlatých Moraviec, tam aj začal profesijnú kariéru v podniku Calex. Po zmene režimu podnikal, viedol obchodnú spoločnosť, v roku 1993 sa stal manažérom Združenia podnikateľov. Politickú kariéru odštartoval roku 1998 ako ústredný tajomník SDL, ktorá sa v januári 2005 zlúčila so Smerom. Ako generálny manažér strany sa dostal až do najužšieho vedenia Smeru. V rokoch 2006 až 2012 bol najprv koalíčnym, potom opozičnym

poslancom Národnej rady SR. V júni 2013 havaroval vo vládnej limuzíne na rýchlostnej ceste R1 pri obci Pata.

Minister kultúry: Marek Maďarič (Smer)

Marek Maďarič
Autor - Robert Hüttner, Pravda

Vyštudovaný scenárista a dramaturg bol ministrom kultúry už dvakrát. Prvýkrát, v rokoch 2006 až 2010, sa mu podarilo presadiť napríklad vznik Audiovizuálneho fondu. Prioritami jeho druhého ministrovania (2012 – 2016) boli vznik Fondu na podporu umenia, vybojovanie balíka peňazí z eurofondov na obnovu pamiatok, nový autorský zákon a rekonštrukcia Slovenskej národnej galérie. Prvé tri sa mu splniť podarilo, rekonštrukcia SNG sa však začala len nedávno. Podpredseda Smeru viedol kampaň pred voľbami a je autorom viacerých televíznych, rozhlasových a divadelných hier.

Minister obrany: Peter Gajdoš (nominant SNS)

Peter Gajdoš
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Päťdesiatšesťročný zástupca náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky sa na kariéru vojaka začal pripravovať už na strednej škole, keď vyštudoval Vojenské gymnázium SNP v Banskej Bystrici. Po ňom absolvoval Vojenskú vysokú školu v českom Vyškove, Vojenskú akadémiu M. V. Frunzeho v Moskve, potom prešiel západným vojenským vzdelaním. Angličtinu sa učil v Kanade, kurzy dôstojníkov absolvoval v Holandsku a Nemecku. Napokon absolvoval Vojenskú kráľovskú akadémiu v Londýne. Pôsobil aj ako osobný tajomník ministra obrany Jána Siteka v rokoch 1995 – 1998 počas vlády Vladimíra Mečiara. Do roku 2013 bol zároveň vojenským predstaviteľom pri Vojenskom výbore NATO v Bruseli.

Minister školstva: Peter Plavčan (nominant SNS)

Peter Plavčan
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Súčasný generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl, vedy a výskumu Peter Plavčan (50) získal inžiniersky titul na Fakulte riadenia Vysokej školy ekonomickej v Bratislave, postupne prešiel ďalšími dvoma univerzitami a svoje štúdium zavŕšil titulom profesor na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Na svoju terajšiu pozíciu nastúpil v roku 2014. Kariéru v školstve začal už roku 1984 v Ústave informácií a prognóz školstva v Bratislave ako výskumník. O sedem rokov neskôr nastúpil na ministerstvo školstva. Plavčan je neustraník a na post ministra ho SNS navrhla ako odborníka z praxe.

Ministerka pôdohospodárstva: Gabriela Matečná (nominantka SNS)

Gabriela Matečná
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Po druhý raz v histórii rezortu pôdohospodárstva bude stáť na jeho čele žena. Neustraníčka Gabriela Matečná (52), rodáčka z Popradu, sa po celú 28-ročnú kariéru zaoberala výskumom a poradenstvom súvisiacim s pôdou, ochranou životného prostredia, ale aj čerpaním eurofondov či krízovou kontrolou pri ich využívaní. Bezmála desaťročie podnikala ako živnostníčka, má skúsenosti z práce v Pôdohospodárskej platobnej agentúre. Posledných šesť rokov pôsobila na Slovenskom pozemkovom fonde, počas druhej vlády Smeru ako jeho generálna riaditeľka. Má za sebou niekoľko zahraničných študijných pobytov.

Ministerka spravodlivosti: Lucia Žitňanská (Most-Híd)

Lucia Žitňanská
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Lucia Žitňanská (51) absolvovala Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Politickú kariéru začala v roku 2002 vo funkcii štátnej tajomníčky ministerstva spravodlivosti, ako neustraníčku ju tam nominovalo KDĽ. V roku 2006 viedla štyri mesiace rezort spravodlivosti po demisii jej predchodcu Daniela Lipšica. O rok neskôr vstúpila do SDKÚ. Počas vlády Ivety Radičovej zastávala post ministerky spravodlivosti. V strane sa v roku 2012 po odchode predsedu Mikuláša Dzurindu neúspešne uchádzala o predsednícky post. V roku 2014 vstúpila do strany Most-Híd, kde je podpredsedníčkou.

Minister životného prostredia: László Solymos (Most-Híd)

László Solymos
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

László Solymos (47) vyštudoval Strojnícku fakultu SVŠT v Bratislave, kde získal titul inžinier. Dnes je súkromným podnikateľom, pričom podnikat' v maloobchode začal už počas vysokej školy. Bol predsedom Okresnej organizácie SMK v Bratislave a členom jej republikovej rady. Od roku 2009 je zakladajúcim členom strany Most-Híd, dnes vykonáva funkciu podpredsedu strany. Poslancom sa stal v roku 2010 a počas vlády Ivety Radičovej bol predsedom poslaneckého klubu Most-Híd.

Minister dopravy: Roman Brecely (Sieť)

Roman Brecely
Autor - SITA, Marek Mrviš

Roman Brecely (49) študoval na Fakulte technológie STU a City University, Seattle, Washington, kde získal špecializáciu v marketingu a ekonomike. Po štúdiu pracoval na manažérskych pozíciách v spoločnosti Slovnaft. Neskôr pôsobil v spoločnostiach HILTI ČR a Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, takisto v českej energetickej skupine ČEZ na viacerých pozíciách. V roku 2013 bol členom predstavenstva v štátnej Jadrovej energetickej spoločnosti Slovenska. Je jedným z členov Európskeho inštitútu na ochranu spotrebiteľa a právny štát. Brecely v strane Sieť vedie pracovnú skupinu venujúcu sa energetike

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah](#)

35. Martin Filko: Sme ochotní riskovať naše kariéry

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 30/03/2016; eTREND/Ekonomika; Filip Obradovič]

S Martinom Filkom sme o jeho budúcnosti hovorili vo štvrtok minulý týždeň. Na stôl dal spolu s jeho kolegami zásadnú reformu o rozhodovaní štátu, ktorá by významne prispela k lepšie spravovanému Slovensku. Po pol hodine rozhovor prerušil, aby sa išiel definitívne dohodnúť s ministrom financií, či môže na tejto reforme spolu so svojím tímom pracovať. Zo stretnutia s Petrom Kažimírom prišiel v dobrej nálade. Mal sa stať šéfom nového orgánu rezortu, pod ktoré by spadal Inštitút finančnej politiky a celá rozpočtová sekcia, aby mohol reálne pracovať na svojom projekte. Po tragickej udalosti z pondelka ide o jeho posledný a o to dôležitejší rozhovor.

Zdroj - Michal Matloň

Rozprávam sa s hlavným ekonómom novej vlády?

Myšlienka je, aby sa všetky dôležité agendy, ktoré súvisia s plánovaním politik, analýzou, prípravou a realizáciou rozpočtu robili pod jednou strechou, pod mojím vedením. To znamená riadenie Inštitútu finančnej politiky a sekcie rozpočtovej politiky na ministerstve financií.

Dôvod je ten, že v rámci našej iniciatívy lepšieho rozhodovania štátu chceme robiť aj hodnotenie ex ante veľkých rozhodnutí štátu v oblasti investícií, politik, prevádzky aj regulácie. Ale tak isto sa chceme pozrieť aj na ucelené celky verejných výdavkov z hľadiska toho, či dosahujú efektívne výsledky v prospech občanov, ktoré by mali, alebo ich dosahujú menej, prípadne vôbec nie. Samozrejme, potom by dôsledkom toho malo byť, že tie menej efektívne alebo úplne neefektívne výdavky by sa osekali a peniaze by sa presunuli do tých oblastí, ktoré prinášajú občanom najväčší prospech.

To už však opisujete projekt value for money.

Áno. Ale toto je práve ten dôvod, prečo tu robíme nejakú reorganizáciu. Chceme, aby verejné financie a verejné politiky prinášali lepšie výsledky.

Keď hovoríte "chceme", o koho konkrétne ide?

Vedenie ministerstva financií. A na to, aby sme to urobili, musíme našu inštitúciu na to pripraviť. Keď sa pozrieme na to, ako sa Slovensku darí ekonomicky a ako vyzerajú veľké čísla rozpočtov, tak sme na tom rovnako alebo lepšie než naši susedia. Ale keď sa pozrieme na výsledky verejného sektora v školstve, v zdravotníctve, v informatizácii, v kvalite života všeobecne, tak zaostávame nielen za vyspelým svetom, čo by sa dalo vysvetliť históriou a tým, že sme stále chudobnejší, ale zaostávame aj za našimi susedmi. A to už je niečo, čo by sme sa mali snažiť čo najskôr prekonať.

Autormi tohto projektu ste vy, váš kolega z IFP Štefan Kišš a Ľudovít Ódor z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Prečo s tým prichádzate teraz?

Skôr by som povedal, že sme iniciátormi tejto iniciatívy. Ten príbeh poznáte. Vznikol na parížskom letisku, kde sme na jeden deň kvôli snehovej búrke museli zostať. Zamýšľali sme sa nad tým, že už budeme mať deficit verejných financií pod trom percentami, vyzerá to tak, že sme odstránili najhoršie rozpočtové dôsledky krízy, čo ďalej by sa dalo urobiť vo verejných financiách pre osov občanov. Tie veľké rámce v oblasti ekonomiky sú v poriadku, máme nejaké inštitúcie, procesy, ktoré to riadia, aby sme sa neodchyľovali. Ale na druhej strane nemáme žiadne pravidlá, žiadne inštitúcie na to, ako robiť dobre veľké rozhodnutia na mikroúrovni jednotlivých politik a investičných projektov.

Keď sme sa vrátili domov, túto myšlienku sme rozpracovali, začali sa pozeráť na to, aká je skúsenosť v krajinách, ktoré sú v dobrom rozhodovaní štátu na tom najlepšie. Čiže v severských, niektorých anglosaských či v Holandsku.

Paríž sa udial pred dvoma rokmi?

Nie, bolo to vo februári 2013. Už vtedy sme vedeli, že tak ako sme nastavili konsolidáciu, tak by nás mala dostať pod tri percentá. Potom sme na tom pracovali sami pre seba do zásuvky. Zlom nastal v minulom roku, keď sme túto myšlienku prezentovali ministrom financií Petrovi Kažimirovi. Dal nám vtedy zelenú, aby sme na tom začali oficiálne pracovať aj na ministerstve. Vtedy sa z toho stal normálny projekt, na ktorý boli vyčlenení analytici IFP, a začali sme pracovať už na konkrétnych veciach. Niektoré z nich sa dostali aj do médií.

Bratislavská nemocnica a obchvat.

Áno. Tieto dva projekty boli pre nás najvýznamnejším testom. O nich bolo totiž rozhodnuté tradičným spôsobom: "Chceme to, je nám jedno, aké sú alternatívy. Chceme to, nepozeráme sa na cenu. Ideme do toho." Tak sme si sadli s našimi partnermi (ministerstvá zdravotníctva a dopravy, pozn. TREND) a vysvetlili sme si, že tu máme nejaký problém. Jednak nedostatočná zdravotná starostlivosť v bratislavskom okrese, ako aj zlá dopravná situácia v hlavnom meste. Cieľom bolo hľadať spôsoby, ako vyriešiť takto zadefinovaný problém. Nie hneď niečo postaviť.

No ale zvíťazil ten druhý variant. Niečo sa postaví a nevieme, či to tie problémy naozaj vyrieši.

Čo sa týka bratislavskej nemocnice, bohužiaľ, sa nám nepodarilo dostať od našich kolegov zo zdravotníctva návrh, ako by tá nemocnica mala vyzeráť po medicínskej, technickej a ekonomickej stránke. V konečnom dôsledku sme tak museli zobrať pôvodnú štúdiu realizovateľnosti, dali sme do nej nejaké parametre, ktoré sme pokladali za realistické, a urobili sme odhad scenárov, ktoré sme pokladali za realistické. Preskúmali sme päť možností a ako je známe, vyšlo nám, že najhoršie by bolo nerobiť nič. Druhá najhoršia možnosť bola paradoxne tá, na ktorej pracovali kolegovia z ministerstva zdravotníctva a teda výstavba nemocnice pomocou verejno-súkromného partnerstva. Ukázalo sa však, že najlepšie by bolo postaviť to za štátne peniaze.

Martin Filko Zdroj - Michal Matloň

S čím ste išli aj von.

Áno, najskôr sme to komunikovali ministerstvu zdravotníctva a potom sme to povedali aj verejnosti. Dôležité je, že nový minister zdravotníctva sa bude musieť pozrieť na ten projekt a my mu poskytneme samozrejme súčinnosť. Bude sa musieť rozhodnúť, či radikálne prekonfiguruje súčasný projekt rezortu alebo nie.

Naopak pri diaľnici už výsledok poznáme.

Diaľnica bol odlišný projekt. Rezort dopravy pod vedením štátneho tajomníka Viktora Stromčeka s nami úzko spolupracoval. Mali veľmi silnú preferenciu riešenia verejno-súkromného partnerstva. Spoločným úsilím a dobrou súťažou sa nám nakoniec podarilo znížiť cenu obchvatu o takmer šesťdesiat percent. Ale ak by som mal úplne férovo povedať, sú tam dve slabiny. Prvá slabina je, že pri rozhodovaní sme neboli schopní rozlúsknuť socio-ekonomické benefity, teda to, čo tá diaľnica prinesie.

Nemali ste kapacity?

Nemali sme kapacity, nemali sme know-how. A zatiaľ sme ani nenašli spoločnú reč s dopravnými inžiniermi. Preto sme si dali za úlohu tu na ministerstve financií dať do jednej miestnosti všetkých významných dopravných inžinierov, ktorí nám urobia workshop. Prejdeme si s nimi, aké sú nástroje pri výpočtoch, metodiky, čo myslia tým, keď použijú nejaký konkrétny termín a podobne. Naším cieľom nie

je byť dopravnými inžiniermi, ale potrebujeme sa dostať na úroveň, aby sme mohli byť pre nich odbornými partnermi.

Druhou slabinou je fakt, že neboli preskúmané ďalšie možnosti okrem výstavby diaľnice.

Áno. Na našu žiadosť sa urobili niektoré prepočty kratšieho variantu, teda R7, ktorá ide na juhovýchod. Kolegom z dopravy to vychádzalo tak, že je to menej výhodná alternatíva. Vôbec pritom neboli preskúmané, nazvime to, kreatívnejšie možnosti založené na verejnej doprave. Na strane ponuky to boli napríklad posilnenie električiek, rozšírenie vlakov a autobusov. Na strane dopytu zasa jeho obmedzenie spoplatnením parkovania v meste, alebo, úplne extrémne, spoplatnenie vstupu do mesta.

Práve projektom value for money chcete takéto prípady obmedziť.

Presne tak. My sa teraz učíme robiť dobré rozhodnutia. Testovali sme to na tých najväčších a najdrahších projektoch, ktoré vláda pripravovala. Veríme, že napríklad budeme naozaj spoľahlivo vedieť povedať slovenskej vláde a verejnosti, ktoré diaľničné a železničné úseky by sme mali postaviť ako prvé, ktoré neskôr a ktoré vôbec nie.

Spôsob a filozofia, ako by sa mala po novom robiť politika, je v porovnaní so súčasným stavom revolúcia.

Je to zásadná filozofická zmena.

Bude veľmi záležať na tom, ako sa k tomu postavia samotní politici. Máte garanciu, že projekt lepšieho rozhodovania štátu bude súčasťou programového vyhlásenia vlády?

S politikmi neformálne komunikujeme už dlhšie. S ministrom financií rok a s ostatnými niekoľko mesiacov. Kľúčová otázka je, či to bude zakotvené v programovom vyhlásení vlády a či sa začnú vytvárať jednotlivé tímy analytikov prepojených s rozpočtovými sekciami a realizačnými tímami na jednotlivých ministerstvách, Úrade vlády SR a Najvyššom kontrolnom úrade.

A bude to tak?

Urobím pre to všetko. Keď sa robila reforma riadenia verejných financií v roku 2004, vyzeralo to ako sci-fi. Keď sa robila reforma fiškálnych pravidiel na európskej úrovni aj u nás v rámci rozpočtových pravidiel v rokoch 2010 až 2012, bolo to tiež sci-fi.

Ale toto je ešte väčšie sci-fi. Vy vlastne teraz hovoríte, že doteraz sa politika robila na základe dojmov, pocitov, záujmov nielen politikov, ale aj rôznych skupín v pozadí.

Presne tak.

Čiže hovoríte politikom, že to doteraz robili úplne zle a treba to robiť inak, a dokonca im ukazujete ako.

Minulosť nezmeníme. Tá zodpovedala tomu, v akej fáze rozvoja bola spoločnosť. Nevymýšľame koleso. Pokúšame sa preložiť do slovenskej praxe najlepšiu prax z iných krajín sveta. A dôvod je ten, že chceme, aby slovenský verejný sektor fungoval postupne tak ako v najlepších krajinách sveta. Nijako neberieme politikom možnosť rozhodnúť sa v súlade so svojím politickým presvedčením, svetonázorom či politickými záujmami. Oni sú legitímne zvolení, oni sa zodpovedajú svojim voličom.

Už sa teda posilňujú tímy analytikov na jednotlivých ministerstvách?

Začali sme na tom pracovať. Posilnili sme časť IFP, ktorá sa zaoberá analýzou verejných výdavkov. Tak isto sa vybuďovala analytická jednotka na ministerstve školstva, ktorá bola dosť viditeľná počas štrajku učiteľov. Úplne kľúčové však bude vybudovať podobné jednotky na Úrade vlády SR a NKÚ. Na Úrade vlády SR kvôli tomu, že koordinuje politiky a na rozdiel od ministerstva financií sa dokáže pozrieť na veci v širšej perspektíve a nielen cez prizmu "koľko to stojí". V prípade NKÚ je kľúčové, aby existovala inštitúcia, ktorá je oddelená od exekutívy a tímov, ktoré s ňou spolupracujú.

Historická úloha NKÚ na Slovensku nepriniesla doteraz príliš mnoho želaných výsledkov. Myslíte si, že sa to zmení?

To, že sa niečo nepodarilo v minulosti, neznamená, že sa s tým zmierime a bude to tak donekonečna. NKÚ má personálne kapacity, rozpočet, mandát z ústavy, ktorý mu umožňuje pozeráť sa na výsledky a efektívnosť verejných výdavkov takým spôsobom, akým je to pri auditorských úradoch kdekoľvek v zahraničí. Jedine, čo potrebujeme urobiť a nebude to jednoduché, je vybudovať tú inštitúciu po organizačnej a personálnej stránke tak, aby to zvládala. Chceme s tým pomôcť a máme plnú podporu

predsedu NKÚ.

Iste, ale to, že z ústavy vyplýva nezávislosť NKÚ a jeho kompetencie analyzovať verejné výdavky ešte neznamená, že sa tak deje a bude diať. Otázka potom je, či by ho nebolo dobré donútiť spolupracovať s verejnosťou v podobe tretieho sektora, ktorý by úrad mohol tlačiť do plnenia jeho úloh.

Sú to veľmi dôležité veci. Týkajú sa verejnej správy a vnútornej kontroly NKÚ. Ale ja si naozaj myslím, že by sme mali začať rozmýšľať tak, že ak chceme žiť v krajine 21. storočia, mali by sme chcieť od našich volených zástupcov a našich volených byrokratov to, čo sa vo vyspelých krajinách požaduje. Mali by sme vedieť ich profesionálne životopisy, mali by byť vyberaní transparentným politickým procesom, respektíve profesionálnym výberovým konaním. Tieto štandardy by mali platiť naprieč celou verejnou správou.

Čo chcete v rámci projektu value for money konkrétne robiť najbližšie roky?

Raz za volebné obdobie by sa mali urobiť revízie verejných výdavkov. Podľa toho, na koľko sa jednotlivé výdavky ukážu efektívne, by sa mali zachovať alebo nie. A toto všetko by sa malo diať pod dohľadom verejnosti. Za štyri roky sa chceme pozrieť na 90 percent výdavkov. Priority sú zdravotníctvo, doprava a informatizácia.

Martin Filko Zdroj - Michal Matloň

Dôvodom tohto výberu priorít je, že sa v týchto oblastiach míňa najviac peňazí?

Všetky oblasti sú veľké a neefektívne a tiež cítime spoločenskú objednávku. Tieto tri oblasti predstavujú 41 percent verejných výdavkov. Ak sa nám ich podarí v tomto roku dostatočne preskúmať tak, aby sme prípadné úspory dokázali preniesť do budúročného rozpočtu, takmer polovica práce je za nami.

To je cieľ?

Áno, to chceme. Už na tom mesiac pracujeme. Cieľom je, aby nám vláda dala mandát v programovom vyhlásení robiť tieto veci pravidelne a aby v rámci tohto mandátu bolo zafinancované, čo chceme dosiahnuť. Následne v lete chceme pripraviť predbežný report, na základe ktorého sa budú viesť rozpočtové vyjednávania. Súčasťou schvaľovania štátneho rozpočtu v októbri by mala byť na stole finálna správa, ktorá povie, že takto zlepšíme výsledky, takto zreorganizujeme výdavky, aby to dosiahlo takéto ciele už v budúcom roku.

V zdravotníctve ste si napríklad stanovili, že už v budúcom roku by malo zomrieť menej ľudí.

Výdavky do zdravotníctva najmä v rokoch 2003 až 2009 u nás rástli dvojnásobne rýchlejšie ako v krajinách OECD. A to až tak, že už zdravotníctvo prestalo byť podfinancovaným sektorom. Dávame na hlavu toľko alebo viac ako naši susedia. Ak sme teda nespokojní so stavom slovenského zdravotníctva, nebude to v prvom rade v peniazoch. Pozreli sme sa na to, čo by bolo realistické očakávať. Zaostávame oproti ostatným krajinám z Vyšehradskej štvorky na porovnateľnej báze o 1 900 takzvaných odvrátiteľných úmrtí. To znamená, že ak by sme mali také výsledky zdravotníctva, aké sú v ostatných postkomunistických krajinách strednej Európy, tak by u nás malo zomierať o 1 900 menej ľudí oproti súčasnosti. Títo ľudia zomierajú na Slovensku zbytočne. Je to 15 percent všetkých odvrátiteľných úmrtí. To je tá časť úmrtí, ktorá by sa mohla odvrátiť dobrou zdravotnou starostlivosťou.

To chcete dosiahnuť tak, že dosiahnuté úspory v zdravotníctve pôjdu na zlepšenie zdravotnej starostlivosti?

Na ministerstve financií máme fiškálne ciele. Výdavky na ministerstve zdravotníctva rastú pomerne rýchlo. Chceli by sme, aby rástli na úrovni inflácie. Chceme ušetriť na niektorých typoch výdavkov a na niektorých typoch investícií. Jedným z problémom slovenského zdravotníctva je zanedbanie základnej nemocničnej infraštruktúry. Preto by sme chceli za tieto peniaze postaviť v troch krajských mestách nové nemocnice.

Konzultovali ste to už s ministerstvom zdravotníctva?

Bohužiaľ, nemali sme na to partnerov na rozdiel od rezortu dopravy. Zatiaľ je to teda plán nášho rezortu a musíme sa, samozrejme, dohodnúť s ľuďmi z ministerstva zdravotníctva. Okrem tých troch nových nemocníc totiž chceme zrekonštruovať päť starých nemocníc. Dosiahnuť to chceme cez analýzu piatich oblastí. Konkrétne renty, respektíve príliš veľké zisky, vyplývajúce z poisťného trhu, lieky, záchranky, zobrazovacie a vyšetrovacie zariadenia a chceme sa pozrieť na nákupy štátnych nemocníc. V rezorte sú naozaj veľmi výrazné neefektívnosti. Preto vieme uvoľniť 150 až 200 miliónov určite na to, aby sa použili v prospech pacientov.

Týchto päť oblastí, na ktoré sa chcete bližšie pozrieť, sú spojené so silnými záujmovými skupinami, ktoré v zdravotníctve podnikajú. Neobávate sa, že tvrdo narazíte na odpor?

Budeme musieť aj s podporou médií a politikov zviesť argumentačný súboj. Nám napríklad vychádza, že dávame dvakrát toľko na záchranky, než je to v porovnateľných krajinách. A my si nemyslíme, že by sme mali dávať na záchranky dvakrát viac, než je to inde. Rozumieme, že toto sú príjmy poskytovateľov záchranných služieb, ale pokiaľ nám nepovedia zrozumiteľné ekonomické alebo iné vecné argumenty, prečo by to tak malo byť, tak jednoducho nie sme pripravení financovať ich na takejto štedrej úrovni.

Za týmito ziskami môžu do veľkej miery byť politici, ktorí im to odobrili. Čiže možno očakávať silné tlaky a nevoľu z ich strany s tým niečo robiť.

Neviem sľúbiť slovenskej verejnosti, že sa nám to podarí. Viem sľúbiť, že sa o to pokúsime a sme ochotní riskovať naše kariéry za to, že sa nám to podarí.

Spolu s Tomášom Druckerom, ktorý sa stal ministrom zdravotníctva, ste boli v hre o tento post. Viete si predstaviť, že by ste robili priamo s ním na rezorte?

Viem si to predstaviť, ale momentálne viem Slovensku pomôcť z ministerstva financií viac. Keby som bol v tíme ministra zdravotníctva, samozrejme, že by sme mohli spolu veci urobiť viac efektívne. Ale na druhej strane, keď sa nám podarí vybudovať systém, ktorý bude fungovať naprieč štátnou správou, a už teraz v tomto roku dokážeme zrevidovať tri oblasti, ktoré predstavujú štyridsať percent všetkých výdavkov, tak je to lepšie využitie schopností a skúseností nielen mojich, ale aj môjho tímu.

Medzi oblasťami, ktoré by mali prejsť hĺbkovou kontrolou z vašej strany, je informatizácia. O nej sa už niekoľko mesiacov veľmi vášnivo diskutuje pre neefektívne vynaloženú miliardu eur. Informatizáciu zastrešoval doteraz rezort financií a IFP sa do debaty vôbec nezapájalo. Prečo?

Neoficiálnym mottom IFP je hovoriť pravdu slovenskej vláde a verejnosti. Myslím si, že analytické jednotky by mali mať aj verejný profil, ktorý je súčasťou verejného profilu ministerstva, ale je od neho aj čiastočne oddelený. V prípade, keď zistíme zásadné porušenie zákona, tak musíme konať. Musíme to povedať našim nadriadeným aj iným orgánom. Ale zároveň my nie sme vyšetrovatelia, aktivisti, investigatívni novinári. Sme ekonomickí analytici zodpovední v prvom rade za makroekonomické, štrukturálne a fiškálne analýzy. Sme trochu aj imperialistickí. Napríklad sme publikovali aj rozsiahlu štúdiu ešte v roku 2012 s názvom Málo zdravia za veľa peňazí. V nej sme ukázali analyticky, že slovenské zdravotníctvo má zlé výsledky vzhľadom na množstvo peňazí, ktoré doň ide. A teraz sa ma chcete určite spýtať, prečo sme teda riešili iný rezort, zatiaľ čo veľkú oblasť vlastného ministerstva sme neriešili.

Presne tak.

Poviem to naozaj úprimne, nemali sme na to kapacity. A jednoducho sme nerozumeli tomu problému.

Nie je to výhovorka?

Naozaj nie je. Túto výčitku sme dostávali interne a aj od novinárov. Preto sme v roku 2014 urobili prvý pokus, pri ktorom sme sa pokúsili urobiť aspoň jednoduché benchmarkovacie cvičenie týkajúce sa nákladov na prevádzku a niektoré konkrétne licencie. Vyžiadali sme si údaje zo všetkých rezortov. Poslali nám nekonzistentné údaje, nerozumeli sme ich a nikam sme sa nedostali. Zlyhali sme na technickej úrovni. Systém bol inteligentnejší ako my. Ale poučili sme sa z toho. Na informatizáciu sa dáva jedno percento hrubého domáceho produktu ročne a je kľúčová pre fungovanie celej verejnej správy. Preto to bude jedna z tých troch priorit, na ktorú sa budeme pozerieť.

V čom je vaša situácia iná oproti minulosti?

Najali sme aj pár ľudí, začali sme úzko komunikovať s iniciatívou slovensko.digital a zháňame informácie, ako k tomu pristúpiť analyticky. Je to určite najťažšia oblasť a viac si veríme v zdravotníctve a doprave.

Tvrdíte, že prvý pokus o analýzu informatizácie prišiel na popud interného tlaku a tlaku novinárov. Musí byť teda spoločenská objednávka, aby sa analytická jednotka pozerala na problémy vlastného rezortu?

Nie, nemusí. My môžeme reagovať na spoločenskú objednávku, ale rovnako ju aj vytvárať. Štát má sám proaktívne hľadať spôsoby, ako fungovať lepšie.

Ako hlavný ekonóm budete mať na starosti aj rozpočet. Medzi priority novej vlády sa dostal, nazvime to,

obchod, keď sa od roku 2018 majú zrušiť daňové licencie výmenou za posunutie termínu vyrovnaného rozpočtu o dva roky na rok 2020. Je to dobrý nápad? Z môjho pohľadu bolo úplne realistické dosiahnuť vyrovnaný rozpočet v roku 2018. Ja osobne by som neodkladal cieľ vyrovnaného rozpočtu za cenu zrušenia daňových licencií. Ak by som sa mal zamýšľať nad odkladom tohto cieľa, tak len v dvoch prípadoch. A to v prípade, že by sme sa chceli pustiť do veľmi dôležitých reforiem, napríklad školstva. Alebo že by sme vedeli identifikovať zásadné investície, ktoré by v budúcnosti priniesli vyšší hospodársky rast či vyšší blahobyť.

Posledné štyri roky sa deficit verejných financií držal pod trom percentami. Pôvodné ciele boli ambicióznejšie. Čo sa stalo?

Stali sa dve veci. Prvou bola, že prišla druhá noha krízy, čiže len čisto kvôli prepočítaniu pravidiel nanovo sa nové ciele zvolnili. A druhý dôvod bol ten, že samotná Európska komisia začala pozerat' inak na interpretáciu Paktu stability a rastu a umožnila krajinám s výrazne podchladenou ekonomikou, akou bolo Slovensko, aby konsolidovali pomalšie. My sme ten priestor využili.

Bez konsolidácie sa nedostaneme k vyrovnanému rozpočtu. Vy veríte, že v roku 2020 to už bude?

Viem, že takto pred mesiacom sme mali nastavený realistický plán, že to bude rok 2018. Boli tu voľby, ktoré vygenerovali vládu aj rozpočtové priority, a my musíme zistiť v každodennej praxi, nakoľko podporné budú tieto politické faktory. Neviem zatiaľ na túto otázku konkrétne odpovedať.

Martin Filko (35)

Martin Filko Zdroj - Michal Matloň

Je autorom reformy cenotvorby liekov z čias jeho pôsobenia na poste poradcu ministra financií Jána Počiatka, podľa ktorej sa ceny porovnávajú so zahraničím. Neskôr radil premiérke Ivete Radičovej či ministrovi zdravotníctva Ivanovi Uhliarikovi.

Po krátkej prestávke v súkromnom sektore na pozícii šéfa stratégie zdravotnej poisťovne Union sa vrátil na ministerstvo financií, keď prijal ponuku šéfovať Inštitút finančnej politiky. Inštitút pod jeho vedením viackrát zaujal verejnosť svojimi výstupmi, ktoré kriticky hodnotili politiky vlády. Stalo sa tak pri analýzach výhodnosti výstavby novej bratislavskej nemocnice, bratislavského obchvatu, daňových zmien či analýze kritizujúcej stav slovenského zdravotníctva s ohľadom na množstvo peňazí, ktoré do rezortu každoročne idú.

Je spoluautorom projektu value for money, ktorý zásadne mení filozofiu rozhodovania štátu míňať peniaze.

Ekonomické vzdelanie získal na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** a Erazmovej univerzite v Rotterdame. Je tiež absolventom Univerzity Komenského v Bratislave v obore psychológia. Martin Filko na seba prvýkrát upozornil blogom na TREND.sk, ktorým kritizoval spôsob a kvalitu vzdelávania na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V roku 2011 za blogy na TREND.sk o zdravotníctve získal Novinársku cenu.

Martin Filko na TREND.sk:

- Najlepší z možných svetov. Hodnota za peniaze v slovenskej verejnej politike (2016)
- Nepracujú na Appli, nemajú brady, ale sú vzdelaní a zaničení: Hipsteri v službách štátu (2015)
- Tri percentá nie sú magickou hranicou (2014)
- Budem smutný, ak nevybudujeme krajinu (2012)
- Bieda slovenskej ekonómie alebo Ekonómia to radi robia s modelkami (2006, skoro 400 komentárov v diskusii)
- Bieda kritikov slovenskej ekonómie (2006, zakladateľ Nadácie F. A. Hayeka Ján Oravec reaguje na článok M. Filka)
- Blog Martina Filka
- Blog Radosná veda (spoločný blog s Andrejom Svorenčíkom a Štefanom Kiššom)

[Späť na obsah](#)

36. Ekonómia z Košíc budú reprezentovať Slovensko na finále v Maca

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/03/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]

Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach budú reprezentovať Slovenskú republiku na medzinárodnom finále Global Management Challenge v

Macau (v Číne) v dňoch 18.-20.4.2016. Global Management Challenge je najväčšia súťaž na svete v oblasti simulácie strategického riadenia firiem. Modelové výrobné spoločnosti súťažajú na virtuálnych trhoch **EU** a NAFTA s cieľom dosiahnuť čo najvyššieho zhodnotenia investície a najlepšie postavenie na trhu na základe dosiahnutého zisku.

Dňa 17.3.2016 sa uskutočnilo Národné finále súťaže Global Management Challenge 2015/16, kde bolo 8 najlepších tímov zo Slovenska. Dňa 23.3.2016 sa konalo slávnostné vyhlásenie víťazov národnej súťaže Global Management Challenge 2015/16, kde sa tohtoročným víťazom stal tím študentov Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach (PoMS - Power of management student) v zložení Nikola Tančáková, Veronika Mackaničová, Lenka Danková, Martin Mucha, Jozef Lukáč. Tento tím bude reprezentovať Slovenskú republiku na medzinárodnom finále Global Management Challenge v Macau (v Číne) v dňoch 18.-20.4.2016.

Viac informácií na www.euke.sk alebo <https://www.facebook.com/gmcslovakia/> alebo na <http://www.vsfs.cz/gmcsk/?z=330>.

[Späť na obsah](#)

37. Ekonomovia z Košíc budú reprezentovať Slovensko na finále v Číne

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/03/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]

Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach budú reprezentovať Slovenskú republiku na medzinárodnom finále Global Management Challenge v Macau (v Číne) v dňoch 18.-20.4.2016. Global Management Challenge je najväčšia súťaž na svete v oblasti simulácie strategického riadenia firiem. Modelové výrobné spoločnosti súťažajú na virtuálnych trhoch **EU** a NAFTA s cieľom dosiahnuť čo najvyššieho zhodnotenia investície a najlepšie postavenie na trhu na základe dosiahnutého zisku.

Dňa 17.3.2016 sa uskutočnilo Národné finále súťaže Global Management Challenge 2015/16, kde bolo 8 najlepších tímov zo Slovenska. Dňa 23.3.2016 sa konalo slávnostné vyhlásenie víťazov národnej súťaže Global Management Challenge 2015/16, kde sa tohtoročným víťazom stal tím študentov Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach (PoMS - Power of management student) v zložení Nikola Tančáková, Veronika Mackaničová, Lenka Danková, Martin Mucha, Jozef Lukáč. Tento tím bude reprezentovať Slovenskú republiku na medzinárodnom finále Global Management Challenge v Macau (v Číne) v dňoch 18.-20.4.2016.

Viac informácií na www.euke.sk alebo <https://www.facebook.com/gmcslovakia/> alebo na <http://www.vsfs.cz/gmcsk/?z=330>.

Prečo študovať na Podnikovohospodárskej fakulte **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach (PHF):

Sme tradičná fakulta

- súčasť **Ekonomickej univerzity v Bratislave** - najväčšej a najvýznamnejšej vzdelávacej inštitúcie ekonomického zamerania na Slovensku s viac ako 75-ročnou históriou • tisíce úspešných absolventov • certifikát kvality STN EN ISO 9001:2009 a množstvo ocenení kvality • zapojenie do procesu medzinárodnej akreditácie AACSB

Máme vybudovanú modernú infraštruktúru

- budova fakulty v historickom centre Košíc (Tajovského 13) • nové priestory vybavené modernými informačno-komunikačnými technológiami a vysokorychlostnou sieťou na prenos dát • vhodné študijné prostredie aj pre študentov so špecifickými potrebami • ubytovanie zabezpečené pre každého študenta PHF vo vlastnom ubytovacom zariadení v širšom centre Košíc (Bellova) • prístup k školiacim a učebným materiálom aj prostredníctvom e-learningových kurzov

Ponúkame komplexne akreditované vzdelávanie

- komplexne akreditované vzdelávanie v študijných programoch na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia, ponúkané v Košiciach a na pedagogickom pracovisku v Michalovciach • štúdium v dennej aj externej forme • na 1. stupni štúdia ponúkame študijný program Ekonomika a manažment podniku a študijný program Obchodné podnikanie

Sme súčasťou medzinárodnej siete univerzít

- zmluvy s viac ako 270 svetovými univerzitami • široké portfólio zahraničných študijných pobytov (v rámci programu Erasmus+ ako aj v rámci iných programov) • široké portfólio platených zahraničných stáží • možnosť získať bakalársky diplom na britskej univerzite - University of Huddersfield, U. K. • titul získaný na našej fakulte je uznávaný v rámci systému ECTS vo všetkých krajinách Európskej únie

Spolupracujeme s praxou a vychovávame úspešných absolventov uplatniteľných na trhu práce

- máme intenzívne kontakty so všetkými dôležitými zamestnávateľmi vo východoslovenskom regióne • máme intenzívne kontakty s relevantnými podnikmi v slovenskom, resp. európskom regióne • tisíce úspešných absolventov - absolventi PHF pracujú na významných postoch v súkromnej a verejnej sfére • vysoký záujem o absolventov PHF medzi zamestnávateľmi = veľmi nízka nezamestnanosť a vysoká priemerná mzda našich absolventov

Viac informácií na www.euke.sk alebo na <https://www.facebook.com/phfeu>

[Späť na obsah](#)

38. Nevyhnutné inovácie

[Téma: Ekonomická univerzita; Profit; 30/03/2016; 07/2016; s.: 6; L'UDIA A BIZNIS; EDUARD ŽITŇANSKÝ]

AKTUÁLNE

Zahraničné investície s prísunom nových technológií prinášajú ovocie pre slovenskú ekonomiku. Vidno to na produktivite práce, ktorej rast je najvyšší v Európe. Povedal v rozhovore pre agentúru TASR dekan Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Mikuláš Luptáčik. „Automobiloví výrobcovia prišli na Slovensko s najnovšími technológiami, kvalita pracovnej sily u nás je stále vysoká a jednotkové náklady práce relatívne nízke. Istý nemecký odborník v oblasti automobilového priemyslu sa raz vyjadril, že keby si koncern Volkswagen mal vybrať jedno miesto, kde bude vyrábať autá, tak by to malo byť Slovensko,“ konštatoval M. Luptáčik. Do budúcnosti však podľa neho musíme pridať v oblasti inovácií. Ukazuje to aj aktuálny index inovácií vo svete, kde Slovensko síce za posledný rok mierne postúpilo (na 39. miesto), ale v čiastkových a dôležitých ukazovateľoch, ako sú napríklad výška takzvaných intelektuálnych aktív a intenzita výdavkov na vedu a výskum, je na tom horšie. „So svetovou špičkou sa môžeme porovnávať len v indikátore pridanej hodnoty, kde sme dvanásť,“ zdôraznil M. Luptáčik. Jediná cesta, ako zachovať konkurencieschopnosť priemyslu, je podpora výdavkov na vedu, výskum a inovácie. Nejde len o peniaze z verejných zdrojov, ale aj zo súkromnej sféry.

PRIPRAVIL: EDUARD ŽITŇANSKÝ

[Späť na obsah](#)

39. Košickí študenti ekonomie pocestujú do Číny

[Téma: Ekonomická univerzita; korzar.sme.sk; 30/03/2016; Spravodajstvo; kap]

Tím študentov Podnikovohospodárskej fakulty v Košiciach zvíťazil v celoslovenskej súťaži riadenia virtuálnych firiem.

KOŠICE. V národnom kole súťaže Global Management Challenge (GMC) 2015/2016 zvíťazil tím študentov z Podnikovohospodárskej fakulty (PHF) **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach.

Sedemnásteho marca obstáli v tvrdej konkurencii ôsmich skupín, keď jednoznačne vyhrali a prebojovali sa až medzi celosvetovú špičku.

V dňoch od 18. do 20. apríla 2016 budú reprezentovať Slovensko na medzinárodnom finále v čínskom Macau.

Stretnú sa tam reprezentanti na 33. ročníku podujatia.

Víťazný tím v zložení Nikola Tančáková, Veronika Mackaničová, Lenka Danková, Martin Mucha a Jozef Lukáč budú bojovať o titul najlepšej stratégie spoločnosti.

V celosvetovom kole sú medzi súťažiacimi nielen študenti, ale aj špičkoví manažéri zo všetkých pracovných oblastí.

GMC je najväčšia súťaž na svete v oblasti simulácie riadenia firiem.

Modelové spoločnosti, ktoré vedú študenti, obchodujú na virtuálnych trhoch Európskej únie a Severoamerickej dohode o voľnom obchode (NAFTA). Snažia sa dosiahnuť najvyššiu cenu za akcie a najlepšie postavenie na trhu.

[Späť na obsah](#)

40. Meniť svet chcel Martin Filko už v detstve

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 30/03/2016; Spravodajstvo; Lýdia Vojtáššáková]

Svojou zvedavosťou dával Martin Filko učiteľom poriadne zabráť. Katechétku na základnej škole šokoval otázkami o teórii veľkého tresku. Písal aj básničky.

Ekonom Martin Filko. (Zdroj - SME - Vladimír Simicek)

NIŽNÁ. Vo Veľkonočný pondelok sa so známym ekonomom prevrátilo na Dunaji dvojkanoe. Kým spolujazdcovi z lode sa podarilo zachrániť, Martin Filko zmizol pod hladinou a odvtedy je nezvestný. Záchranári po ňom stále pátrajú. Ľudia na Orave hovoria, že zázraky sa stávajú.

Z detstva na Orave

V rodisku Martina Filka, v Nižnej na Orave, spomínajú na neho spolužiaci a kamaráti ako na mimoriadne inteligentného a nadaného chlapca. Intelektom ďaleko prevyšoval priemer. "Mal vynikajúce logické myslenie, úspešne riešil jednu matematickú olympiádu za druhou," hovorí Ivana. "Napriek tomu, bol veľmi citlivej a priateľskej povahy."

Svojimi otázkami vraj dával učiteľom na základnej škole poriadne zabráť, bol veľmi zvedavý. "Spomínam si, ako raz na hodine náboženstva bol taký zvedavý, že katechétku privádzal do zúfalstva otázkami o teórii veľkého tresku. Nakoniec pred birmovkou išiel ku miestnemu kňazovi na koberček."

Možno málokto tuší, že počas štúdia gymnázia sa vo voľnom čase venoval aj tvorbe poézie. Partia kamarátov vydala dokonca v roku 1999 vo vlastnom náklade 100 výtlačkov knižočky s ich vlastnou tvorbou.

"Bola to taká alternatívna tvorba, nie pochopiteľná pre všetkých," spomína na tie časy Eva. "Hlavne sme chceli zmeniť svet a to Martinovi podľa mňa ostalo dodnes."

Po skončení štúdií v Nižnej a Trstenej odišiel Martin Filko do Bratislavy, neskôr aj do zahraničia, a začal meniť Slovensko.

Zamyslenia Martina Filka zo stredoškolských čias:

"Boha môžeš spoznať v sne & v láske && v slnku, ale nikdy sa mu nepozrieš do tváre."

"Kytica. Prečo musia kvety zomrieť, keď chceme niekomu urobiť radosť?"

Populárny ekonom

Martin Filko (35) je hlavným ekonomom ministerstva financií a riaditeľom Inštitútu finančnej politiky, jeho tím zostavoval niekoľko štátnych rozpočtov. V rokoch 2008 až 2010 pripravil reformu cenotvorby liekov a cena sa začala určovať porovnávaním so zahraničím.

Okrem poradenstva v oblasti hospodárskych či mikroekonomických politík pre ministerstvo financií inštitút poskytuje poradenstvo aj pre ostatné ministerstvá.

Filko získal magisterský titul v odbore klinická a organizačná psychológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Okrem toho absolvoval Ekonomickú univerzitu v Bratislave, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy. Svoje akademické skúsenosti si doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen (medzinárodná ekonómia) a na Erazmovej univerzite v Rotterdame (ekonómia zdravotníctva a ekonomická analýza), kde získal titul MSc. v oblasti ekonomie zdravotníctva.

Martin Filko na seba prvýkrát upozornil blogom na TREND.sk, ktorým kritizoval spôsob a kvalitu vzdelávania na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V roku 2011 za blogy na TREND.sk o zdravotníctve získal Novinársku cenu.

[Späť na obsah](#)

41. Zoznam zástupcov najmocnejších mužov vo vláde je už známy: Pozrite si profily štátnych tajomníkov

[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 31/03/2016; topky.sk; TMZ]

BRATISLAVA - Mafián z Mafstory, futbalový rozhodca či Ficov hovorca. Aj títo sa dostali k vysokým postom v novej vláde. Reč je o štátnych tajomníkoch. Prinášame vám kompletný prehľad nových tajomníkov vo vláde Fico III.

Ministerstvo kultúry
Igor Adamec

Herec sa preslávil v zábavnej relácii pre deti Kakao. Účinkoval aj v sitkome Mafstory, kde hral postavu účtovníka Milanka. Okrem toho bol aktívny aj v politike. Pôsobil v štruktúrach SDKÚ a do parlamentu kandidoval za #Sieť. Adamec (51) je aj mestský poslanec v bratislavskom Ružinov. Šéfoval tiež Televízii Ružinov.

Ivan Sečík
Vyštudoval žurnalistiku na Leningradskej a Moskovskej univerzite. Na ministerstvo kultúry bol zamestnaný v rokoch 1995 až 1998 ako generálny riaditeľ sekcie verejných informácií. Aj ako tajomník už pôsobil na rovnakom rezorte, a to v rokoch 2006 až 2010 a následne aj v druhej Ficovej vláde. Je ženatý a má jedno dieťa. Nominoval ho Smer.

Ministerstvo školstva
Erik Tomáš

Doteraz pôsobil ako riaditeľ tlačového odboru Ficovho úradu. Pôsobil aj ako redaktor Markízy. Preslávil sa rozhovorom s Mikulášom Černákom z roku 2002. Pochádza z Humenného. Skúsenosti so školstvom však nemá.

Peter Krajňák

34-ročný krajňák vyštudoval pedagogiku v Prešove. Konkrétne na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Nominoval ho Most. Ako pedagóg základnej školy pracoval s rómskymi žiakmi a od roku 2010 pôsobí ako miestny poslanec v Prešove a od roku 2013 aj ako poslanec Prešovského samosprávneho kraja. V roku 2014 sa stal členom predsedníctva strany Most-Híd.

Ministerstvo životného prostredia
Norbert Kurilla

Od apríla 2007 do júla 2014 pôsobil ministerstve zahraničných vecí. Od roku 2014 bol generálnym riaditeľom na ministerstve životného prostredia. Vyše dva mesiace pôsobil ako diplomat na Stálom zastúpení SR pri EÚ v Bruseli, kde zodpovedal za agendu životného prostredia, zmenu klímy a udržateľnej energetiky.

Boris Susko

Advokát a vysokoškolský učiteľ (45) z Ivanky pri Dunaji. Býva v Bratislave. Advokátsku kanceláriu má evidovanú v Pezinku. V roku 2012 sa stal poslancom za Smer. Kandidoval za Smer aj v marcových voľbách do parlamentu na 56. mieste.

Ministerstvo obrany
Ivan Máčovský

Tajomník ministra obrany. Pred vstupom do politiky roky pôsobil na veliacich a riadiacich pozíciách v rezorte obrany. O tejto oblasti aj aktívne píše na svojom blogu. Je vedúci pracovnej skupiny strany #SIEŤ pre národnú obranu. Vo verejnej službe chce presadiť transparentný rozvojový plán slovenských ozbrojených síl.

Marián Saloň

Doktorát si spravil na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania má zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. 38-ročný Saloň je ženatý a má dve deti. V čase prvej Ficovej vlády bol generálny riaditeľ kancelárie ministra vnútra. V rokoch 2010 až 2012 bol poslancom v parlamente. Na ministerstvo obrany prestúpil z ministerstva vnútra, kde pôsobil minulé štyri

roky ako štátny tajomník.

Ministerstvo práce
Ivan Švejna

Ivan Švejna sa narodil 20. novembra 1965. Je členom Mont Pélerinskej spoločnosti a predsedom Združenia daňových poplatníkov Slovenska. Bol iniciátorom zavedenia druhého piliera dôchodkového sporenia na Slovensku. Pôsobil ako generálny riaditeľ sekcie sociálneho poistenia na Ministerstve sociálnych vecí a rodiny SR. Od roku 2009 je podpredsedom strany Most-Híd, od 2010 poslancom NR SR. Pre kauzu Hayekovci musel odstúpiť z postu štátneho tajomníka na ministerstve dopravy.

Branislav Ondruš

Zastáva funkciu štátneho tajomníka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky od roku 2012. Narodil sa v roku 1973 v Levoči. V roku 1996 získal titul magister v odbore politológia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1994 študoval európske politické systémy na Thames Valley University. V roku 2010 bol Branislav Ondruš zvolený za poslancu NR SR. Pôsobil v nej ako podpredseda Výboru NR SR pre sociálne veci a člen Výboru NR SR pre európske záležitosti.

Ministerstvo vnútra
Denisa Saková

V rokoch 2007 až 2010 pôsobila na ministerstve vnútra ako generálna riaditeľka sekcie informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti. Od roku 2012 bola Saková (39) na rovnomennom ministerstve vedúca služobného úradu. Narodila sa v Nitre, je vydatá a má jedno dieťa.

Rudolf Urbanovič

Vyštudoval Bankovní Institut v Prahe. Od roku 1983 pracuje vo verejnej správe. Pracoval na mestskom aj okresnom úrade v Liptovskom Mikuláši.

Ministerstvo spravodlivosti
Monika Jankovská

45-ročná Jankovská má dve deti a je vydatá. V roku 2001 urobila rigoróznú skúšku v študijnom odbore právo s akademickým titulom JUDr. Od roku 2006 viedla okresný súd v Trenčíne, po piatich rokoch sa posunula vyššie, na Krajský súd do Trenčína.

Mária Kolíková

Tajomníčka ministerstva spravodlivosti. V tejto funkcii pôsobila počas vlády Ivety Radičovej, keď rezortu šéfovala súčasná ministerka Lucia Žitňanská.

Ministerstvo financií
Radko Kuruc

37-ročný Kuruc vyštudoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Tam si urobil aj veľký doktorát. Štyri roky tam aj pôsobil. Potom prešiel do Hospodárskych novín. Neskôr radil guvernérovi v Národnej banke Slovenska. V štátnom sektore ostal, prešiel do Inštitútu hospodárskej politiky, potom radil ministrovi financií. Bol aj podpredseda Dozornej rady v Tipose či v Slovenskej konsolidačnej, a.s.

Peter Lesay

Rodák z Trnavy zastáva od júna 2015 funkciu štátneho tajomníka Ministerstva financií SR. Je členom Rady riaditeľov Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ESM), Hospodárskeho a finančného výboru (EFC) a Pracovnej skupiny Euroskupiny (EWG). Pôsobenie na Ministerstve financií SR začal v roku 2012 ako poradca ministra. Na túto pozíciu nastúpil po dlhoročnom pôsobení na Ekonomickom ústave Slovenskej akadémie vied (EÚ SAV). Počas akademickej kariéry vyučoval na Viedenskej univerzite, na Univerzite Komenského a Trnavskej univerzite. Je laureátom Ceny prezidenta Slovenskej republiky pre mladých vedcov a vedkyne SAV za rok 2011.

Ministerstvo zahraničných vecí
Ivan Korčok

Banskobystričan vyštudoval **Ekonomickú univerzitu** a Univerzitu Komenského, Inštitút medzinárodných vzťahov. V 90-tych rokoch bol veľvyslancom v Nemecku alebo hovorcom rezortu zahraničných vecí. Bol

tiež veľvyslancom vo Švajčiarsku, pôsobil pri slovenskej misii v NATO, Splnomocnenec vlády SR pre predsedníctvo SR v Rade EÚ. Štátnym tajomníkom rezortu zahraničia je od marca 2015.

Lukáš Parížek

Mladík (29) vyštudoval známy Moskovský štátny inštitút medzinárodných vzťahov. Pôsobil na Úrade boja proti terorizmu vo Viedni. V rokoch 2013 až 2015 radil ministerstvu obrany. Potom prešiel do Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry.

Ministerstvo hospodárstva
Rastislav Chovanec

Rozvedený Trenčan si spravil maturitu vo Washingtone. Vysokú vyštudoval na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Pôsobil ako projektový manažér sekcie priamych zahraničných investícií v SARIO. V prvej Ficovej vláde bol poradca predsedu vlády pre zahraničné investície. Aj v druhej vláde radil Ficovi v rokoch 2012 až 2014 na rovnakej pozícii.

Vojtech Ferencz

Vyštudoval zahraničný obchod v Prahe. Inžiniersky a doktorandský titul si spravil na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Podľa životopisu vie po maďarsky, anglicky, rusky či nemecky. Na ministerstve hospodárstva už pôsobil v rokoch 2007 až 2010 ako generálny riaditeľ sekcie stratégie. Pod Žigom bol štyri roky ako tajomník rezortu životného prostredia celé štri roky. Teraz si ho minister povolal aj na ministerstvo hospodárstva.

Ministerstvo dopravy
Viktor Stromček

Stromček (40) pôsobí v štruktúrach štátu pod smeráckym vedením už dlho. Šéfoval bratislavskému magistrátu, potom viedol kanceláriu parlamentu Pavla Pašku, aby sa následne premiestnil ako štátny tajomník na ministerstvo dopravy u Jána Počiatka. Na starosti má aj megatender za 2 miliardy - bratislavský obchvat. Zastával pozíciu Splnomocnenca vlády Slovenska pre prípravu a realizáciu strategických parkov.

Arpád Ersék

Narodil 22. júna 1958 v Bratislave. Je ženatý, má dve deti. Po absolvovaní gymnázia v Šamoríne študoval na Fakulte telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave. Je konateľom firiem EMM Properties, EMM Invest a Alfa Sport. Od roku 2010 je poslancom NR SR za stranu Most-Híd a členom Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport. Od roku 2014 je členom predsedníctva Most-Híd.

Ministerstvo pôdohospodárstva
Anton Stredák

Bol doteraz vedúcim služobného úradu na tomto ministerstve. V Nitre vyštudoval pedagogickú fakultu v odbore učiteľstvo praktickej prípravy. Kedysi bol futbalovým rozhodcom. Známy dlhoročný Jahnátkov kamarát. Za prvej Ficovej vlády šéfoval agentúre Sario.

Jozef Kamenický

Za #Sieť kandidoval do parlamentu na 19. mieste. Podpísal sa aj pod kampaň Aliancie za rodinu Hlas za rodinu. Je tiež predseda miestneho centra strany v Sabinove. Pochádza z Nižného Slavkova, kde je aj starosta. Vyštudoval poľnohospodársku školu v Nitre.

Ministerstvo zdravotníctva
Mario Mikloši

Mikloši sa narodil v roku 1967. V roku 1991 ukončil štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 2003 a 2004 bol riaditeľom NsP Malacky, v roku 2004 hovorcom Ministerstva zdravotníctva SR a o rok neskôr riaditeľom sekretariátu predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Riaditeľom Sekcie zdravia na MZ SR bol v rokoch 2005 a 2006, opätovne sa ním stal v roku 2011. Ambulantnú urologickú prax vykonáva od roku 2007. Do funkcie štátneho tajomníka Ministerstva zdravotníctva ho Vláda vymenovala 20. novembra 2014

[Späť na obsah](#)

42. Martin Filko: Sme ochotní riskovať naše kariéry

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/03/2016; Filip Obradovič / Trend]

Filip Obradovič / Trend

S Filkom sme hovorili minulý štvrtok. Vytvoril zásadnú reformu smerujúcu k lepšiemu Slovensku. Po tragédii ide o jeho posledný rozhovor.

Text pôvodne vyšiel v týždenníku Trend, preberáme ho so súhlasom šéfredaktora.

S Martinom Filkom sme o jeho budúcnosti hovorili vo štvrtok minulý týždeň. Na stôl dal spolu s jeho kolegami zásadnú reformu o rozhodovaní štátu, ktorá by významne prispela k lepšie spravovanému Slovensku.

Po pol hodine rozhovor prerušil, aby sa išiel definitívne dohodnúť s ministrom financií, či môže na tejto reforme spolu so svojím tímom pracovať. Zo stretnutia s Petrom Kažimírom prišiel v dobrej nálade. Mal sa stať šéfom nového orgánu rezortu, pod ktoré by spadal Inštitút finančnej politiky a celá rozpočtová sekcia, aby mohol reálne pracovať na svojom projekte.

Po tragickej udalosti z pondelka ide o jeho posledný a o to dôležitejší rozhovor.

Rozprávam sa s hlavným ekonómom novej vlády?

Myšlienka je, aby sa všetky dôležité agendy, ktoré súvisia s plánovaním politik, analýzou, prípravou a realizáciou rozpočtu robili pod jednou strechou, pod mojím vedením. To znamená riadenie Inštitútu finančnej politiky a sekcie rozpočtovej politiky na ministerstve financií.

Dôvod je ten, že v rámci našej iniciatívy lepšieho rozhodovania štátu chceme robiť aj hodnotenie ex ante veľkých rozhodnutí štátu v oblasti investícií, politik, prevádzky aj regulácie. Ale tak isto sa chceme pozrieť aj na ucelené celky verejných výdavkov z hľadiska toho, či dosahujú efektívne výsledky v prospech občanov, ktoré by mali, alebo ich dosahujú menej, prípadne vôbec nie.

Samozrejme, potom by dôsledkom toho malo byť, že tie menej efektívne alebo úplne neefektívne výdavky by sa osekali a peniaze by sa presunuli do tých oblastí, ktoré prinášajú občanom najväčší prospech.

To už však opisujete projekt value for money.

Áno. Ale toto je práve ten dôvod, prečo tu robíme nejakú reorganizáciu. Chceme, aby verejné financie a verejné politiky prinášali lepšie výsledky.

Keď hovoríte "chceme", o koho konkrétne ide?

Vedenie ministerstva financií. A na to, aby sme to urobili, musíme našu inštitúciu na to pripraviť. Keď sa pozrieme na to, ako sa Slovensku darí ekonomicky a ako vyzerajú veľké čísla rozpočtov, tak sme na tom rovnako alebo lepšie než naši susedia.

Ale keď sa pozrieme na výsledky verejného sektora v školstve, v zdravotníctve, v informatizácii, v kvalite života všeobecne, tak zaostávame nielen za vyspelým svetom, čo by sa dalo vysvetliť históriou a tým, že sme stále chudobnejší, ale za našimi susedmi. A to už je niečo, čo by sme sa mali snažiť čo najskôr prekonať.

Autormi tohto projektu ste vy, váš kolega z IFP Štefan Kišš a Ľudovít Ódor z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Prečo s tým prichádzate teraz?

Skôr by som povedal, že sme iniciátormi tejto iniciatívy. Ten príbeh poznáte. Vznikol na parížskom letisku, kde sme na jeden deň kvôli snehovej búrke museli zostať. Zamýšľali sme sa nad tým, že už budeme mať deficit verejných financií pod trom percentami, vyzerá to tak, že sme odstránili najhoršie rozpočtové dôsledky krízy, čo ďalej by sa dalo urobiť vo verejných financiách pre osov občanov.

Tie veľké rámce v oblasti ekonomiky sú v poriadku, máme nejaké inštitúcie, procesy, ktoré to riadia, aby sme sa neodchyľovali. Ale na druhej strane nemáme žiadne pravidlá, žiadne inštitúcie na to, ako robiť dobre veľké rozhodnutia na mikroúrovni jednotlivých politik a investičných projektov.

Keď sme sa vrátili domov, túto myšlienku sme rozpracovali, začali sa pozeráť na to, aká je skúsenosť v krajinách, ktoré sú v dobrom rozhodovaní štátu na tom najlepšie. Čiže v severských, niektorých anglosaských či v Holandsku.

Paríž sa udial pred dvoma rokmi?

Nie, bolo to vo februári 2013. Už vtedy sme vedeli, že tak ako sme nastavili konsolidáciu, tak by nás mala dostať pod tri percentá. Potom sme na tom pracovali sami pre seba do zásuvky. Zlom nastal v minulom roku, keď sme túto myšlienku prezentovali ministrom financií Petrovi Kažimírovi. Dal nám vtedy zelenú, aby sme na tom začali oficiálne pracovať aj na ministerstve. Vtedy sa z toho stal normálny projekt, na ktorý boli vyčlenení analytici IFP, a začali sme pracovať už na konkrétnych veciach. Niektoré z nich sa dostali aj do médií.

Bratislavská nemocnica a obchvat.

Áno. Tieto dva projekty boli pre nás najvýznamnejším testom. O nich bolo totiž rozhodnuté tradičným spôsobom: "Chceme to, je nám jedno, aké sú alternatívy. Chceme to, nepozerala sa na cenu. Ideme do toho." Tak sme si sadli s našimi partnermi (ministerstvá zdravotníctva a dopravy, pozn. TREND) a vysvetlili sme si, že tu máme nejaký problém. Jednak nedostatočná zdravotná starostlivosť v bratislavskom okrese, ako aj zlá dopravná situácia v hlavnom meste. Cieľom bolo hľadať spôsoby, ako vyriešiť takto zadefinovaný problém. Nie hneď niečo postaviť.

No ale zvíťazil ten druhý variant. Niečo sa postaví a nevieme, či to tie problémy naozaj vyrieši.

Čo sa týka bratislavskej nemocnice, bohužiaľ, sa nám nepodarilo dostať od našich kolegov zo zdravotníctva návrh, ako by tá nemocnica mala vyzerať po medicínskej, technickej a ekonomickej stránke. V konečnom dôsledku sme tak museli zobrať pôvodnú štúdiu realizovateľnosti, dali sme do nej nejaké parametre, ktoré sme pokladali za realistické, a urobili sme odhad scenárov, ktoré sme pokladali za realistické.

Preskúmali sme päť možností a ako je známe, vyšlo nám, že najhoršie by bolo nerobiť nič. Druhá najhoršia možnosť bola paradoxne tá, na ktorej pracovali kolegovia z ministerstva zdravotníctva a teda výstavba nemocnice pomocou verejno-súkromného partnerstva. Ukázalo sa však, že najlepšie by bolo postaviť to za štátne peniaze.

S čím ste išli aj von.

Áno, najskôr sme to komunikovali ministerstvu zdravotníctva a potom sme to povedali aj verejnosti. Dôležité je, že nový minister zdravotníctva sa bude musieť pozrieť na ten projekt a my mu poskytneme samozrejme súčinnosť. Bude sa musieť rozhodnúť, či radikálne prekonfiguruje súčasný projekt rezortu alebo nie.

Naopak pri diaľnici už výsledok poznáme.

Diaľnica bol odlišný projekt. Rezort dopravy pod vedením štátneho tajomníka Viktora Stromčeka s nami úzko spolupracoval. Mali veľmi silnú preferenciu riešenia verejno-súkromného partnerstva. Spoločným úsilím a dobrou súťažou sa nám nakoniec podarilo znížiť cenu obchvatu o takmer šesťdesiat percent. Ale ak by som mal úplne férovo povedať, sú tam dve slabiny. Prvá slabina je, že pri rozhodovaní sme neboli schopní rozlúsknuť socio-ekonomické benefity, teda to, čo tá diaľnica priniesie.

Nemali ste kapacity?

Nemali sme kapacity, nemali sme know-how. A zatiaľ sme ani nenašli spoločnú reč s dopravnými inžiniermi. Preto sme si dali za úlohu tu na ministerstve financií dať do jednej miestnosti všetkých významných dopravných inžinierov, ktorí nám urobia workshop.

Predjeme si s nimi, aké sú nástroje pri výpočtoch, metodiky, čo myslia tým, keď použijú nejaký konkrétny termín a podobne. Naším cieľom nie je byť dopravnými inžiniermi, ale potrebujeme sa dostať na úroveň, aby sme mohli byť pre nich odbornými partnermi.

Martin Filko. Martin Filko. (zdroj: Archív SME.)

Druhou slabinou je fakt, že neboli preskúmané ďalšie možnosti okrem výstavby diaľnice.

Áno. Na našu žiadosť sa urobili niektoré prepočty kratšieho variantu, teda R7, ktorá ide na juhovýchod. Kolegom z dopravy to vychádzalo tak, že je to menej výhodná alternatíva. Vôbec pritom neboli preskúmané, nazvime to, kreatívnejšie možnosti založené na verejnej doprave. Na strane ponuky to boli napríklad posilnenie električiek, rozšírenie vlakov a autobusov. Na strane dopytu zasa jeho obmedzenie spolplatnením parkovania v meste, alebo, úplne extrémne, spolplatnenie vstupu do mesta.

Práve projektom value for money chcete takéto prípady obmedziť.

Presne tak. My sa teraz učíme robiť dobré rozhodnutia. Testovali sme to na tých najväčších a najdrahších projektoch, ktoré vláda pripravovala. Veríme, že napríklad budeme naozaj spoľahlivo vedieť povedať slovenskej vláde a verejnosti, ktoré diaľničné a železničné úseky by sme mali postaviť ako prvé, ktoré neskôr a ktoré vôbec nie.

Spôsob a filozofia, ako by sa mala po novom robiť politika, je v porovnaní so súčasným stavom revolúcia.

Je to zásadná filozofická zmena.

Bude veľmi záležať na tom, ako sa k tomu postavia samotní politici. Máte garanciu, že projekt lepšieho rozhodovania štátu bude súčasťou programového vyhlásenia vlády?

S politikmi neformálne komunikujeme už dlhšie. S ministrom financií rok a s ostatnými niekoľko mesiacov. Kľúčová otázka je, či to bude zakotvené v programovom vyhlásení vlády a či sa začnú vytvárať jednotlivé tímy analytikov prepojených s rozpočtovými sekciami a realizačnými tímami na jednotlivých ministerstvách, Úrade vlády SR a Najvyššom kontrolnom úrade.

A bude to tak?

Urobím pre to všetko. Keď sa robila reforma riadenia verejných financií v roku 2004, vyzeralo to ako sci-fi. Keď sa robila reforma fiškálnych pravidiel na európskej úrovni aj u nás v rámci rozpočtových pravidiel v rokoch 2010 až 2012, bolo to tiež sci-fi.

Ale toto je ešte väčšie sci-fi. Vy vlastne teraz hovoríte, že doteraz sa politika robila na základe dojmov, pocitov, záujmov nielen politikov, ale aj rôznych skupín v pozadí.

Presne tak.

Čiže hovoríte politikom, že to doteraz robili úplne zle a treba to robiť inak, a dokonca im ukazujete ako.

Minulosť nezmeníme. Tá zodpovedala tomu, v akej fáze rozvoja bola spoločnosť. Nevymýšľame koleso. Pokúšame sa preložiť do slovenskej praxe najlepšiu prax z iných krajín sveta. A dôvod je ten, že chceme, aby slovenský verejný sektor fungoval postupne tak ako v najlepších krajinách sveta.

Nijako neberieme politikom možnosť rozhodnúť sa v súlade so svojím politickým presvedčením, svetonázorom či politickými záujmami. Oni sú legitímne zvolení, oni sa zodpovedajú svojim voľičom.

Už sa teda posilňujú tímy analytikov na jednotlivých ministerstvách?

Začali sme na tom pracovať. Posilnili sme časť IFP, ktorá sa zaoberá analýzou verejných výdavkov. Tak isto sa vybudovala analytická jednotka na ministerstve školstva, ktorá bola dosť viditeľná počas štrajku učiteľov. Úplne kľúčové však bude vybudovať podobné jednotky na Úrade vlády SR a NKÚ.

Na Úrade vlády SR kvôli tomu, že koordinuje politiky a na rozdiel od ministerstva financií sa dokáže pozrieť na veci v širšej perspektíve a nielen cez prizmu "koľko to stojí". V prípade NKÚ je kľúčové, aby existovala inštitúcia, ktorá je oddelená od exekutívy a tímov, ktoré s ňou spolupracujú.

Historická úloha NKÚ na Slovensku nepriniesla doteraz príliš mnoho želaných výsledkov. Myslíte si, že sa to zmení?

To, že sa niečo nepodarilo v minulosti, neznamená, že sa s tým zmierime a bude to tak donekonečna. NKÚ má personálne kapacity, rozpočet, mandát z ústavy, ktorý mu umožňuje pozeráť sa na výsledky a efektívnosť verejných výdavkov takým spôsobom, akým je to pri auditorských úradoch kdekoľvek v zahraničí.

Jedine, čo potrebujeme urobiť a nebude to jednoduché, je vybudovať tú inštitúciu po organizačnej a personálnej stránke tak, aby to zvládala. Chceme s tým pomôcť a máme plnú podporu predsedu NKÚ.

Iste, ale to, že z ústavy vyplýva nezávislosť NKÚ a jeho kompetencie analyzovať verejné výdavky ešte neznamená, že sa tak deje a bude diať. Otázka potom je, či by ho nebolo dobré donútiť spolupracovať s verejnosťou v podobe tretieho sektora, ktorý by úrad mohol tlačiť do plnenia jeho úloh.

Sú to veľmi dôležité veci. Týkajú sa verejnej správy a vnútornej kontroly NKÚ. Ale ja si naozaj myslím, že by sme mali začať rozmýšľať tak, že ak chceme žiť v krajine 21. storočia, mali by sme chcieť od našich volených zástupcov a našich volených byrokratov to, čo sa vo vyspelých krajinách požaduje.

Mali by sme vedieť ich profesionálne životopisy, mali by byť vyberaní transparentným politickým procesom, respektíve profesionálnym výberovým konaním. Tieto štandardy by mali platiť naprieč celou verejnou správou.

Čo chcete v rámci projektu value for money konkrétne robiť najbližšie roky?

Raz za volebné obdobie by sa mali urobiť revízie verejných výdavkov. Podľa toho, na koľko sa jednotlivé výdavky ukážu efektívne, by sa mali zachovať alebo nie. A toto všetko by sa malo diať pod dohľadom verejnosti. Za štyri roky sa chceme pozrieť na 90 percent výdavkov. Priority sú zdravotníctvo, doprava a informatizácia.

Dôvodom tohto výberu priorít je, že sa v týchto oblastiach míňa najviac peňazí?

Všetky oblasti sú veľké a neefektívne a tiež cítime spoločenskú objednávku. Tieto tri oblasti predstavujú 41 percent verejných výdavkov. Ak sa nám ich podarí v tomto roku dostatočne preskúmať tak, aby sme prípadné úspory dokázali preniesť do budúročného rozpočtu, takmer polovica práce je za nami.

To je cieľ?

Áno, to chceme. Už na tom mesiac pracujeme. Cieľom je, aby nám vláda dala mandát v programovom vyhlásení robiť tieto veci pravidelne a aby v rámci tohto mandátu bolo zadefinované, čo chceme dosiahnuť. Následne v lete chceme pripraviť predbežný report, na základe ktorého sa budú viesť rozpočtové vyjednávania. Súčasťou schvaľovania štátneho rozpočtu v októbri by mala byť na stole finálna správa, ktorá povie, že takto zlepšime výsledky, takto zreorganizujeme výdavky, aby to dosiahlo takéto ciele už v budúcom roku.

V zdravotníctve ste si napríklad stanovili, že už v budúcom roku by malo zomrieť menej ľudí.

Výdavky do zdravotníctva najmä v rokoch 2003 až 2009 u nás rástli dvojnásobne rýchlejšie ako v krajinách OECD. A to až tak, že už zdravotníctvo prestalo byť podfinancovaným sektorom. Dávame na hlavu toľko alebo viac ako naši susedia. Ak sme teda nespokojní so stavom slovenského zdravotníctva, nebude to v prvom rade v peniazoch. Pozreli sme sa na to, čo by bolo realistické očakávať.

Zaostávame oproti ostatným krajinám z Vyšehradskej štvorky na porovnateľnej báze o 1 900 takzvaných odvrátiteľných úmrtí. To znamená, že ak by sme mali také výsledky zdravotníctva, aké sú v ostatných postkomunistických krajinách strednej Európy, tak by u nás malo zomierať o 1 900 menej ľudí oproti súčasnosti. Títo ľudia zomierajú na Slovensku zbytočne. Je to 15 percent všetkých odvrátiteľných úmrtí. To je tá časť úmrtí, ktorá by sa mohla odvrátiť dobrou zdravotnou starostlivosťou.
Martin Filko. Martin Filko. (zdroj: Archív SME)

To chcete dosiahnuť tak, že dosiahnuté úspory v zdravotníctve pôjdu na zlepšenie zdravotnej starostlivosti?

Na ministerstve financií máme fiškálne ciele. Výdavky na ministerstve zdravotníctva rastú pomerne rýchlo. Chceli by sme, aby rástli na úrovni inflácie. Chceme ušetriť na niektorých typoch výdavkov a na niektorých typoch investícií. Jedným z problémom slovenského zdravotníctva je zanedbanie základnej nemocničnej infraštruktúry. Preto by sme chceli za tieto peniaze postaviť v troch krajských mestách nové nemocnice.

Konzultovali ste to už s ministerstvom zdravotníctva?

Bohužiaľ, nemali sme na to partnerov na rozdiel od rezortu dopravy. Zatiaľ je to teda plán nášho rezortu a musíme sa, samozrejme, dohodnúť s ľuďmi z ministerstva zdravotníctva. Okrem tých troch nových nemocníc totiž chceme zrekonštruovať päť starých nemocníc.

Dosiahnuť to chceme cez analýzu piatich oblastí. Konkrétne renty, respektíve príliš veľké zisky, vyplývajúce z poistného trhu, lieky, záchranky, zobrazovacie a vyšetrovacie zariadenia a chceme sa pozrieť na nákupy štátnych nemocníc. V rezorte sú naozaj veľmi výrazné neefektívnosti. Preto vieme uvoľniť 150 až 200 miliónov určite na to, aby sa použili v prospech pacientov.

Týchto päť oblastí, na ktoré sa chcete bližšie pozrieť, sú spojené so silnými záujmovými skupinami, ktoré v zdravotníctve podnikajú. Neobávate sa, že tvrdo narazíte na odpor?

Budeme musieť aj s podporou médií a politikov zvieť argumentačný súboj. Nám napríklad vychádza, že dávame dvakrát toľko na záchranky, než je to v porovnateľných krajinách. A my si nemyslíme, že by sme mali dávať na záchranky dvakrát viac, než je to inde.

Rozumieme, že toto sú príjmy poskytovateľov záchranných služieb, ale pokiaľ nám nepovedia zrozumiteľné ekonomické alebo iné vecné argumenty, prečo by to tak malo byť, tak jednoducho nie sme pripravení financovať ich na takejto štedrej úrovni.

Za týmito ziskami môžu do veľkej miery byť politici, ktorí im to odobrili. Čiže možno očakávať silné tlaky a nevôľu z ich strany s tým niečo robiť.

Neviem sľúbiť slovenskej verejnosti, že sa nám to podarí. Viem sľúbiť, že sa o to pokúsime a sme ochotní riskovať naše kariéry za to, že sa nám to podarí.

Spolu s Tomášom Druckerom, ktorý sa stal ministrom zdravotníctva, ste boli v hre o tento post. Viete si predstaviť, že by ste robili priamo s ním na rezorte?

Viem si to predstaviť, ale momentálne viem Slovensku pomôcť z ministerstva financií viac. Keby som bol v tíme ministra zdravotníctva, samozrejme, že by sme mohli spolu veci urobiť viac efektívne. Ale na druhej strane, keď sa nám podarí vybudovať systém, ktorý bude fungovať naprieč štátnou správou, a už teraz v tomto roku dokážeme zrevidovať tri oblasti, ktoré predstavujú štyridsať percent všetkých výdavkov, tak je to lepšie využitie schopností a skúseností nielen mojich, ale aj môjho tímu.

Medzi oblasťami, ktoré by mali prejsť hĺbkovou kontrolou z vašej strany, je informatizácia. O nej sa už niekoľko mesiacov veľmi vášnivo diskutuje pre neefektívne vynaloženú miliardu eur. Informatizáciu zastrešoval doteraz rezort financií a IFP sa do debaty vôbec nezapájalo. Prečo?

Neoficiálnym mottom IFP je hovoriť pravdu slovenskej vláde a verejnosti. Myslím si, že analytické jednotky by mali mať aj verejný profil, ktorý je súčasťou verejného profilu ministerstva, ale je od neho aj čiastočne oddelený. V prípade, keď zistíme zásadné porušenie zákona, tak musíme konať.

Musíme to povedať našim nadriadeným aj iným orgánom. Ale zároveň my nie sme vyšetrovatelia, aktivisti, investigatívni novinári. Sme ekonomickí analytici zodpovední v prvom rade za makroekonomické, štrukturálne a fiškálne analýzy. Sme trochu aj imperialistickí.

Napríklad sme publikovali aj rozsiahlu štúdiu ešte v roku 2012 s názvom Málo zdravia za veľa peňazí. V nej sme ukázali analyticky, že slovenské zdravotníctvo má zlé výsledky vzhľadom na množstvo peňazí, ktoré doň ide. A teraz sa ma chcete určite spýtať, prečo sme teda riešili iný rezort, zatiaľ čo veľkú oblasť vlastného ministerstva sme neriešili.

Presne tak.

Poviem to naozaj úprimne, nemali sme na to kapacity. A jednoducho sme nerozumeli tomu problému.

Nie je to výhovorka?

Naozaj nie je. Túto výčitku sme dostávali interne a aj od novinárov. Preto sme v roku 2014 urobili prvý pokus, pri ktorom sme sa pokúsili urobiť aspoň jednoduché benchmarkovacie cvičenie týkajúce sa nákladov na prevádzku a niektoré konkrétne licencie.

Vyžiadali sme si údaje zo všetkých rezortov. Poslali nám nekonzistentné údaje, nerozumeli sme ich a nikam sme sa nedostali. Zlyhali sme na technickej úrovni. Systém bol inteligentnejší ako my. Ale poučili sme sa z toho. Na informatizáciu sa dáva jedno percento hrubého domáceho produktu ročne a je kľúčová pre fungovanie celej verejnej správy. Preto to bude jedna z tých troch priorit, na ktorú sa budeme pozerieť.

V čom je vaša situácia iná oproti minulosti?

Najali sme aj pár ľudí, začali sme úzko komunikovať s iniciatívou slovensko.digital a zháňame informácie, ako k tomu pristúpiť analyticky. Je to určite najťažšia oblasť a viac si veríme v zdravotníctve a doprave.

Tvrdíte, že prvý pokus o analýzu informatizácie prišiel na popud interného tlaku a tlaku novinárov. Musí byť teda spoločenská objednávka, aby sa analytická jednotka pozerala na problémy vlastného rezortu?

Nie, nemusí. My môžeme reagovať na spoločenskú objednávku, ale rovnako ju aj vytvárať. Štát má sám proaktívne hľadať spôsoby, ako fungovať lepšie.

Ako hlavný ekonóm budete mať na starosti aj rozpočet. Medzi priority novej vlády sa dostal, nazvime to, obchod, keď sa od roku 2018 majú zrušiť daňové licencie výmenou za posunutie termínu vyrovnaného

rozpočtu o dva roky na rok 2020. Je to dobrý nápad?

Z môjho pohľadu bolo úplne realistické dosiahnuť vyrovnaný rozpočet v roku 2018. Ja osobne by som neodkladal cieľ vyrovnaného rozpočtu za cenu zrušenia daňových licencií. Ak by som sa mal zamýšľať nad odkladom tohto cieľa, tak len v dvoch prípadoch. A to v prípade, že by sme sa chceli pustiť do veľmi dôležitých reforiem, napríklad školstva. Alebo že by sme vedeli identifikovať zásadné investície, ktoré by v budúcnosti priniesli vyšší hospodársky rast či vyšší blahobyť.

Posledné štyri roky sa deficit verejných financií držal pod troma percentami. Pôvodné ciele boli ambicióznejšie. Čo sa stalo?

Stali sa dve veci. Prvou bola, že prišla druhá noha krízy, čiže len čisto kvôli prepočítaniu pravidiel nanovo sa nové ciele zvolnili. A druhý dôvod bol ten, že samotná Európska komisia začala pozerat' inak na interpretáciu Paktu stability a rastu a umožnila krajinám s výrazne podchladenou ekonomikou, akou bolo Slovensko, aby konsolidovali pomalšie. My sme ten priestor využili.

Bez konsolidácie sa nedostaneme k vyrovnanému rozpočtu. Vy veríte, že v roku 2020 to už bude?

Viem, že takto pred mesiacom sme mali nastavený realistický plán, že to bude rok 2018. Boli tu voľby, ktoré vygenerovali vládu aj rozpočtové priority, a my musíme zistiť v každodennej praxi, nakoľko podporné budú tieto politické faktory. Nevieť zatial' na túto otázku konkrétne odpovedať.
Martin Filko

Je autorom reformy cenotvorby liekov z čias jeho pôsobenia na poste poradcu ministra financií Jána Počiatka, podľa ktorej sa ceny porovnávajú so zahraničím. Neskôr radil premiérke Ivete Radičovej či ministrovi zdravotníctva Ivanovi Uhliaríkovi.

Po krátkej prestávke v súkromnom sektore na pozícii šéfa stratégie zdravotnej poisťovne Union sa vrátil na ministerstvo financií, keď prijal ponuku šéfovať Inštitút finančnej politiky. Inštitút pod jeho vedením viackrát zaujal verejnosť svojimi výstupmi, ktoré kriticky hodnotili politiky vlády. Stalo sa tak pri analýzach výhodnosti výstavby novej bratislavskej nemocnice, bratislavského obchvatu, daňových zmien či analýze kritizujúcej stav slovenského zdravotníctva s ohľadom na množstvo peňazí, ktoré do rezortu každoročne idú.

Je spoluautorom projektu value for money, ktorý zásadne mení filozofiu rozhodovania štátu míňať peniaze.

Ekonomické vzdelanie získal na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** a Erazmovej univerzite v Rotterdame. Je tiež absolventom Univerzity Komenského v Bratislave v obore psychológia. Martin Filko na seba prvýkrát upozornil blogom na TREND.sk, ktorým kritizoval spôsob a kvalitu vzdelávania na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V roku 2011 za blogy na TREND.sk o zdravotníctve získal Novinársku cenu.

[Späť na obsah](#)

43. Ekonóm, ktorý chcel zreformovať krajinu...

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 30/03/2016; Spravodajstvo; Lenka Buchláková]

S Martinom Filkom (35) som sa stretla naposledy tesne pred tohtoročnými veľkonočnými sviatkami kvôli rozhovoru pre náš denník.

Martin Filko.
Autor - Ľuboš Pilc

Rozprávala som sa s ním o reforme verejnej správy, ktorú viac ako tri roky pripravoval s kolegami z Inštitútu finančnej politiky, ministerstva financií a Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.

Ako jeden z jej tvorcov ju mal z pozície šéfa Inštitútu finančnej politiky počas pôsobenia novej vlády aj zaviesť. Ide o jednu z najväčších reforiem štátnej správy za posledné desaťročie, vďaka ktorej by mohol štát ročne ušetriť takmer pol miliardy eur.

Plánoval analyzovať, na čo konkrétne sa míňajú štátne peniaze, prehodnotiť projekty a investície, ktoré vláda plánuje zrealizovať, ale predovšetkým, aký má momentálny chod rezortov prínos pre Slovákov.

Na Veľkonočný pondelok sa mu však stala osudnou plavba v kanoe po Dunaji. Na pokojnej plavbe ho mal zradiť nečakaný silný prúd, ktorý Martina Filka a jeho kamaráta strhol pod vodu. Kým kamarát stihol

vyplávať na hladinu, Martin Filko už to šťastie, žiaľ, nemal.

Ani po niekoľkodňovom pátraní sa ho nepodarilo záchranárom nájsť. Aj keď všetci ešte vždy veria na zázrak, zradná voda mu zrejme vzala život. Vestu, žiaľ, pri člnkovaní na sebe nemal.

Od pondelka sa sociálnymi sieťami šíri odkazy jeho kamarátov a známych, ktorí dúfali, že sa nájde živý a zdravý. Podľa odbornej verejnosti prišla verejná správa o jedného z jej najschopnejších profesionálov.

"Martin Filko bol jedným zo spoluvydavateľov jetotak a jedným z najschopnejších ľudí, akého som poznal. Slovenská progresívna ľavica, talentovaná, európska, kultivovaná, vzdelaná, stratila jedného zo svojich najvýraznejších predstaviteľov," napísal teológ a šéfredaktor portálu jetotak.sk Michal Havran.

S Martinom Firkom som sa prvýkrát stretla v roku 2012, keď nastupoval na miesto šéfa Inštitútu finančnej politiky. V tom čase presadzoval rôzne reformy v krajine, napríklad progresívne zdaňovanie nehnuteľností, ktoré rezort financií momentálne stále pripravuje.

Stál aj za významnou reformou znižovania ceny liekov pomocou jej porovnávania so zahraničím, ktoré ročne šetrí štátu milióny eur. Ako ekonómka ho uznávala ľavica aj pravica. Rozhovory s ním boli vždy mimoriadne podnetné. Bol to človek, ktorý pre svoju prácu žil a veľa jej za tie roky obetoval. Už pri nástupe do štátnej správy vyhlásil, že chce vybudovať dobre fungujúci štát.

"Úspešné krajiny nie sú len tie, ktoré majú dobrý daňový systém alebo ktoré majú postavené diaľnice. Sú to krajiny, v ktorých sú vybudované rôzne formálne alebo neformálne inštitúcie. Kde si ľudia navzájom dôverujú, sú vzdelaní, kde fungujú úrady, ľudia sú hrdí na svoju krajinu. Slovensko v tomto za ostatných 20 rokov urobilo veľký pokrok. Dnes sme členmi EÚ, ale napriek tomu zostáva ešte veľa práce na tom, aby sme domáce inštitúcie vybudovali. Je úlohou ľudí, ktorí pracujú vo verejnom sektore, aby práve na týchto veciach pracovali," povedal Martin Filko v roku 2012 v rozhovore pre Pravdu.

Štátnych úradníkov, ako bol Martin Filko, je ako šafranu. Jeho poslanstvo by však teraz malo znieť silnejšie ako kedykoľvek predtým, a štát by ho mal aj realizovať. Nikdy nezabudnem na jeho vetu: "Slovensko je krajina nás všetkých. Môžeme sa vybiť v osobných útokoch, dehonestovaní inštitúcií a prekrúcaní toho, čo kto povedal. Alebo sa ju môžeme pokúsiť zmeniť k lepšiemu."

Zásadnú reformu verejnej správy pripravoval Martin Filko ešte za druhej Ficovej vlády pod vedením ministra financií Petra Kažimíra (Smer), ktorý chce opatrenia zaviesť do praxe.
Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

Martin Filko zostane pozitívnym hlasom v hlavách nielen mnohých ekonómov, ale aj novinárov. Nebol to typický úradník, ktorý sa vyhýba médiám ako čert krížu. Stretával sa, vysvetľoval, argumentoval, poukazoval na problémy, hľadal riešenia.

Jeho posledný veľký projekt bola revízia štátnej správy. Chcel zreformovať najmä zdravotníctvo a docieľiť, aby ľudia pre nesprávne stanovenú diagnózu, resp. pre nekvalitnú zdravotnú starostlivosť, neprichádzali o život.

Aby sa neopakovali prípady z nedávnej minulosti, keď pacientka zomrela pre zle diagnostikovaný diabetes, s ktorým sa dá žiť bez vážnejších komplikácií. Zasadzoval sa za to, aby sa do programového vyhlásenia novej vlády dostala práve táto reforma, cez ktorú sa analytici pozrú na hospodárenie všetkých štátnych rezortov, ako aj štátnych podnikov.

Martin Filko pracoval za prvej Ficovej vlády ako poradca niekdajšieho ministra financií Jána Počiatka (Smer). Neskôr ako poradca premiérky Ivety Radičovej (SDKÚ), aj ako poradca ministra zdravotníctva Ivana Uhliarika (KDH) a ministra školstva Eugena Jurzycu (SDKÚ).

Rok zastával funkciu riaditeľa pre stratégiu v zdravotnej poisťovni Union. Po zmene vlády šéfoval od roku 2012 Inštitútu finančnej politiky pri Ministerstve financií SR. Pred pár týždňami sa o ňom hovorilo ako o možnom adeptovi na post ministra zdravotníctva.

Povedali o Martinovi Firkovi

Ľudovít Ódor.

Ľudovít Ódor, člen nezávislej Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

Slovo úradník je na Slovensku neraz nadávkou. Pritom je v štátnej správe aj mnoho čestných ľudí, ktorým nejde o vlastný prospech a pre blaho krajiny nepracujú len preto, lebo sa inde nedokážu zamestnať. Martin mal kvalitné zahraničné vzdelanie a mohol bez akýchkoľvek problémov pracovať v

súkromnej sfére a zarábať niekoľkonásobne viac.

Bol však nenapraviteľný idealista. Veril, že jeho poslaním je zlepšovať Slovensko. Nie mudrovaním pri pive, ale poctivou analytickou prácou a lepším informovaním verejnosti. Nemal rád mafiánske praktiky a tvrdo bojoval aj proti blbostiam, ktoré politické procesy často generujú. Za dvanásť rokov, čo ho poznám, sme spolupracovali na viacerých projektoch.

Naposledy sme napísali (aj so Števom Kiššom) reformu na lepšie rozhodovanie v štáte: projekt "hodnota za peniaze". Veľmi sa z toho tešil. Bral to ako svoje osobné poslanie a bol ochotný zaň bojovať hoci aj z ilegality. Dokonca ho uprednostňoval aj pred ministerským kreslom.

Mal som ho rád za jeho životný optimizmus a neúnavnú energiu púšťať sa do argumentačných prestreliek. Nemohli ste ho opíť rožkom. Ani z pozície ministra. Mladíckou drzotou si dovolil nesúhlasit', ak opatrenia nepovažoval za rozumné. Párkrát zverejnil aj analýzy, ktoré spochybňovali rozhodnutia vlády. Preto ho mnohí oligarchovia (najmä v zdravotníctve) a politici nemali príliš v láske.

Martin bol sám "hodnotou za peniaze". Daňovníkom ušetril pár sto miliónov eur a v nasledujúcich rokoch mohol pridať ešte viac. Chcel, aby štát lepšie rozhodoval, nakupoval a investoval. Ľudí, ako je Martin, je na Slovensku málo. Ak sa potvrdia zlé správy, gorily a chápadlá budú mať o jedného silného súpera menej. Ale nedáme im to tak ľahko. S jeho viacerými kamarátmi chceme, aby mladí a talentovaní ekonómovia aj o pár rokov vedeli, za aké ideály bojoval hipster Filko. Zaslúži si to.

Juraj Kotian.

Juraj Kotian, predseda Klubu ekonomických analytikov a šéf ekonomického výskumu pre strednú a východnú Európu Erste Group Bank

Martin Filko patril k novej generácii analytikov a policymakerov s kvalitnými školami zvonka, ktorá nastupovala v čase, keď som práve odišiel pracovať ako ekonóm do zahraničia. Martina som však sledoval takpovediac zvonku a veľmi rýchlo sa začal vymykať tomu, čo dovtedy charakterizovalo analytikov.

Nebol to typický analytik introvert, ktorý len pracuje s modelmi a číslami a potom sucho zosumarizuje nové prognózy. Dokázal veľmi dobre komunikovať, mal veľmi dobre vyvinuté kritické myslenie a nebál sa ísť do konfliktov. Bol učenlivý, a nechal si aj veci vysvetliť, vedel počúvať, i keď to nemuselo na prvý pohľad tak vyzerať.

Pohyboval sa veľmi blízko politike, čo si vyžadovalo schopnosť obrniť sa a odolať pokušeniam, ktoré politika môže ponúkať. To nedokáže každý. Martin si však udržal chladnú hlavu a snažil sa najmä svoj tím chrániť pred akýmkoľvek politickými vplyvmi. Veril, že štátni úradníci by mali byť apolitickí profesionáli. Mal silnú víziu, ako by Slovensko mohlo lepšie a efektívnejšie fungovať. Máme to šťastie, že ju stihol dať aj spolu s kolegami na papier. Keď som v decembri minulého roka čítal pracovnú verziu konceptu

"Najlepší z možných svetov – Hodnota za peniaze v slovenskej verejnej politike", ktorý sme aj ako Klub ekonomických analytikov verejne podporili, uvedomil som si, že toto je najväčšia vec od rovnej dane, ktorá má šancu posunúť Slovensko dopredu. Naplnenie programu "Hodnota za peniaze" by bolo najlepším ocenením jeho práce, ktorú pre Slovensko spravil.

Radovan Kavický.

Radovan Kavický, analytik M.E.S.A 10

Ešte úplne na počiatku jeho kariéry, teda za čias jeho skvelého blogu Radostnej vedy, sme sa mu spolu so spolužiakom snažili pomáhať odhaľovať plagiátorstvo na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

Neskôr som mal možnosť Martina spoznať aj cez aktivity v rámci Virtual Scientific Laboratories. Hneď na prvom Ekonomickom mítingu v Bratislave Martin prednášal a práve tam aj boli položené základy pre neskorší vznik Slovenskej ekonomickej spoločnosti, kde sme boli obaja členmi.

Mal veľmi svojskú povahu a mnohokrát sme sa či už v osobných, alebo rôznych iných diskusiách vyslovene pohádali, pričom som mu často vyčítal veci a aj jeho konanie či už z obdobia, keď sme obaja boli v tíme poradcov pri Ivete Radičovej, ale aj z obdobia neskôr, keď sa po príchode novej vlády stal šéfom IFP.

Avšak každá diskusia či hádka s ním bola obohacujúca, lebo vniesla často nový pohľad na problém a posunuli sme sa v konečnom dôsledku ďalej. Z odbornej stránky, ako ekonóma, som si ho vždy

nesmierne vážil a rešpektoval. Bol medzi ekonómami skutočne neprehliadnuteľnou postavou a bude (nielen mne) veľmi chýbať. Je to obrovská strata pre celé Slovensko, pre nás všetkých.

Smútok je na mieste, no mali by sme predovšetkým byť vďační za to, že tu bol a v takom krátkom čase zanechal takú výraznú stopu, pričom ovplyvnil nás všetkých. Jeho odkaz však musí žiť aj ďalej a bude teraz na nás, aby sme ho pri živote udržali.

Rasťo Kulich, riaditeľ slovenskej pobočky internetového gigantu Google

Martina som si veľmi vážil. Posledné dva roky som mu vypisoval, aký kľúčový je pre budúcnosť Slovenska. Robil mimoriadne dôležitú prácu a bol to výnimočný profil so silnými hodnotami, aký sa každý deň nevidí. Nikdy nezabudnem, ako prišiel prezentovať na naše fórum 20-tich CEO's slovenských top tech firiem. Napriek počiatkovej skepse o užitočnosti štátneho uradníka zožal ovácie a obdiv náročného publika za svoje skvelé výsledky napriek veľkým obmedzeniam. Môj posledný FB post aj posledný veľkonočný víkend bol o ňom. Asi preto ma to bolí ešte viac. Víkend sme strávili spolu s Martinom a ďalšími dvomi blízkymi priateľmi v Spišskej Teplici pod Tatrami a rozprávali sme sa o všetkom, od bežných drobností až po budúcnosť Slovenska. Martin bol výnimočný človek, ktorý mi stále dáva nádej a silu veriť, že čas pre Slovensko ešte len príde.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah](#)

44. ČAS UPRATAŤ ŠTÁT

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 31/03/2016; 13/2016; s.: 16,17,18,19; Rozhovor; Filip Obradovič]

Riaditeľ Inštitútu finančnej politiky Martin Filko vo svojom zrejme poslednom rozhovore o tom, ako robiť politiku na Slovensku omnoho lepšie ako doteraz

Filip Obradovič / obradovic@trend.sk

S Martinom Filkom sme o jeho budúcnosti hovorili vo štvrtok minulý týždeň. Na stôl dal spolu s jeho kolegami zásadnú reformu prístupu k rozhodovaniu štátu, ktorá by významne prispela k lepšie spravovanému Slovensku. Po pol hodine rozhovor prerušil, aby sa išiel definitívne dohodnúť s ministrom financií, či môže na tejto reforme spolu so svojim tímom pracovať. Zo stretnutia s Petrom Kažimírom prišiel v dobrej nálade. Mal sa stať šéfom nového orgánu rezortu, pod ktorý by spadala Inštitút finančnej politiky a celá rozpočtová sekcia, aby mohol reálne pracovať na svojom projekte. Po tragickej udalosti z pondelka ide o jeho posledný a o to dôležitejší rozhovor.

* Dobré tomu rozumiem, že ste hlavným ekonómom novej vlády?

Myšlienka je, aby sa všetky dôležité agendy, ktoré súvisia s plánovaním politik, analýzou, prípravou a realizáciou rozpočtu robili pod jednou strechou, pod mojím vedením. To znamená riadenie Inštitútu finančnej politiky a sekcie rozpočtovej politiky na ministerstve financií. Dôvod je ten, že v rámci našej iniciatívy lepšieho rozhodovania štátu chceme robiť aj hodnotenie ex ante veľkých rozhodnutí štátu v oblasti investícií, politik, prevádzky aj regulácie. Ale tak isto sa chceme pozrieť aj na ucelené celky verejných výdavkov z hľadiska toho, či dosahujú efektívne výsledky v prospech občanov, ktoré by mali, alebo ich dosahujú menej, prípadne vôbec nie. Samozrejme, potom by dôsledkom toho malo byť, že tie menej efektívne alebo úplne neefektívne výdavky by sa osekali a peniaze by sa presunuli do tých oblastí, ktoré prinášajú občanom najväčší prospech. Chceme, aby verejné financie a verejné politiky prinášali lepšie výsledky.

* Keď hovoríte „chceme“, o koho konkrétne ide?

Vedenie ministerstva financií. Aby sme to urobili, musíme našu inštitúciu na to pripraviť. Keď sa pozrieme na to, ako sa Slovensku darí ekonomicky a ako vyzerajú veľké čísla rozpočtov, tak sme na tom rovnako alebo lepšie než naši susedia. Ale keď sa pozrieme na výsledky verejného sektora v školstve, v zdravotníctve, v informatizácii, v kvalite života všeobecne, tak zaostávame nielen za vyspelým svetom, ale aj za našimi susedmi. A to už je niečo, čo by sme sa mali snažiť čo najskôr prekonať.

* Autormi tohto projektu ste vy, váš kolega z IFP Štefan Kišš a Ľudovít Ódor z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Prečo s tým prichádzate teraz?

Skôr by som povedal, že sme iniciátormi tejto iniciatívy. Ten príbeh poznáte. Vznikol na parížskom letisku, kde sme na jeden deň kvôli snehovej búrke museli zostať. Zamýšľali sme sa nad tým, že už budeme mať deficit verejných financií pod trom percentami, vyzerá to tak, že sme odstránili najhoršie

rozpočtové dôsledky krízy, čo ďalej by sa dalo urobiť vo verejných financiách pre osob občanov. Tie veľké rámce v oblasti ekonomiky sú v poriadku, máme nejaké inštitúcie, procesy, ktoré to riadia, aby sme sa neodchýľovali. Ale na druhej strane nemáme žiadne pravidlá, žiadne inštitúcie na to, ako robiť dobre veľké rozhodnutia na mikroúrovni jednotlivých politik a investičných projektov. Keď sme sa vrátili domov, túto myšlienku sme rozpracovali, začali sa pozerať na to, aká je skúsenosť v krajinách, ktoré sú v dobrom rozhodovaní štátu na tom najlepšie. Čiže v severských, niektorých anglosaských či v Holandsku.

* Paríž sa udial pred dvoma rokmi?

Nie, bolo to vo februári 2013. Už vtedy sme vedeli, že tak ako sme nastavili konsolidáciu, tak by nás mala dostať pod tri percentá. Potom sme na tom pracovali sami pre seba do zásuvky. Zlom nastal v minulom roku, kedy sme túto myšlienku prezentovali ministrom financií Petrovi Kažimírovi. Dal nám vtedy zelenú, aby sme na tom začali oficiálne pracovať aj na ministerstve. Vtedy sa z toho stal normálny projekt, na ktorý boli vyčlenení analytici IFP, a začali sme pracovať už na konkrétnych veciach. Niektoré z nich sa dostali aj do médií.

* Bratislavská nemocnica a obchvat.

Áno. Tieto dva projekty boli pre nás najvýznamnejším testom. O nich bolo totiž rozhodnuté tradičným spôsobom: „Chceme to, je nám jedno, aké sú alternatívy. Chceme to, nepozerala sa na cenu. Ideme do toho.“ Tak sme si sadli s našimi partnermi [ministerstvá zdravotníctva a dopravy, pozn. TREND] a vysvetlili sme si, že tu máme nejaký problém. Jednak nedostatočná zdravotná starostlivosť v bratislavskom okrese, ako aj zlá dopravná situácia v hlavnom meste. Cieľom bolo hľadať spôsoby, ako vyriešiť takto zadefinovaný problém. Nie hneď niečo postaviť.

* Práve projektom value for money chcete takéto prípady obmedziť.

Presne tak. My sa teraz učíme robiť dobré rozhodnutia. Testovali sme to na tých najväčších a najdrahších projektoch, ktoré vláda pripravovala. Veríme, že napríklad budeme naozaj spoľahlivo vedieť povedať slovenskej vláde a verejnosti, ktoré diaľničné a železničné úseky by sme mali postaviť ako prvé, ktoré neskôr a ktoré vôbec nie.

* Spôsob a filozofia, ako by sa mala po novom robiť politika, je v porovnaní so súčasným stavom revolúcia.

Je to zásadná filozofická zmena.

* Bude veľmi záležať na tom, ako sa k tomu postaví samotní politici. Máte garanciu, že projekt lepšieho rozhodovania štátu bude súčasťou programového vyhlásenia vlády?

S politikmi neformálne komunikujeme už dlhšie. S ministrom financií rok a s ostatnými niekoľko mesiacov. Kľúčová otázka je, či to bude zakotvené v programovom vyhlásení vlády a či sa začnú vytvárať jednotlivé tímy analytikov prepojených s rozpočtovými sekciami a realizačnými tímami na jednotlivých ministerstvách, Úrade vlády SR a Najvyššom kontrolnom úrade.

* A bude to tak?

Urobím pre to všetko. Keď sa robila reforma riadenia verejných financií v roku 2004, znela ako sci-fi. Keď sa robila reforma fiškálnych pravidiel na európskej úrovni aj u nás v rámci rozpočtových pravidiel v rokoch 2010 až 2012, bolo to tiež sci-fi.

* Ale toto je ešte väčšie sci-fi. Vy vlastne teraz hovoríte, že doteraz sa rozhodnutia robili na základe dojmov, pocitov, záujmov nielen politikov, ale aj rôznych skupín v pozadí.

Presne tak. Minulosť nezmeníme. Tá zodpovedala tomu, v akej fáze rozvoja bola spoločnosť. Nevymýšľame koleso. Pokúšame sa preložiť do slovenskej praxe najlepšiu prax z iných krajín sveta. A dôvod je ten, že chceme, aby slovenský verejný sektor fungoval postupne tak ako v najlepších krajinách sveta. Nijako neberieme politikom možnosť rozhodnúť sa v súlade so svojím politickým presvedčením, svetovým názorom či politickými záujmami. Oni sú legitímne zvolení, oni sa zodpovedajú svojim voľičom.

* Už sa teda posilňujú tímy analytikov na jednotlivých ministerstvách?

Začali sme na tom pracovať. Posilnili sme časť IFP, ktorá sa zaoberá analýzou verejných výdavkov. Tak isto sa vybudovala analytická jednotka na ministerstve školstva, ktorá bola dosť viditeľná počas štrajku učiteľov. Úplne kľúčové však bude vybudovať podobné jednotky na Úrade vlády SR a NKÚ. Na Úrade vlády SR kvôli tomu, že koordinuje politiky a na rozdiel od ministerstva financií sa dokáže pozrieť na veci

v širšej perspektíve a nielen cez prizmu „koľko to stojí“. V prípade NKÚ je kľúčové, aby existovala inštitúcia, ktorá je oddelená od exekutívy a tímov, ktoré s ňou spolupracujú.

* Historická úloha NKÚ na Slovensku nepriniesla doteraz príliš mnoho želaných výsledkov. Myslíte si, že sa to zmení?

To, že sa niečo nepodarilo v minulosti, neznamená, že sa s tým zmierime a bude to tak donekonečna. NKÚ má personálne kapacity, rozpočet, mandát z ústavy, ktorý mu umožňuje pozerieť sa na výsledky a efektívnosť verejných výdavkov takým spôsobom, akým je to pri auditorských úradoch kdekoľvek v zahraničí. Jedine, čo potrebujeme urobiť a nebude to jednoduché, je vybudovať tú inštitúciu po organizačnej a personálnej stránke tak, aby to zvládala. Chceme s tým pomôcť a máme plnú podporu predsedu NKÚ.

* Siete, ale to, že z ústavy vyplýva nezávislosť NKÚ a jeho kompetencie analyzovať verejné výdavky ešte neznamená, že sa tak deje a bude diať.

To sa týka verejnej správy a vnútornej kontroly NKÚ. Ale ja si naozaj myslím, že by sme mali začať rozmýšľať tak, že ak chceme žiť v krajine 21. storočia, mali by sme chcieť od našich volených zástupcov a našich volených byrokratov to, čo sa vo vyspelých krajinách požaduje. Mali by byť vybraní transparentným politickým procesom či výberovým konaním. Tieto štandardy by mali platiť naprieč celou verejnou správou.

* Čo chcete v rámci projektu value for money konkrétne robiť najbližšie roky?

Raz za volebné obdobie by sa mali urobiť revízie verejných výdavkov. Podľa toho, nakoľko sa jednotlivé výdavky ukážu efektívne, by sa mali zachovať alebo nie. A toto všetko by sa malo diať pod dohľadom verejnosti. Za štyri roky sa chceme pozrieť na 90 percent výdavkov. Priority sú zdravotníctvo, doprava a informatizácia.

* Dôvodom tohto výberu priorít je, že sa v týchto oblastiach míňa najviac peňazí?

Všetky oblasti sú veľké a neefektívne a tiež cítime spoločenskú objednávku. Tieto tri oblasti predstavujú 41 percent verejných výdavkov. Ak sa nám ich podarí v tomto roku dostatočne preskúmať tak, aby sme prípadné úspory dokázali preniesť do budúceho rozpočtu, takmer polovica práce je za nami.

* To je cieľ?

Už na tom mesiac pracujeme. Cieľom je, aby nám vláda dala mandát robiť tieto veci pravidelne a aby bolo zafinancované, čo chceme dosiahnuť. Následne v lete chceme pripraviť predbežný report, na základe ktorého sa budú viesť rozpočtové vyjednávania. Súčasťou schvaľovania štátneho rozpočtu v októbri by mala byť na stole finálna správa, ktorá povie, že takto zlepšíme výsledky, takto zreorganizujeme výdavky, aby to dosiahlo takéto ciele už v budúcom roku.

* V zdravotníctve ste si napríklad stanovili, že už v budúcom roku by malo zomrieť menej ľudí.

Výdavky do zdravotníctva najmä v rokoch 2003 až 2009 u nás rástli dvojnásobne rýchlejšie ako v krajinách OECD. A to až tak, že už zdravotníctvo prestalo byť podfinancovaným sektorom. Dávame na hlavu toľko alebo viac ako naši susedia. Ak sme teda nespokojní so stavom slovenského zdravotníctva, nebude to v prvom rade v peniazoch. Pozreli sme sa na to, čo by bolo realistické očakávať. Zaostávame oproti ostatným krajinám z Vyšehradskej štvorky na porovnateľnej báze o 1 900 takzvaných odvrátiteľných úmrtí. To znamená, že ak by sme mali také výsledky zdravotníctva, aké sú v ostatných postkomunistických krajinách strednej Európy, tak by u nás malo zomierať o takmer dvetisíc ľudí menej oproti súčasnosti. Títo ľudia zomierajú na Slovensku zbytočne. Je to 15 percent všetkých odvrátiteľných úmrtí. To je tá časť úmrtí, ktorá by sa mohla odvrátiť dobrou zdravotnou starostlivosťou.

* To chcete dosiahnuť tak, že dosiahnuté úspory v zdravotníctve pôjdu na zlepšenie zdravotnej starostlivosti?

Na ministerstve financií máme fiškálne ciele. Výdavky na ministerstve zdravotníctva rastú pomerne rýchlo. Chceli by sme, aby rástli na úrovni inflácie. Chceme ušetriť na niektorých typoch výdavkov a na niektorých typoch investícií. Jedným z problémom slovenského zdravotníctva je zanedbanie základnej nemocničnej infraštruktúry. Preto by sme chceli postaviť v troch krajských mestách nové nemocnice a zrekonštruovať päť starých.

* Konzultovali ste to už s ministerstvom zdravotníctva?

Bohužiaľ, nemali sme na to partnerov na rozdiel od rezortu dopravy. Úspory chceme dosiahnuť cez

analýzu piatich oblastí. Konkrétne renty, respektíve príliš veľké zisky, vyplývajúce z poisťného trhu, lieky, záchranky, zobrazovacie a vyšetrovacie zariadenia a chceme sa pozrieť na nákupy štátnych nemocníc. V rezorte sú naozaj veľmi výrazné neefektívnosti. Vieme tam určite uvoľniť 150 až 200 miliónov eur.

* Za tieto rozdiely môžu do veľkej miery politici, ktorí ich podnikateľom v zdravotníctve odobrili. Možno očakávať silné tlaky aj od záujmových skupín a nevôľu politikov s tým niečo robiť...

Neviem sľúbiť slovenskej verejnosti, že sa nám to podarí. Viem sľúbiť, že sa o to pokúsime a sme ochotní riskovať naše kariéry za to, že sa nám to podarí.

* Spolu s Tomášom Druckerom, ktorý sa stal ministrom zdravotníctva, ste boli v hre o tento post. Viete si predstaviť, že by ste robili priamo s ním na rezorte?

Viem si to predstaviť, ale momentálne viem Slovensku pomôcť z ministerstva financií viac. Keď sa nám podarí vybudovať systém, ktorý bude fungovať naprieč štátnou správou, a už teraz v tomto roku dokážeme zrevidovať tri oblasti, ktoré predstavujú štyridsať percent všetkých výdavkov, tak je to lepšie využitie schopností a skúseností nielen mojich, ale aj môjho tímu.

* Medzi oblasťami, ktoré by mali prejsť hĺbkovou kontrolou z vašej strany, je informatizácia. O nej sa už niekoľko mesiacov veľmi vášnivo diskutuje pre neefektívne vynaloženú miliardu eur. Informatizáciu zastrešoval doteraz rezort financií a IFP sa do debaty vôbec nezapájalo. Prečo?

Neoficiálnym mottom IFP je hovoriť pravdu slovenskej vláde a verejnosti. Myslím si, že analytické jednotky by mali mať aj verejný profil, ktorý je súčasťou verejného profilu ministerstva, ale je od neho aj čiastočne oddelený. V prípade, keď zistíme zásadné porušenie zákona, tak musíme konať. Musíme to povedať našim nadriadeným aj iným orgánom. Ale zároveň my nie sme vyšetrovatelia, aktivisti, investigatívni novinári. Sme ekonomickí analytici zodpovední v prvom rade za makroekonomické, štrukturálne a fiškálne analýzy. Sme trochu aj imperialistickí. Napríklad sme publikovali aj rozsiahlu štúdiu ešte v roku 2012 s názvom Málo zdravia za veľa peňazí. V nej sme ukázali analyticky, že slovenské zdravotníctvo má zlé výsledky vzhľadom na množstvo peňazí, ktoré doň ide. A teraz sa ma chcete určite spýtať, prečo sme teda riešili iný rezort, zatiaľ čo veľkú oblasť vlastného ministerstva sme neriešili.

* Presne tak.

Poviem to naozaj úprimne, nemali sme na to kapacity. A jednoducho sme nerozumeli tomu problému.

* Nie je to výhovorka?

Naozaj nie je. Túto výčitku sme dostávali interne a aj od novinárov. Preto sme v roku 2014 urobili prvý pokus, pri ktorom sme sa pokúsili urobiť aspoň jednoduché benchmarkovacie cvičenie týkajúce sa nákladov na prevádzku a niektoré konkrétne licencie. Vyžiadali sme si údaje zo všetkých rezortov. Poslali nám nekonzistentné údaje, nerozumeli sme im a nikam sme sa nedostali. Zlyhali sme na technickej úrovni. Systém bol inteligentnejší ako my. Ale poučili sme sa z toho. Na informatizáciu sa dáva jedno percento hrubého domáceho produktu ročne a je kľúčová pre fungovanie celej verejnej správy. Preto to bude jedna z tých troch priorit, na ktorú sa budeme pozerieť.

* V čom je vaša situácia iná oproti minulosti?

Najali sme aj pár ľudí, začali sme úzko komunikovať s iniciatívou slovensko. digital a zháňame informácie, ako k tomu pristúpiť analyticky. Je to určite najťažšia oblasť a viac si veríme v zdravotníctve a doprave.

* Ako hlavný ekonóm budete mať na starosti aj rozpočet. Medzi priority novej vlády sa dostal, nazvime to, obchod, keď sa od roku 2018 majú zrušiť daňové licencie výmenou za posunutie termínu vyrovnaného rozpočtu o dva roky na rok 2020. Je to dobrý nápad?

Z môjho pohľadu bolo úplne realistické dosiahnuť vyrovnaný rozpočet v roku 2018. Ja osobne by som neodkladal cieľ vyrovnaného rozpočtu za cenu zrušenia daňových licencií. Ak by som sa mal zamýšľať nad odkladom tohto cieľa, tak len v dvoch prípadoch. A to v prípade, že by sme sa chceli pustiť do veľmi dôležitých reforiem, napríklad školstva. Alebo že by sme vedeli identifikovať zásadné investície, ktoré by v budúcnosti priniesli vyšší hospodársky rast či vyšší blahobyt.

* Posledné štyri roky sa deficit verejných financií držal pod tromi percentami. Pôvodné ciele boli ambicioznejšie. Čo sa stalo?

Stali sa dve veci. Prvá bola, že prišla druhá noha krízy, čiže len čisto kvôli prepočítaniu pravidiel nanovo

sa nové ciele zvolnili. A druhý dôvod bol ten, že samotná Európska komisia začala pozerat' inak na interpretáciu Paktu stability a rastu a umožnila krajinám s výrazne podchladenou ekonomikou, akou bolo Slovensko, aby konsolidovali pomalšie. My sme ten priestor využili.

* Bez konsolidácie sa nedostaneme k vyrovnanému rozpočtu. Vy veríte, že v roku 2020 to už bude?

Viem, že takto pred mesiacom sme mali nastavený realistický plán, že to bude rok 2018. Boli tu voľby, ktoré vygenerovali vládu aj rozpočtové priority, a my musíme zistiť v každodennej praxi, nakoľko podporné budú tieto politické faktory. Neviem zatiaľ na túto otázku konkrétne odpovedať.

Value for money je zásadná filozofická zmena vo fungovaní štátu

Minulosť už nezmeníme, ale pokúšame sa dostať na Slovensko najlepšiu prax z iných krajín

---

Martin Filko (35)

Počas pôsobenia na poste poradcu vtedajšieho ministra financií Jána Počiatka navrhol reformu cenotvorby liekov, podľa ktorej sa ceny porovnávajú so zahraničím. Neskôr radil premiérke Ivete Radičovej či ministrom zdravotníctva Ivanovi Uhlírikovi. Po krátkej prestávke v súkromnom sektore na pozícii šéfa stratégií zdravotnej poisťovne Union sa vrátil na ministerstvo financií, keď prijal ponuku šéfovať Inštitútu finančnej politiky. Inštitút pod jeho vedením viackrát zaujal verejnosť svojimi výstupmi, ktoré kriticky hodnotili politiky vlády. Stalo sa tak pri analýzach výhodnosti výstavby novej bratislavskej nemocnice, bratislavského obchvatu, daňových zmien či analýze kritizujúcej stav slovenského zdravotníctva s ohľadom na množstvo peňazí, ktoré do rezortu každoročne idú. Je spoluautorom projektu value for money, ktorý zásadne mení filozofiu rozhodovania štátu míňať peniaze. Ekonomické vzdelanie získal na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** a Erazmovej univerzite v Rotterdame. Je tiež absolventom Univerzity Komenského v Bratislave v odbore psychológia. Martin Filko na seba prvýkrát upozornil blogom na etrend.sk, ktorým kritizoval spôsob a kvalitu vzdelávania na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V roku 2011 za blogy na etrend.sk o zdravotníctve získal Novinársku cenu.

FOTO - MAŇO ŠTRAUCH

[Späť na obsah](#)

45. Posledná plavba

[Téma: Ekonomická univerzita; Plus 7 dní; 31/03/2016; 13/2016; s.: 10,11,12; AKTUÁLNE; MARTINA RUTTKAYOVÁ, IVAN MEGO]

Šéfa Inštitútu finančnej politiky Martina Filka, ktorý bol v hre o post ministra zdravotníctva, pohltil Dunaj

Minulý týždeň sa jeho meno skloňovalo pri zostavovaní vlády. Bol v hre o kreslo ministra zdravotníctva. Dnes je všetko inak. Martin Filko sa ministrom nakoniec nestal a v čase našej uzávierky po ňom pátral celý tím záchranárov a hasičov. Osudnou sa mu stala sviatočná plavba po Dunaji.

Na veľkonočný pondelok sa riaditeľ Inštitútu finančnej politiky a hlavný ekonóm ministerstva financií vybral so svojim dlhoročným kamarátom a spolužiakom z vysokej školy Vladimírom Lefíkom vyskúšať nové kanoe. Filko bol totiž veľký vodák a vodné športy boli jeho vášeň. Vlastnil motorový čln, splavovať vody a rieky chodieval často. Nové kanoe sa mu však stalo osudným.

Bez vesty: Podľa informácií PLUS 7 DNÍ Filko s Lefíkom nastúpili do člna na Dunaji pravdepodobne zo Slovenského veslárskeho klubu na pravom brehu Dunaja blízko Mosta SNP. Už krátko po štarte v blízkosti Micherovej zátoky pod Prístavným mostom sa s nimi kanoe prevrátilo. Lefíkovi sa podarilo doplávať na breh, Filkovi nie. Nešťastie sa odohralo v hlavnom meste v popoludňajších hodinách okolo pol piatej. Na miesto okamžite dorazili záchranné zložky a spustili pátraciu akciu po toku rieky až po Gabčíkovo. Podľa hovorkyne bratislavskej krajskej polície Tatiany Kurucovej vyviazla druhá osoba bez zranení. Po Filkovi, ktorý z kanoe vypadol, pátrali zložky prvý deň až do zotmenia, pričom využívali termokamery. Pátranie pokračovalo aj druhý deň po tragédii. „Tok Dunaja v súčasnosti prezerajú policajti poriečného oddelenia prezídia Policajného zboru a záchranári, zatiaľ, žiaľ, bezúspešne," znelo stanovisko Kurucovej v dopoludňajších hodinách druhého dňa.

Podľa zistení PLUS 7 DNÍ sa Filko vydal na plavbu po Dunaji bez záchranej vesty, chodieval bez nej často. Otázne je, či by mu dokázala zachrániť život, pretože teplota vody v rieke Dunaj v týchto dňoch podľa Slovenského hydrometeorologického ústavu nepresahuje sedem-osem stupňov Celzia. Navyše, v Dunaji aktuálne sú silné spodné prúdy.

Skúsený vodák Igor Farkaš, ktorý s kajakmi a kanoe aj obchoduje, je však presvedčený, že vesta by prinajmenšom zvýšila jeho šancu na prežitie. Podobne aj neoprén, keďže voda v Dunaji teraz dosahuje sedem stupňov. „Ja osobne by som na Dunaj bez vesty nešiel ani v auguste, nieto teraz," povedal pre PLUS 7 DNÍ. Myslí si tiež, že bola veľká nerozvážnosť ísť na Dunaj vyskúšať novú loď. „Nie je to vhodné miesto. Premávajú tam veľké lode, sú tam vlny," vysvetľuje a dodáva, že keď sa prevráti kanoe, treba sa okamžite pokúsiť dostať k brehu. „Na rozdiel od kajaka, kde sú komory, kanoe sa totiž okamžite naplní vodou a ide ku dnu."

Pre ľavicu aj pravicu: Martina Filka, rodáka z Nižnej, vnímali ako experta a dobrého odborníka na ekonomiku Slovenska. Magisterský titul získal v odbore klinická a organizačná psychológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Okrem toho absolvoval Ekonomickú univerzitu v Bratislave, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy. Svoje akademické skúsenosti doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen, doktorandské štúdium ukončil na Erazmovej univerzite v Rotterdame.

Jeho rady využívala ľavicová aj pravicová vláda. Špecializoval sa najmä na oblasť zdravotníctva, s čím zrejme súvisela jeho nominácia na post ministra zdravotníctva. Vládnym Smer-SD sa napokon rozhodol posadiť na stoličku ministra šéfa Slovenskej pošty Tomáša Druckera. S Filkom sa údajne počítalo v inej významnej funkcii. „Som profesionálny štátny úradník, momentálne riaditeľ Inštitútu finančnej politiky. Predbežná dohoda s ministrom financií je, že okrem analýzy a plánovania politik na ministerstve by som mal zastrešiť oblasť rozpočtovania a spoločne s inými kolegami na ministerstve financií aj inde v štátnej správe chceme pracovať na projekte lepšej hodnoty za verejné peniaze," vyhlásil Filko minulý týždeň v rozhovore pre Denník N.

Expert na zdravotníctvo: Mladý ekonóm začínal svoju púť v prvej vláde Roberta Fica. Pôsobil rovnako ako teraz na ministerstve financií ako poradca vtedajšieho financmajstra

Jána Počiatka. Počas svojho pôsobenia v tejto funkcii sa okrem iného venoval cenovej politike liekov. Ceny na Slovensku porovnával s cenami liekov v zahraničí, čoho výsledkom bolo zníženie cien u nás.

Po voľbách v roku 2010 pôsobil ako poradca premiérky Ivety Radičovej, radil aj ministrovi zdravotníctva Ivanovi Uhlírikovi. V rokoch 2011 až 2012 pracoval v zdravotnej poisťovni Union a učil na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Odtiaľ sa po nástupe druhej vlády Roberta Fica vrátil do rezortu financií k Petrovi Kažimírovi, kde pôsobil ako hlavný ekonóm a riaditeľ spomínaného inštitútu. Napriek tomu, že pracoval pre vládu, nedával si servítku pred ústa a otvorene kritizoval plytvanie peniazmi v slovenskom zdravotníctve. Znáмым sa stal jeho výrok pre týždenník Trend, kde súčasný stav v zdravotníctve označil slovami „málo zdravia za veľa peňazí".

Kritizoval aj prácu inštitúcií a úradov v rezorte zdravotníctva, napríklad Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Podľa neho v zdravotníctve je problémové aj súčasné nastavenie zdravotného poistenia. Riešením by bolo podľa doterajšieho hlavného ekonóma ministerstva financií buď vytvorenie poriadneho konkurenčného prostredia, alebo vytvorenie jednej zdravotnej poisťovne, ktorú mala Ficova vláda v pláne. Práve Inštitút finančnej politiky pod Filkovým vedením vypracoval analýzu vzniku jednej zdravotnej poisťovne. Súkromná poisťovňa Dôvera si podľa neho vypláca nezdravo vysoké zisky a odmeny, čomu by mal štát zabrániť. Ak by však aj bola vytvorená jedna zdravotná poisťovňa, nemohla by fungovať tak, ako dnes funguje štátna Všeobecná zdravotná poisťovňa.

„Prišla by o veľkú časť ľubovôle pri rozdeľovaní peňazí, musela by sa stať omnoho pasívnejšou a zároveň pre verejnosť otvorenejšou infraštruktúrou, založenou na pravidlách, analýzach a benchmarkoch. Významnejšiu úlohu pri riadení systému by muselo zohrať ministerstvo, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a poskytovatelia starostlivosti," napísal Filko v jednom zo svojich blogov.

Turbulencie v súkromí: Navonok nenápadný a tichý šéf finančného inštitútu viedol v súkromí pomerne búrlivý život. Mal množstvo priateľov, dokonca aj medzi novinármi. Istý čas žil s redaktorkou televízie Markíza Barborou Demešovou, dnes už Marekovou. V tom období však bol ženatý a mal dve deti. Napriek tomu sa rozhodol od manželky odísť a nejaký čas žili s Demešovou spolu. Po rozchode, ktorý podľa našich informácií iniciovala práve známa redaktorka, sa k manželke vrátil.

Priatelia ho označovali za hipstera, teda príslušníka novodobej subkultúry. Ide zväčša o vzdelaných ľudí v špecifickom oblečení, často s bradou. Muži hipsteri nosievajú ležérne košeľe a nohavice, podobne ako nosieval Filko. Rovnako ho ešte pred pár rokmi bolo vidieť s bradou.

K osobe nezvestného sa nikto z jeho priateľov nechcel vyjadrovať, pokým sa nepotvrdí jeho smrť. Rovnakú reakciu sme dostali od jeho kolegov na ministerstve financií. V čase našej uzávierky polícia stále nemala jeho telo.

MARTINA RUTTKAYOVÁ

IVAN MEGO

Foto:

Martin Filko

V akcii: Záchranári prehľadávali vody Dunaja niekoľko dní.

Čln našli: Osudné kanoe vylovili, telo Martina Filka zatiaľ Dunaj nevydal.

Spolužiak mal viac šťastia: V osudný pondelok šiel na Dunaj s kamarátom Vladimírom Lefíkom.

Vyštartovali odtiaľto?: Filko s Lefíkom vyrazili na vodu pravdepodobne spod Mosta SNP.

Vášnivý vodák: Filko vlastnil aj motorový čln.

S ministrami Petrom Kažimírom a Vazilom Hudákom: Filko a šéf rezortu financií boli priatelia.

Nová loď: Známy ekonóm si kúpil nešťastné kanoe len nedávno. Na snímke v okne je aj samotný šéf Inštitútu finančnej politiky.

Odborník na zdravotníctvo: Martin Filko na konferencii s exministrom zdravotníctva Rudolfom Zajacom, v popredí.

[Späť na obsah](#)

46. Ekonómovia z Košíc budú reprezentovať Slovensko na finále v Macau

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 31/03/2016; Školský servis; Rastislav Ručinský]

Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach budú reprezentovať Slovensko na medzinárodnom finále Global Management Challenge v Macau v Číne.

Košice 31. marca (SkolskyServis.sk) - Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach budú reprezentovať Slovenskú republiku na medzinárodnom finále Global Management Challenge v Macau (v Číne) v dňoch 18.-20.4.2016. Global Management Challenge je najväčšia súťaž na svete v oblasti simulácie strategického riadenia firiem. Modelové výrobné spoločnosti súťažia na virtuálnych trhoch **EU** a NAFTA s cieľom dosiahnuť čo najvyššieho zhodnotenia investície a najlepšie postavenie na trhu na základe dosiahnutého zisku.

Národné finále súťaže Global Management Challenge 2015/16 sa konalo 17. marca, kde bolo osem najlepších tímov zo Slovenska. V stredu 23. marca sa uskutočnilo slávnostné vyhlásenie víťazov národnej súťaže Global Management Challenge 2015/16, kde sa tohtoročným víťazom stal tím študentov Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** so sídlom v Košiciach (PoMS - Power of management student) v zložení Nikola Tančáková, Veronika Mackaničová, Lenka Danková, Martin Mucha a Jozef Lukáč. Tento tím bude reprezentovať Slovenskú republiku na medzinárodnom finále Global Management Challenge v Macau (v Číne) v dňoch 18. až 20. apríla 2016.

Viac informácií na www.euke.sk alebo <https://www.facebook.com/gmcslovakia/> alebo na <http://www.vsfs.cz/gmcsk/?z=330>.

[Späť na obsah](#)
